

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritičju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: petstopenjska vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica: št. 5 telefon št. 85

Mestna hranilnica ljubljanska in Narodni dom.

»Slovenec« je pod tem naslovom v številki 158. objavil obširno razpravo, v kateri dokazuje, da je Narodni dom dolžan Mestni hranilnici na posojilih 280.600 K, da se ta, na posvetu Narodnega doma vključeni denar ni naložil pupilarno varno v zmislu pravil, in da znašajo redni dohodki Narodnega doma samo okoli 7000 K in toliko tudi stroški, tako, da za obrestovanje dolžnega kapitala ničesar ne preostaja. Kolikor smotno, ali poizvedeti, je deželni odbor že pred več meseci zahteval natančne podatke o tem dolgu, ker prav po očetovski skrbi za blagor mesta, kar dokazuje vse njegovo delovanje. Ravnanje je predložilo potrebne podatke deželni vladi, od katere jih je moral dobiti deželni odbor in neposredno od njega »Slovenec« v daljšem razpravi. Ker ne moremo kontrolirati vseh posameznih števil, ostajajo pri navedenih »Slovenec«-vih, da je tedaj Narodni dom dolžan 280.600 kron. Zanimamo pa, da ta denar ni varno naložen. »Slovenec« je hotel v svojem članku z enim udarcem ubiti dve muhi. A to se mu ni posrečilo in se mu ne bo posrečilo. Vsakdo ve, da je pri Mestni hranilnici naložen denar absolutno varen, ker jamči za varnost poleg rezervnega zaklada tudi stolno mesto z vsemi svojimi dohodki. Zlovoljni napadi hranilnici ne morejo škodovati. Tudi je izključeno, da bi mesto moralo kdaj kaj prispevati za izgube Mestne hranilnice, ako se tudi navedeni kapital ne obrestuje redno. Tako obrestna izguba je z ozirom na promet hranilnice tako neznatna, da ne pride v poštev. Pač pa ima mesto že zdaj precejšnji dobiček od hranilnice, ki pride na korist vsem ljubljanskim davkoplačevalcem. Mestu so se posodile visoke svote za nizke obresti. »Slovenec« pravi, da se da vrednost hiš v mestu določiti samo po najemninah, da je merodajna samo najemninska vrednost. »Pri hišah veljata dve tretjini ali k večjemu tri četrtine najemninske vrednosti kot podlaga pupilarne varnosti.« Ako bi bile za vrednost poslopij merodajne samo najemnine, potem bi javna poslopja, ki niso v zakupu, na prim. gle-

dališča, dobroteljni zavodi, muzeji, šole i. t. d. in tudi privatne hiše, katere lastnik sam rabi, ne imele nikake vrednosti ter bi se na nje ne mogla dati nikaka posojila. Dokler se bode humaniteta, kultura in prosveta smatrala za potrebno in koristno, bodo tudi v to službo zavodi imeli svojo veljavo, ako se tudi njihova korist ne da določiti po obrestnih odstotkih. Izvrševalne določbe k pravilom ljubljanske mestne hranilnice predpisujejo, da pri poslopijih, pri kojih se najemnina ne plačuje že šest let ali pa sploh ne plačuje, določajo vrednost član ravnateljstva in dva veččaka. Kdo je cenil Narodni dom, nam ni znano, trdimo pa, da je pri normalnih razmerah za posojilo 280.000 K dovolj varnosti. Tudi dohodki so bili izprva toliko, da so se več let obrestno redno plačevale, ter se je amortiziral tudi mal del kapitala. Posvetu Narodnega doma obsega 6000 m², približno ena tretjina je zazidana, dne tretini sta prosti, ter ima krasno lego. Obširni senčnati vrt je lep in solidno ograjen. Tudi prostor pred Narodnim domom je njegova last. Del vrta na sever. strani, kjer stoji arena, v obsegu 2000 m² bi se dal porabiti za najlepša stavbišča. Za stavbišče 3000 m² na vojaškem posvetu nasproti »Slonu« se je pred tremi leti mestu ponudilo za 1 m² po 75 K, skupaj 225.000 K. To da deželni odbor ni hotel potrditi določne ponudbe, bodisi da se mu je zdelo ponudba premajhna ali pa da je hotel mestno občino oškodovati. Tertium non datur. Po tej ceni bi bilo zemljišče Narodnega doma brez poslopja vredno 450.000 K; ako pa vzamemo ceno samo po 40 K 1 m², znaša 240.000 K. Monumentalno poslopje se je dogradilo leta 1895, ter je tako solidno zidano, da po potresu ni trpelo. Prostovoljni prispevki rodoljubov so znašali z obrestmi nad 200.000 kron, najelo se je 270.000 K. Izdalo se je tedaj za zgradbo in opravilo okroglo 470.000 K. Poleg tega je daroval pokojni mecen Kotnik iz Vrhnik dragocene parkete za vse prostore, vredne do 60.000 K. Ako pristojemo še tedanjo vrednost zemljišča, se je vse posvetu lahko cenilo na 600.000 K ter dovolitev posojila ni bila brez realne podlage. Mnogo je stala tudi hišna oprava, katere je deloma last Narodnega doma, deloma Narodne čitalnice. Ako se danes ugo-

varja, da ni bilo treba tako drage, monumentalne stavbe, je pripomniti, da pred 18 leti nismo imeli Slovencev v Ljubljani nobene večje dvorane, in da se je takrat veliko navdušenja in požrtvovalnosti kazalo za Narodni dom, kateri naj bi bil zavetišče za narodna društva in razne narodne prireditve. Ako se je morebiti pri otvoritvi napravila kak napaka, so taka očitavanja tako malenkostna, da jih lahko prezremo. »Slovenec« pravi, da je Narodni dom hiša, v kateri nima kdo drugi mesta kakor ljubljanska frakarija s Sokoli in socijalna demokracija! To očitavanje je otročje. Kdor ni klerikalec, je tedaj frakar, tudi Sokol in socijalni demokrat, ako tudi ni nikdar nosil fraka. Socijalni demokrati so se pri svojih zabavah obnašali tako dostojno, da upraviteljstvo Narodnega doma ni imelo nikakega povoda jim proti primerni odškodnini odreči porabo zahtevanih prostorov. Skupne narodne prireditve pa niso mogoče, dokler bo pri S. L. S. vladal ton dr. Zajca in Štefeta Vstop v Narodni dom je vsakomur prost, kdor se vede dostojno in ne pride hujskat.

Narodni dom se je gradil iz potrebe in na splošno željo. Da se je proračun prekoračil, kar se pri takih zgradbah redno godi, se ne more posebno očitati odboru, ki ni mogel računati s tem, da se bode tako kmalu ohladilo narodno navdušenje ter nastopila koritarška doba. Sicer je tudi narodni davek, ki ga mora plačevati napredna stranka, vedno hujši. Ako se nam očita zgradba Narodnega doma, v katerem je nastanjenih osem narodnih društev, naj nam »Slovenec« odgovori na vprašanje: Čemu se je gradil »Ljudski oder«, za kateri se je bajle izdalo 250.000 K? Zidalo se je ravno ob času hude denarne krize, in po našem mnenju popolnoma nepotrebno. Mi nikakor nismo proti gledališkim predstavam za najširše ljudske sloje, ako bi se bilo lahko doseglo ceneje. Deželni odbor je imel na razpolago deželno gledališče, ter bi bil lahko določil za take predstave poljubne dneve in ure v mesecu. Sedaj imamo v Ljubljani tri gledališča, katere delajo strankam mnogo skrbi in stroškov.

Narodni dom ni gospodarsko poslopje, katero naj nosi lastnikom obresti, kakor na pr. veliki hotel »Union«. Toda tudi to podjetje, kate-

ro je bilo neprimerno bolj umestno kakor Ljudski oder, ni izpolnilo vanj stavljenih nad ter ne donaja akcijonarnem pričakovanih dividend. Pasivno je, kakor več drugih. Lepe restavracije v »Unionu«, Narodnem domu, Tivoli, Bellevue itd., so slabo obiskovane. Tudi kazinska gostilna menda bolega na gostih. Nasprotno se pa priproste gostilnice pri Figovcu, Sekserju, Belem volku, Fajmostru in druge take ne morejo pritoževati. Pri splošni hudi dragini trpi tudi gostilničarska obrt.

Od posojiljemalcev se čujejo večkrat pritožbe, da Mestna hranilnica pri dovoljevanju posojil prestrogo postopa. O lahkomišljenosti ne more biti govora. Ako se je v toliko letih iztaknil en s a m s l u č a j, v katerem se morebiti izgubi nekoliko na obrestih, dokazuje to, da se postopa previdno. Za podlago vrednosti zemljišč se navadno v zmislu pravil jemlje 20kratni katasterski čisti dohodek. Kdor količaj pozna našo deželo, nam bo pritril, da take cene daleč ne odgovarjajo resnični vrednosti. Pri odmerjenju dohodarine se navadno jemlje dvakrat kat. dohodek za podlago obdačenja.

Kakšno pupilarno varnost pa zahtevajo denarni zavodi, ki so v klerikalnih rokah, in kako postopa deželni odbor z deželnim denarjem? Glavni klerikalni denarni zavod je Ljudska posojilnica, in njeni glavni dolžniki v Ljubljani: knezoškof Bonaventura, Katoliška tiskarna, hotel »Union«, znani kanonik in nek odvetniški solicator, kateri s svojo plačo tudi v sto letih ne more vrniti posojila, ako ni samo slamnati mož. Teh pet dolžnikov dolguje Ljudski posojilnici desetkrat toliko, kakor Narodni dom Mestni hranilnici. Znano je tudi, da je mnogo potratno zidanih katoliških in ljudskih domov po deželi čez glavo zadolženih pri raznih klerikalnih hranilnicah in posojilnicah, in da ne donajajo nikakih obresti. Znano je, v kakšnih stiskah sta Zadruga in Gospodarska zveza, kateri zalaga deželni odbor z visokimi svotami. Za slovensko vseučilišče namenjenih 700.000 kron je po vzorcu nenasičnih in nasilnih Madžarov, ki so oropali imetje Slovaške Maticice, vrgel v brezno Gospodarske zveze, kjer so zginele z obrestmi vred.

Po Šukljetiovi brošuri je bilo koncem leta 1911. naloženega, oziro-

ma izposojenega deželnega denarja: pri Ljudski posojilnici . . . 1.252.505 K
pri Zadrugi zvezi . . . 373.339 K
pri Vzaj. podp. društvu . . . 323.762 K

skupaj . . . 1.949.506 K

tedaj blizo dveh milijonov kron, pri Mestni hranilnici, ki daje popolno varnost niti fیکا. Tako postopa nepristranski deželni odbor.

Ker se upravni svetu in ravnateljstvu mestne hranilnice ne zdi vredno in potrebno odgovarjati na napad v »Slovenec«, se nam vendar zdi umestno, ako nekoliko pojasnimo vso zadevo. V nadrobosti se za danes ne spuščamo. Mi tudi klerikalnih zavodov ne napadamo ter ne želimo nikomur gospodarskega poloma, ker vsak tak polom zahteva nedolžnih žrtev. Odbijamo samo napade. Kdor ima toliko masla na glavi, kakor klerikalni voditelji, naj ne hodi na solnce.

On en meurt . . .

Od tega umiramo.

Dunaj, 19. julija 1912.

Številke govore časih tako vsiljevalno in prepričevalno, da preneha vsaka polemika proti njim in preostaja le razmotrivanje vzrokov in premišljevanje, kaj početi in storiti, da ublažimo njih neusmiljenost. Sto slovenskih ljudi je rodilo v l. 1901—1910 15 in več otrok, le pet mladih slovenskih življenj pa se trajno pridruži velikemu občestvu slovenskega naroda. Naravni prirastek (število porodov) znaša v Avstriji 11-87%, v slovenskih pokrajinah varira med 10 in 20%, število Slovencev pa se je v zadnjem desetletju pomnožilo le za 5-04% in našemu narodu, katerega regeneračne zmoglosti nadkriljuje skoraj one vseh drugih narodov, se krči ozemlje, odteka mu velikanška sila, kakor topla kri iz odprtih ran. Med najzdravejšimi in najživeljivimi smo, in vendar si naša narodna sila ne more priboriti one veljave, ki bi nam šla po zakonih narave. Središče našega naroda — Kranjsko — zavarovano pred nasiljem narodnih nasprotnikov, le počasi okrevra od gospodarske slabosti, ki žene vsako leto tisoče slovenskih mož čez oceane; med tem, ko je v letih 1891—1900 od-

LISTEK.

Na obrežju Ljubljane.

Ljubljana se je izpraznila. Prvi so jo zapustili študentje in študentke, to je tisti element, ki polni vse mesto z življenjem in daje vsemu uličnemu vrvenju barvo in značaj. Zdej, ko jih ni več, ko ne slišimo več njih razburjenih pogovorov o znanih stvareh, o krivičnih profesorjih in hudih gospodinjah, o zalih igralkah in smešnih katehetih, ko več ne vidimo njih ognjevitega in vendar tako nedolžnega koketiranja, zdaj šele čutimo, kako majhna je Ljubljana brez dijaštva. Seveda občutimo to še bolj, ker so s študenti in študentkami vred odšle tudi različne rodovine na letovišča in je izginila velika večina najlepših ženskih klubikov. Celo Šelenburgova ulica, ki je za Ljubljano to, kar je za Pariz boulevard, za Dunaj Kärntnera in za Trst korzo, je v večernih urah prazna. Smo pač v vroči sezoni, ko postane Ljubljana tako podobna Škofji Loki in Višnji gori, kjer po zanesljivih sporočilih mrjo ljudje samo vsled dolgočasia.

Tudi Ljubljano so izpraznili in s tem provzročili malo izpremembo v enoličnosti našega poletnega življenja. Odprli so Gruberjev kanal;

le prav malo so ga odprli, a voda kar drvi po njem, da je Ljubljanična struga skoraj prazna. Pogled na Ljubljano ni zdaj prav nič prijeten in samo z grozo misli človek na čas, ko bo izginilo še to malo umazane vode in bodo samo kanali zija- jali . . .

A vendar je zdaj na Ljubljano osredotočeno zanimanje vseh tistih, ki so morali ostati v mestu, ker nimajo ali ne denarja ali pa ne časa ali pa obojega ne, da bi šli na letovišče. Struga je polna blata, kamnov in črepinj, toda kdor pride po obrežju ali čez kak most, vsak se ustavi in začne z napeto pozornostjo gledati v strugo. Poetičen človek bi utegnil misliti, da iščejo ti ljudje sledove povodnjega moža, ali da skušajo uganiti, katere izmed množestvenih čevljev, ki leže v vodi, je imela na nogah Prešernova Urška, ko je s povodnim možem plesala svoj zadnji valček, toda ta pozornost, posvečena Ljubljanični strugi, ima ves drug in sicer prozaičen izvor. Raznesla se je namreč govorica, da je eden tistih dečkov, ki stikajo po vodi in vlačijo iz nje stare kastrole in strgane škarpelje, našel v vodi zlato uro. Iz te govorice se je porodil v nekaj urah popoln roman o skrivnostnih zakladih, ki leže že stoletja na dnu Ljubljane. Po ljudski govoricu ne leže v strugi samo srebrne in zlate ure, nego tudi velike množine starega denarja, benečanskega in turškega, cesarskega in francoskega, z deman-

ti okrašeni meči, zapestnice in prstani in ukradeni kelih in monštrance. In to je vzrok, da stika mladina s tako vztrajnostjo po blatu v strugi in da se vsak ustavi, kdor gre po obrežju ali čez most in da gleda tako dolgo in tako pozorno v vodo, kajti vsak upa, da se mu zabliski izpod kamnja če že ne z demanti okrašen meč kaknega turškega paše, pa vsaj kak prstan ali kaka zapestnica.

Ker sem slovenski literat in imam torej mnogo časa, pa ni nič denarja, sem šel tudi jaz te dni na obrežje naše ljube Ljubljane. Od stare »cukerfabrike« pa gor do Marjinega kopališča sem korakal, počasi in dostojanstveno in sem gledal v vodo in imel v duhu dolge pogovore z boginjo srečo. Lepo sem ji pihal na srce. Glej, sem ji rekel, slovenski literat sem, celo leto sem vsega skupaj samo šest ur delal, ves ostali čas pa sem stradal. Ali nisem potreben, da bi se šel odpočit na Bled? Tam so zdaj ministri in generali, ekselence torej vsake vrste, samo slovenskega literata, ki je vendar med umstveniki tudi ekselence, ni tam nobenega, kar za našo deželo pač ni častno. In glej, sem ji dalje rekel, kako zadoščanje bi vladalo v vseh krogih, če bi jaz na Bledu prav izdatno poniževal klerikalce, ki imajo občino v rokah pa so zdaj zaradi letoviščarjev skrili svoje prepričanje. O, jaz bi te klerikalce prisilil, da bi javno zatajevali svojo lastno

stranko in s posebnimi resolucijami jo obsodili, kajti za letoviščarski cvenk store vse. Celo župnika bi prisilili, da bi v cerkvi poljubil kako okroglo žensko. Ali moreš zahtevati še kaj več?

Tako sem govoril boginji sreče, ali govoril sem zaman. Celo ta poganska boginja nima nič značaja. Nič drugega nisem hotel, kakor da naj mi pokaže tisto monštranco, ki leži na dnu Ljubljane, a še te skromne želje mi ni izpolnila, dasi bi bil jaz zadovoljen že z nepristno monštranco, kajti v denar bi jo že spravil, če ne drugje, pa pri dr. Mantuaniju, ki še šilokrote od človeške glave ne loči, še manj pa zna razločevati med pristno in nepristno monštranco.

Od iskanja v Ljubljanični strugi pod blatom ležečih zakladov so me odvrgli ribiči, ki so se lotili ribjega lova vprav vehementno in so ujele ribe kar sproti prodajali. Dolgo sem jih gledal, te praktične možje, ki niso trtili časa z iskanjem ur in prstanov, nego so polovili, kar se je dalo dobiti. Ko bi bili mi slovenski literatje tako razumni ljudje, kakor so ti ribiči, bi marsikateri izmed nas že lahko imel svojo vilo na Bledu in bi nam ne bilo treba se poniževati pred boginjo sreče in založniki.

Truden in naveličan sem se ustavil pri starinarjih in sem kot literat seveda ogledoval tiste »špehe«, ki jih imajo naprodaj. Nič posebnega ni bilo videti, same juristične in be-

letristične spise. Toda vendar — med knjigami je tičala stara knjižura z oguljeno vezavo. Za dvajset vinarjev je bila naprodaj in odšel sem ta kapitalček v tihi nadi, da bom knjižuro, ko jo prečitam, vsaj s 100 odstotki dobička prodal oskrbniku c. kr. zbirke špehov in klasikov v poslopiu II. državnega gimnazija.

Knjižura je stara in njima več ne naslovnega lista, ne začetka in ne konca, pač pa je na platnicah z lepimi okroglimi črkami zapisano »Helena Stibingerin Laybach 1769.« Nekaka učna knjiga dobrih manir in lepega obnašanja je ta knjižura. Počasi sem šel svojo pot ob obrežju in listal v tej knjigi, ki je polna lepih nauk: »Pri obedu ne smeš svoji sosedu ponuditi jabolka, v katero si že sam ugriznil — Če se ti začne pehati, reci svoji sosedu »z dovoljenjem« — Če prinesejo na dvoru veličanstvu namenjeno jerebico, morajo kavalirji vstati in se jerebici spoštljivo prikloniti —

Take in enake nauke sem čital v knjižici gredoč po obrežju in pri tem razmišljeval, kako zelo je moralo biti v letu 1769. v Ljubljani v čislh lepo obnašanje, da si je Helena Stibingerin nabavila posebno učno knjižico dobrih manir ter ji posvečala tako pozornost, da si je še podčrtala odstavek o pozdravljanju veličanstvu namenjene jerebice. In ker je Helena Stibingerin dala za to knjižuro najmanj staro »cvangarco«, jaz pa sem jo dobil za dvajset vinarjev,

vzelo izseljevanje deželi še 78% naravnega prirastka in je bila takrat kranjska dežela glede pomnoževanja svojega prebivalstva na zadnjem mestu, so se narodno - gospodarske razmere, ki skoraj edine zadržujejo na Kranjskem povoljni prebivalski razvoj, v zadnjem desetletju nekoliko izboljšale, izseljenški odtok se je, a samo vsled gospodarske krize v Ameriki, nekoliko skrčil in je tvoril le še 65,4% naravnega prirastka; naravna pomnožitev kranjskega prebivalstva je znašala 51.810 duš, izselilo pa se je v tem času 33.965 ljudi, in sicer večinoma v prekmorske dežele. Za nezadovoljivi razvoj slovenskega plemena na Kranjskem so torej merodajne predvsem gospodarske razmere, industrijalizacija dežele napreduje mnogo prepočasno, da bi nudila naraščajočemu prebivalstvu dovolj delovnih priložnosti, kmetijstvo pa ne more absorbirati vsakeletnega prebivalškega prirastka. — Deloma popolnoma drugačni faktorji vplivajo na naraščanje slovenskega plemena v takozvanih obmejnih deželah. Tukaj nimajo gospodarski momenti onega neposrednega in silnega vpliva, kakor na Kranjskem.

V Primorju igra pač še krušno vprašanje pri razširjanju slovenskega življa odlično vlogo, priseljevanje Slovencev v Trst je temu dokaz. Žilavost in življenjska sila slovenskega plemena v Primorju je nezlomljena, po večini slovenske primorske pokrajine kažejo tudi največji dejanski prirastek 18-14% (Trst sam zase 28,5%) prebivalstva. Slovenski element se tega populacijskega napredka v prvi vrsti udeležuje.

Med tem ko odteka Kranjski ljudske mase vsled še vedno silnega izseljevanja, izgublja slovensko plemo na Koroskem in Štajerskem čim dalje več svoje moči, oddajajoč jo narodnemu nasprotniku. Izseljevanje ne vpliva v teh dveh deželah na populacijske razmere skoraj prav nič, njega usodopolno vlogo pa je prevzelo raznarodovanje, ki nam ne jemlje le naravnega prirastka, nego krči naše število tudi absolutno. Da dobimo pregledno sliko našega narodnostnega položaja v teh dveh deželah, se omejimo le na one pokrajine, kjer prebivajo Slovenci v kompaktnih masah. So to štajerski (politični) okraji Celje, Brežice, Ptuj, Slov. Gradec, Maribor, Ljutomer ter avtonomna mesta Celje, Maribor, Ptuj, in koroški okraji Beljak, Celovec in Velikovec. Posebno žalostno se razvijajo razmere na Koroskem; naravnost rapidno pada tam slovenski življenjski v celovškem okraju je bilo leta 1890. še 40,96% Slovencev, l. 1910. le še 24,21%, v beljaškem okraju smo tvorili leta 1890. še 37,92% vsega prebivalstva, l. 1900. 33,09%, l. 1910. 23,93%! v velikovškem okraju smo padli od 82,03% na 80,34%, oziroma 77,30% v letu 1910. To rapidno nazadovanje govori o silnem pritisku nemških deželnih gospodarjev, izdaje nam velike goljufije pri izvrševanju ljudskega štetja, dokazuje nam pa tudi slabosti in hibe koroške narodne politike. — Čvrst narod, katerega voditelji se zavedajo svojih dolžnosti, ne more tako propadati. Le tam, kjer je narodno delo in narodna zavednost le maska, za katero se skrivajo drugi cilji in nameni politične stranke, je tako propadanje mogoče. Slovenski klerikalizem se je postavil za varuho in zaščitnika slovenskega ljudstva na Koroskem, pod njegovo zaščito umira slovenski Korotan, nad katerim se izpolnjuje besede kaj mangle du pape en meurt...

narod, ki ne zaupa klerikalizmu, je k smrti obsojen. Žalostno resnico oznanjujejo številke populacijske statistike. Odkar se je vgnezdil klerikalizem na Štajerskem ter tam razpredel svoje politične, prosvetne in katoliško - narodne organizacije, smo začeli nazadovati tudi v okrajih, ki so se dosedaj krepko upirali germanizaciji. V prvem desetletju 20. stoletja so zagospodovali klerikalci nad štajerskim slovenskim ljudstvom, kakor strup so okužili njihovi nauki narodni organizem, odvzeli mu vsako odporno silo in na grozomah klerikalnega šovinizma gori slovenska narodna sila in zavednost. V zadnjih letih smo videli vstajati na slovenskem Štajerskem mogočno klerikalno organizacijo, v vsaki vasi vodijo župniški društva »narodnih deklet in fantov«, orlovske organizacije so po zadržili klerikalnih listov prevzele idejo pravega Slovenstva, kmečka zveza krepki stanovsko in narodno samozavest najširših krogov kmečkega ljudstva, »Naša Straža« brani narodne meje, klerikalni poslanci zastopajo v Gradcu in na Dunaju prave ljudske interese. Mariborski, slovenigradski, konjiški okraj so postali trdnjave slovenskega katoliškega narodništva. Ti trije okraji nam tudi predvsem kažejo uspehe in sadove klerikalne narodne politike. V konjiškem okraju smo tvorili Slovenci pred desetimi leti še 93-13% prebivalstva, odkar pa so tam klerikalci varuhi slovenske narodne stvari, je razmerje padlo na 90-31% v kratkih letih so trije od sto slovenskih ljudi postali nemčurji! Še značilnejše nam govore številke mariborskega okraja. Dokler se je ta nahajal v rokah konservativnih voditeljev, je slovenski življenjski ne le absolutno, temveč tudi relativno napredoval od 88-26% v letu 1890. na 88-51% v letu 1900, s klerikalizmom pa je prišlo rapidno narodno propadanje, v teku enega samega desetletja smo izgubili več kakor 8% svojih ljudi ter tvorimo danes le še 80-45% vsega prebivalstva v okraju! Kake uspehe rodi klerikalno in kake napredno narodno delovanje, o tem nam prepričevalno govore številke mest Maribora in Celja. V Celju, kjer je napredna stranka v zadnjem desetletju zastavila mnogo svojih sil, da udrži našo manjšino, smo se dvignili od 22-64% v l. 1900 na 30-34% v l. 1910. O uspehih napredne narodne politike govore tržaške, goriške številke, v Trstu smo napredovali od 16-34% na 29-81%, v Gorici od 20-01 na 36-84%. O klerikalni skrbi za naše narodno meščanstvo pa priča Maribor, v katerem smo nazadovali za 3% ter padli od 17-32% na 14-38%. — Kamorkoli pogledamo, kjerkoli zgrabimo narodnostno statistiko, povsodi nam bo dokazovala, da tam, kjer izroča ljudstvo svoje gospodarske in narodne interese klerikalizmu, narod nazaduje in propada.

Z železno konsekvenco izhaja iz tega dejstva resničnost onega političnega stavka, ki pravi, da se narodni boji ne dajo uspešno izvajevati v zvezi s klerikalizmom, ali pa v kooperaciji z njim, temveč le proti klerikalizmu. Protiklerikalna politika je narodna politika — to nam resno pripominjajo neizprosne številke ljudskega štetja. Ne pripuščajmo polemike, dajemo vsem ljudem, ki so dobre volje le priliko, da razmišljajo in da nauk uporabijo. Dokler ne rešimo naroda iz klerikalnega jarma, tako dolgo se bojimo za njegovo bodočnost.

Občinske volitve v Trzinu.

Boj za našo občino se bliža svoji koncu. Kakor smo že poročali, se je vršila glavna volitev že novembra meseca 1911, pri kateri je pravica korenito obračunala s krivico — Nemci so pogoreli na vse črte. Edini Mally, sedanjí župan, je prišel v odbor, in še to le vsled mlačnosti in nezadovoljstva strahu nekaterih slovenskih volilcev. Nemci so vložili proti volitvi ugovor, in dasi so čez par mesecev še celo nemški listi razglašali potrditev volitve, je prišlo preko noči razsvetljenje na enega vladnih uradnikov, volilni akt, ki je bil že pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranju, z naročilom, da se novoizvoljeni občinski odbor konstituirajo, je romal nazaj v Ljubljano, in vladni veliki prijatelji Slovencev, se je res posrečilo, da je našla dlako v jajcu: iz malenkostnega vzroka je razveljavila volitev v I. razredu, in na podlagi zlaganih poročil od strani županstva, dva slovenska mandata v III. razredu. Rešitev ugovora je datirana z dnem 24. aprila t. l. Takoj nedeljska številka z dne 28. aprila t. l. priloge »Deutsche Stimmen« graškega »Tagblatt« razglasa to rešitev doslovno tako - le: »Pri zadnjih občinskih volitvah v Trzinu so zmagali v vseh treh razredih kandidati združenih slovenskih strank. Od nemških kandidatov je bil izvoljen samo župan Mally. Da so se slovenske stranke v tem volilnem boju posluževale tudi nezakonitih sredstev, dokazuje dejstvo, da je bila kranjska deželna vlada primorana, razveljaviti volitev v I. volilnem razredu in razpisati novo volitev, ki se bo vršila še tekom tega meseca.« — Na lopovska očitavanja v tem sestavku, kar se jih tiče našega boja pri volitvah, nismo odgovorili takrat in se nam tudi sedaj ne zdi vredno, da bi reagirali nanje. Merodajen pa je za nas in za vso javnost zadnji stavek, češ, da bo nova volitev končana že tekom tega meseca. Aprila meseca res ni bilo to mogoče izvršiti, ali zakaj se je še čakalo nadaljne tri mesece? Če je bila nemški gospodi volitev toliko pri srcu, zakaj so hodili raje na zimovlišča in letovišča, mesto da bi izvršili tako važno občinsko zadevo? Ali jih res tako hudo skrbi, dati občinsko gospodarstvo iz rok? Če je to, potem naj bodo le potolaženi, Slovenci bomo ravnotako dobri gospodarji, ako ne še bolj, kakor oni sami. Seveda zna marsikomu od vladajočih nemške strančice priti slabo, ali to bo le v korist občine. Koliko občinskega sveta se je raztajalo v njihovih rokah v privatno last: koliko občinskih potov je že sedaj zaprtih! Vedno govoriči naša nemška stranka o velikem premoženju, ki ga bo zapustila občini po svojem odstopu, skoro se sliši tako, ko da bi bila tržaška občina ena najbogatejših na celim Kranjskem; in vendar so vsi gozdovi v Kokovnici, Mesirjevcu itd. izsekani, skupičke za les pa se je baje porabil v pokritje občinskih dolgov. Kakšni so ti dolгови? Župnišče, šola, vodovod se plačujejo iz občinskih doklad, prvi dve stavbi sta že plačani, na vodovodu ne more biti več kdove koliko dolga; pa tudi ta bi bil že pokrit, če bi bivši občinski možje skrbeli bolj za občinsko gospodarstvo, da bi namreč občinskega sveta ne metali naravnost proč, ampak ga prodajali za primerne cene. Naj tudi to ne bo greh. Zdi se nam, da je dober oni gospodar, ki gleda na vsak krajcar, ki ga more vtakniti v svojo

blagajno. A dosednji gospodarji niso razumeli niti tega. Če ima občina res toliko naloženega denarja, se nam zdi naravnost neumljivo, zakaj niso pokrili dolgov? Hranilna vloga se vendar nikdar ne obrestuje tako visoko, da bi pokrila obresti, ki jih zahteva dolg — razlike je vsaj 1 po sto. Ali naj je to racionalno gospodarstvo? Pa našim mnenju ne, in če Nemci kriče sedaj po pravičnosti, jih že samo to diskvalificira. Oni dobri gospodarji niso bili nikdar, in skrajni čas je, da preide gospodarstvo v druge roke. A vkljub temu imajo ti ljudje še toliko drzno čelo, da nalegujejo naše volilce na vse strani, jih slepe z raznimi obljubami, in jih hočejo na vsak način prepričati, koliko dobrega so storili za občino. Da, delali so, ali le za svoje žepe. Saj je splošno znano, da mali obrtniki v Trzinu plačujejo razmeroma še enkrat toliko davka, kakor veleindustriji. Kako je šikaniral župan Mally gostilničarje in trgovce radi naklade na žganje, a to še-le tedaj, ko je zvedel, da so občinske volitve potrjene. Če bi bil on vedel, da bodo romale volitve na ukaz Volksrata še enkrat v Ljubljano, bi si bil pač malo premislil. Dva najvišja dela trga sta bila skoro vedno brez vade. Prišle so komisije in krive so bile cevi. Seveda so bile vzrok pomankanju vode cevi, a to Mallyjeve cevi. Med tem, ko so drugi trpeli žejo in morali nositi vodo po deset minut in še več v breg, je imel on toliko vode, da je pral svoje tovarne s pitno vodo. Sedaj, ko se boji, da bi se ne prišlo na sled tej lepi zadevi, si je napravil svoj vodovod v eni sami noči. Koliko je še takih točk, a vse dokazujejo le, da se je gospodarilo vedno na račun ubožnega slovenskega Tržičana. Mnogo gnjilega pa bo pokazala tudi revizija občinskega gospodarstva.

Ko so zvedeli Nemci, da je volitev za I. razred razveljavljena, vrgli so se z vso silo na agitacijo. Pobirali so pooblastila od ženskih volilk, tiščali v volilce. Najbolj se je pehal seveda župan Mally, ki ima tudi največ krivic na svoji vesti. Hodil je okrog kakor skesan grešnik, on, ki v svoji oholnosti ni nikdar poznal višjega nad seboj, in ki so mu bili posebno Slovenci vedno le »pakazi«. Še celo spreobrnil se je in postal iz Savla Pavel. On, »losvonromovec«, se je osmelil agitirati za vero! Prišel je namreč k neki volilki po pooblastilo. Ko mu le ni hotela dati, je izgovoril krilate besede: »Se vašemu možu v nebesih bi bilo všeč, če bi volili z nami.« Vidi se, da mož že peša in se stara.

Dne 23. t. m. se odloči naš težki boj. Priznamo radi, da bo težak boj, kajti nasprotniki ne poznajo nikake močnatosti v boju in so jim dobra vsa sredstva, samo da bi si obdržali vladno. Ali vkljub temu mora zmagati pravična slovenska stvar. Seveda je treba, da se držimo krepko in nastopimo vsi Slovenci složno. Pustimo one male osebe razmerice in posvetimo vse svoje moči onemu višjemu cilju, ki nam ga kaže domovina, naš narodni ponos. Če iztrgamo iz rok sovragu našo občino, hvaležna nam bo vsa slovenska javnost, hvaležni nam bodo naši otroci, sadove svobodnega našega trga bomo uživali lahko že tudi mi. Poznamo se dobro med seboj, poznamo nasprotnika, ki ni poznal nikdar milosti, ki se je našim prošnjam in težnjam le rogal, posmehoval. Pozabimo zadnje volitve in v naših vrstah naj ne bo ni enega izdajalca — zmaga je naša! Drugače pa gorje premaganim — tužna domo-

vina. V torek volite vsi, ki količkaj čutite slovenski, slovenske može, ki vam jih priporoča združeni odbor slovenskih strank.

Malo odgovora na članek »Skeleča infamija« v »Zarji« št. 333.

Lepo se nam zdi, da se je naša socijalna stranka vsaj v toliko spreobrnila, da obsoja tudi ona, čeprav malo pozno, izključitev obeh izvoljenih delavcev Dečmana in Vidica od izvrševanja odborniških mest. Pozno je to, ker dosedaj glasilo socijalno-demokratske stranke ni imelo niti besedice ogorčenja za ta, skrajno nezakoniti ukrep deželne vlade, lepo pa, ker je s tem člankom obsodila »Zarja« samo ono klico, za katero so sli pristali »revolucionarnega socijalizma« z vso vsmo v boj. Lepo pa ni, da obsoja »Zarja« samo deželno vladno radi tega koraka, ko je vendar splošno znano, da se je odločila vlada za tako rešitev ugovora šele na nepačne informacije od strani tukajšnjega županstva. Zakaj se zaletava »Zarja« samo v vladno? Nimamo sicer prav nikakega vzroka zagovarjati postopanje vlade v tem slučaju, ali zdi se nam, da bi bilo bolj umestno, če bi prišla »Zarja« ono »mogočno kapitalistično kliko v Trzinu« malo bolj za ušesa, nego da jo samo mimogrede omenja. Tudi ni lepo, da »Zarja« skriva dejstvo, da sta bila Dečman in Vidic izvoljena od vseh Slovencev razun onih, ki se zbirajo pod njenim praporom, in ki so se rajše podvrgli »mogočni kapitalistični klicki«, kakor pa da bi po svojem revolucionarnem programu pomogli streči opoziciji krivično nadvlado. Pouk, kako in kako zadoščanje da naj stranka preskrbi »kruto žaljemi delavski časti«, pa prav hvaležno odklanjamo. Gotovo vsaj je, da »Zarje« ne bodemo ubogali ni s tem, da bi jih kandidirali noviči, niti na ta način, da bi položili vsi novoizvoljeni odborniki svoja mesta. Za zadoščanje je že preskrbljeno, gospoda, Dečman in Vidic sta bila postavno izvoljena in bosta tudi izvrševala svoje odborniške dolžnosti. Če pa je »Zarja« res tako ogorčena nad »izbruhom kapitalistične samovolje«, naj naroči svojim sodrugom, Stariju in drugim, da volijo proti kapitalistom z nami; naši kandidati so vsi bolj demokratični, mišljenja, nego oni, ki jih pri jenskih volitvah kandidirala v tretjem razredu socialnodemokratska stranka. Potem bomo verjeli v to spreobrnjenje, drugače je moramo smatrati prejšesle kot samo slepomišljenje in lov na pristaše.

Južni železnici.

S Štajerskega, mes. julija.

V zadnjem času se množe pritožbe o nastopu uprave Južne železnice napram Slovincem, o šikaniranju slovenskega potujočega občinstva od zagrizenih nemških železniških uradnikov. Ožigosal je to ravnanje »Slov. Narod« že večkrat, a kakor vse kaže, popolnoma brezuspešno. Vodilni gospodje pri ravnatelstvu se ne zmenijo za take pritožbe, temveč po navodilu »Volksrata« uganjajo naprej svojo ponemčevalno politiko in škodujejo Slovincem, kjer le morejo. Čudno je sicer to, a vendar resnično. — Podjetje, ki je navezano na vse sloje ljudstva, bi moralo v prvi vrsti stremeti za tem, da si pridobi zaupanje občinstva in tako povzdigne svoj ugled in obrat med onim ljudstvom, po katerega ozemlju teče železnica.

sem začel preudarjati, kako hitro pada vrednost dobrih manir. V tem trenutku se je pri franciškanskem mostu zaletel vame kolesar s tako silo, da me je skoro podrl in sem se jaz komaj vzdržal na nogah. Prav čedno oblečen mlad gospod je to bil in dasi se mu je mudilo naprej, me je vendar mimogrede v vsi naglici podučil, kako vrednost imajo dobre manire vsaj po njegovi sodbi. Ta poduk mi je dal z besedami: »preklet vosu — mirkej — hudič neumen« — In že je izginil. Posnel sem iz teh besed, da dobre manire dandanes še fikka niso vredne. To me je tako ujezilo, da sem vrgel za dvajset vinarjev kupljeno učno knjigo lepega obnašanja v Ljubljano, saj so taki spomini na nekdanje navade dandanes popolnoma nepotrebnosti, kajti da ima moj kolesar silno mnogo somišljenikov o tem nič ne dvomim. Če so časih pozdravljali še pečene jerebice — dandanes pa čedno oblečeni ljudje zmerjajo mirne pešce — potem učna knjiga Helene Stibingerinove ne spada drugam, kakor v Ljubljaničino strugo, kjer leže v blatu še veliko večje dragocenosti, prstani in zapestnice, srebrne in zlate ure, meči in monštrance.

Ljudje bodo še dolgo brskali po Ljubljani, iskali dragocenosti in se zadovoljevali s kastrolami in klobuki, samo učne knjige o lepem vedenju se ne bo nihče dotaknil.

Alojzij Srebotnjak.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

(Dalje.)

Na kamnu je stal kroznik s pečovim, steklenica šartreze in dvoje napol izpraznjenih čašic. Klpec na bronasti kaminski uri je bil pokrit z velikim moškim klobukom. Komisar se je sunkoma okrenil in je pogledal Madelēni v oči: »Vi ste gospa Klara Madelēna Du Roy, zakonska soproga tukaj pričujočemu gospodu Prosperu Georgesu Du Royu, pisatelju.«

Z zadušnim glasom je zajec-ljala: »Da, gospod.« »Kaj delate tukaj?« Ni odgovorila. Uradnik je ponovil: »Kaj delate tukaj? Našel sem vas izven vaše hiše, do malega slečeno v opremljenem stanovanju. Po kaj ste prišli semkaj?«

Nekaj trenutkov je čakal; ko pa je še vedno molčala, je povzel: »Kakor hitro mi ne marate priznati, gospa, bom prisiljen, da ugotovim to sam.«

Na postelji je bilo spoznati oblike človeškega telesa, skritega pod odejo.

Komisar je stopil tja in je zaklical: »Gospod!«

Mož, ki se je tam skrival, se ni gnil. Po vsej priliki je bil obrnjen proti steni in je tiščal glavo pod blazino. Uradnik se je doteknil tistega mesta, kjer se mu je zdelo, da mora biti rama, in ga je opomnil še enkrat:

»Gospod, ne primorajte me, da bi nastopil s silo.«

A zavito telo se ni premeknilo, kakor da je mrtvo.

Du Roy je stopil naglo naprej, prijel odejo in jo odgrnil raz njega, potem je potegnil blazino proč in pokazalo se je mrtvaško-bledo lice Laroche-Mathieuja. Sklonil se je preko njega, trepetal, tako ga je mikalo, da bi ga zgrabil za vrat in zadavil; dejal mu je s stisnjenimi zobmi: »Bodite vsaj toliko pogumni, kolikor ste nesramni!«

Uradnik je prašal še enkrat: »Kdo ste?«

Ker prepadeni ljubimec ni dal odgovora, je uradnik povzel:

»Jaz sem policijski komisar in vas pozivam, da mi povejete svoje ime.«

Tedaj je mož na postelji zajec-ljal:

»Gospod komisar, prepovejte temu človeku, da bi me žalil. Ali imam opraviti z vami ali z njim? Ali moram odgovarjati vam ali njemu?«

Govoril je, kakor da nima sline v ustih.

Komisar je odgovoril: »Mem, edino menimate odgovarjati. Prašam vas kdo ste?«

Oni je molčal. V pesti zdrgnjeno odejo si je držal pod vrat, in preplašene oči so mu nemirno blodile. Kratki, nasukani brki so mu bili videti čisto črni na bledih licih.

Komisar je povzel: »Ali nočete odgovoriti? Potem bom primoran vas prijeti. Sploh pa — vstanite. Zasiševal vas bom, kadar boste oblečeni.«

Život se je prevrgel na postelji in glava je zamrmrala: »Ko pa ne morem vpriči vas.«

Uradnik je prašal: »Kako to?«

Oni je zajec-ljal: »Ker sem ... ker sem ... ker sem čisto nag.«

Du Roy se je zagrohotal, pobral je srajco, ki je bila zdrknila na tla, jo vrgel na posteljo in je zaklical: »Kaj bi tisto! ... Kar vstanite ... Če ste se slekli vpriči moje žene, se vpriči mene lahko oblečete.«

Potem mu je pokazal hrbet in je stopil k kamnu.

Madelēna je bila zopet zbrala svoje misli, in ker je videla, da je vse izgubljeno, je bila pripravljena, tvegati vse. Uporna trma ji je sijala iz oči; zvila je košček papirja in je prižgala, kakor za slavnostno sprejem, desetero sveč na grdih svečnikih, ki so stali na kamnu. Nato se

je naslonila s hrbtom na kamn in je dvignila eno nogo nad pojemajoči plamen, da se ji je dvignila zadaj dolenkja, ki je komaj na milosti visela na bokih, vzela si je cigareto iz rožnatega zavitka, jo zapalila in je začela pušiti.

Komisar je čakal, da vstane njen skrivlec, in je stopil proti nji.

Prašala ga je drzno: »Ali se bavite dosti s takimi posli, gospod?«

Odgovoril ji je resno: »Čim manj mogoče, gospa.«

Zasmejala se mu je v obraz: »Čestitam vam; ni čeden posel.«

Delala se je, kakor da ne vpoštevata, kakor da sploh ne vidi svoje-ga moža.

A gospod na postelji se je opravičeval. Obledel si je bil hlače, obul čevlje ter se je bližal, vtikaje roke v telovnik.

Policijski uradnik ga je ogoril:

»In sedaj, gospod, ali mi hočete povedati, kdo ste?«

Oni ni odgovoril.

Komisar ga je opozoril: »Prislijen bom, da vas dam prijeti.«

Tedaj pa je možak nenadoma vzkliznil: »Ne doteknite se me. Jaz sem nedotekljiv!«

Du Roy se je vrgel proti njemu, kakor da ga hoče podreti na tla, ter mu je zarenčal v obraz: »Saj ste zasačeni ... zasačeni. Lahko vas dam prijeti, če hočem ... da, lahko.«

A ravno to podjetje napenja vse sile, da pri vsaki priložnosti žali ponos in narodnost Slovencev in jih, če le more, oškoduje v narodnem, gospodarskem in političnem oziru.

Da se ne bode oporekalo, da so to zgolj neutemeljena natančevanja, počemo v naslednjem jasno dokazati, kako se Slovincem deli pravice od uprave Južne železnice. Kakor znano, ima Južna železnica kot podjetje volilno pravico. Vzemimo tukaj samo okrajne zastope. V mnogih okrajih na Štajerskem odločuje samo en glas; seveda glasuje Južna železnica proti nam z našimi najhujšimi nasprotniki. Tukaj ne pomagajo nobene prošnje, niti grožnje; — ogroženo nemstvo to zahteva, in tako mora biti. Gospodje pri upravi prav dobro vedo, da se jim je bati raznih funkcijonarjev »Volksrata«, ki imajo popolno zaslonbo v vseh nemških strankah, da pa lahko prezirajo vse prošnje in grožnje slovenskih korporacij, ker so te brez vsake merodajne opore.

Sedaj si oglejmo obrat po Slovenskem. Proga Južne železnice teče po izključno slovenskem ozemlju od Spilfelda do Trsta, od Maribora do Beljaka, povrhi temu še stranske proge od Spilfelda do Ljutomerja, od Pragerskega do Središča, od Zidanega mosta do Dobove, od St. Petra na Krasu do Reke in od Nabrežine do Krmina. Lahko rečemo, da teče skoraj polovica vse avstrijske proge, kar je ima Južna železnica, po naših, slovenskih tleh. A kako je z obratom, kako z razmerami, ki vladajo na naših južnoželezniških postajah, to je značilno za veter, ki veje, a obenem tudi gorostasno. Gotovo nima primeru v vsej Evropi.

Ako stopite v voz, ni nikjer slovenskega tiska, slovenske besede. Po letu 1908. je pričela uprava vpeti vtiče, ki so v vozovih naredbi in odloke, ki se tičejo potujočega občinstva, tudi v slovenskem jeziku. Seveda je dobil slovenski tisk kolikor mogoče malo forme, da se ga ne bi zapazilo; a sedaj se te tablice izginjajo ena za drugo in na njih mesto stopajo nemške in laške. Čudimo se, da ne izobesijo vodilni gospodje še hebrejskih, kulukaških in kitajskih, da s tem ustrezajo želji pretežno slovenskega potujočega občinstva. Peljite se iz Ljubljane v Maribor! Do Zagorja so postajni napisi nemško-slovenski, sprevodniki izklicujejo v nemškem in slovenskem jeziku, a kakor hitro ste na Štajerskem v Trbovljah, vas gotovo prijetno iznenadi samonemški postajni napis. Sprevodnik izklicuje »Trifail«, slovenskega imena ne pozna, oziroma ga ne sme poznati, je proti predpisom; nagovorite ga slovensko, točno dobite nemški odgovor. Na Štajerskem smo, in tukaj mora biti vse nemško, ker na Štajerskem ni — Slovinci. Poidite v Celju na peron pričakati prijatelja. Kupite si vstopnico in vaše iznenadenje bo še večje. Poleg blažene nemščine briljira italijanščina — v Celju, da dokaže bratsko vzajemnost nemškega in italijanskega naroda — mogoče kot skromna kompenzacija za italijansko vseučilišče. Peljite se naprej, oglejte si iz okna postaje! Gotovo vas razveseli plavica za kapo službojučega uradnika, in če se držnete izpregovoriti na Pragerskem ali v Mariboru slovensko besedo, vam preté z aretacijo, ker izgovorite se po koroški progi; tukaj je še huje. Če se spozabite tako daleč, da zahtevate vozni listek v svojem materinem, slovenskem jeziku, vas dajo kratkoma zapreti kot zločinca, revolucionarja in ignoranta, ki ne ve, da je na Koroškem vse samo nemško. Kuriozum pa je naslednje. Kupite si v Ljubljani jutraj pri sedmem

Potem pa z drhtečim glasom: »Ta človek se imenuje Laroche-Mathien, minister vnanjih stvari.«

Policijski komisar se je osupel odmeknil ter je zajecjal: »Zares, gospod, ali mi hočete navsezadnje povedati, kdo ste?«

Mož se je odločil, pa s poudarkom: »Ta pot se ta podla duša ni lažal. Jaz sem res Laroche-Mathien, minister.«

Potem je iztegnil roko Georgesu proti prsom, kjer je sijala drobna rdeča pega, ter je pristavil:

»In ta lopov tukaj nosi na svojem fraku križ častne legije, ki sem mu za dal jaz.«

Du Roy je strašno pobledel. Naglo je segel, iztrgal iz gumbnice kratki trak ter ga zagnal v kamin: »Vidite, kaj je vredna odlika, ki prihaja iz tako blatnih rok, kakršne so vaše.«

Stala sta si nasproti, oči v oči, rezala besna s stisnjenimi pestmi, eden suh, s prosto srčicami brki, drugi rejen, s skrbno nasukanimi brki.

Komisar je živahno stopil med oba ter ju je z rokami ločil: »Gospoda, pazita, da se ne izpozabita, mislita na svojo čast!«

Molčala sta in sta si pokazala hrbet. Madežena se ves čas ni ganila, še vedno je kadila in se smehljala.

(Dolge prihodnje.)

vlakom osebni vozni listek v Zagreb. Do Zidanega mosta še gre, a od tukaj do Zagreba — pa je najidealnejša vožnja v celi Avstriji. Slovinci smo lahko ponosni na to, da imamo po našem Posavju tako lepo razvedrilo, četudi se vozimo z vlakom Južne železnice. Tukaj je dosegla Južna železnica rekord! V žepu imate vozni listek, glaseč se za osebne vlake iz Ljubljane v Zagreb. Na Zidanem mostu prestopite. Tukaj pripnejo za osebne vozove celo legijo tovornih in sedaj se prične vožnja — v nebesa ob bistravi Savi. Osebni vozovi, majhni, zaduhli, brez vsake ventilacije, a za nameček še zadaj vse polno tovornih voz. Tu poka, škriplje, se ziblje, da je veselje. Vprašal sem sprevodnika, kako to, da morajo imeti potniki listke za osebne vlake, ko vendar to ni osebni vlak? Malo me je pogledal po strani, a potem odgovoril, da je tako predpisano. Počasi smo jo mahali naprej, a čuden se mi je zdel ne navaden šum iz stroja; naslonim se na okno, a naletel sem slabob: v obraz mi je udarila prava, mešanica isker, premoga in blata. Hvala bogu, imel sem dovolj časa, da sem si do Zagreba iztrebil ušesa, oči, lase in nos, sicer bi v Zagrebu gotovo mislili, da sem se pozabil že par tednov umiti. Pol dne je bilo že davno minulo, ko smo jo srečno primahali v Zagreb. Iz Ljubljane do Zagreba smo rabili od pol 8. jutraj do pol 1. popoldne; lepo število uric za tako malo razdaljo. Nehote sem začel premišljevat, kako je to, da uprava zahteva za take vlake listke za osebne vlake, ko vendar to niso osebni, ampak čisto navadni mešani vlaki! Premišljal in tuhtal sem, po katerih postavah si sme uprava lastiti pravico, zahtevati ceno za osebne vlake in prevažati potnike z navadnimi mešanimi vlaki s polževo hitrostjo v — karjolah, drugega imena ne zaslužio v ti vozovi. Če bi se to zgodilo kje v nemškem kraju, recimo, da bi bili dunajski ali praški nedeljski vlaki taki, daleč ne bi prišli; na prvi postaji bi jih občinstvo demoliralo. A za nas, slovenske pare, je vse dobro. Spomnil sem se pri tem premišljevanju tudi štajerskih zastopnikov Posavja v državnem in deželnem zboru. Pa kaj se hoče? Dr. Benkovič ima dovolj dela s sejami v celjski okoliški občini, a dr. Jankovič sanja še vedno o sotselski železnici, predoru skozi Ključice, postaji ob bistrškem mostu v Kozjem in o predoru iz Posavja do Pišec in Globokega — vzlic poduku prejšnjega kranjskega deželnega glavarja. Sicer si pa misli, če me volijo prevorski in pištanski kmetje, ki se morajo na lojtercah, z volji in kravami voziti po prelepih občinskih in okrajnih cestah kozjanskega okraja, me bodo gotovo volili tudi Posavci, ki imajo vendar železnico, — ki je sicer nisem preskrbel jaz, a je vendar tukaj — v procvit in prosper vsega Posavja. Da pa ne bo ljubosumja in eventualne kolizije pri prihodnjih volitvah, pustim Prevorjanom in Pištancem, kar je njihovega, — namreč lojterce in slabe ceste, Posavcem pa seveda — železnico in krasne vozove — karjole! Zares, epohalno delo za gospodarsko povzdigo tega vernega slovenskega ljudstva!

Oglejmo si še razmere na postajah in pri ravnateljstvu. Dovolj je bilo že pritožb o zapostavljanju slovenskega uradnika, uslužbenca sploh, ki je sicer službeno izobno izvežban, a ima to edino napako, da je rojen Slovenec in se tega ne sramuje priznati. Železnica je vendar trgovsko podjetje, ki mora stremeti za tem, da svoje odjemalce, — to je potujoče občinstvo in interese, kolikor mogoče zadovolji v vsakem oziru, da jih s kulantnim in prijaznim nastopom svojih uslužbencev priveže nase in s tem poveča svoje dohodke — svoj čisti dobiček. A kaj vidimo tukaj? — Zopet kuriozum, ki mu ga ni para nikjer drugod, kot pri nas na Slovenskem in v bratski Hrvaški pod slavnim režimom Madžarov in njihovega Pazija. Mesto da bi uprava Južne železnice stremila za tem, da v vsakem oziru po možnosti zadovolji potujoče občinstvo in interese, nastavlja po postajah na Slovenskem nemške uradnike in uslužbence, ki ne znajo drugega kot edino blaženo nemščino. Če pa pride Slovenec k blagajni in zahteva vozni listek v slovenskem jeziku, ga ti uradniki in uslužbeni nesramno nahuhrlijo, ne dajo mu zahtevanega voznega listka, groze z aretacijo, večkrat ga celo dejansko napadejo. To se godi na postajah v popolnoma slovenskih krajih zelene Štajerske; o narodnostno mešanih krajih, osebno na Koroškem niti ne govorim. Ako mogoče mislite, da se takemu izživcu, eksponentu »Volksrata«, kaj zgodi, se zelo motite. Ovadbi sledi preiskava pro forma, ravnateljstvo odgovori, da je tozadevno poskrbelo, da bo drugače; v resnici ni storilo ničesar! Pač pa je dotični nemški uradnik zlezal zopet za par stopinj višje v milosti raznih nemških in nemškutarskih političnih matadorjev. Ti mu gotovo

izposlušajo od ravnateljstva hitreje napredovanje kot plačilo, da je varoval ogroženo nemško posestno stanje napram Slovincem. Vzemimo samo en slučaj — slavnoznano postajo Pragersko. Dovolj se je že pisalo o tej postaji; a opozoriti je treba še na eno dejstvo. Tamkaj obstoji »Schulverein« — skupina, ki ima svojo privatno nemško šolo. V tej skupini so seveda glavni faktorji tamošnji nemški železniški uradniki. Podpore dobiva omenjena šola od »Schulvereina« in »Südmarke«; podporo, in sicer zelo veliko, daje tudi uprava Južne železnice. Sedaj zdajajo novo poslopje; smelo lahko trdimo, da bo večino stroškov pokrila Južna železnica. V to šolo bodo silili otroke onih slovenskih delavcev, kolikor jih je in jih še bo tam; seveda bodo obenem tudi agitirali po okolici med kmečkim ljudstvom, in sčasoma nam lahko postane tam prava, pravcava nemška kolonija pod protektoratom Južne železnice. Ni čuda, da si postajenačelnik upa odpuščati slovenske delavce in jih nadomeščati z nemškimi, saj se mu ni treba ničesar bati, ker je kot postajenačelnik zaupnik ravnateljstva in kot funkcionar tamošnje šulferajnske skupine zaupnik nemškega »Volksrata« in njegov varovanec. Ako počenja še take lumparije proti Slovincem, mu to ne more škoditi, ker ga čuva cela nemška parlamentarna delegacija. Pri ravnateljstvu lahko prestejemo vse slovenske uradnike na prstih ene roke. Slovenskega akademika, jurista ali tehničnika uprava Južne železnice sploh ne sprejme, ga ne rabi. — Pač pa je prostora za Nemce in za razne krščane in nekrščane žide iz Bukovine, Galicije in vseh delov širne Avstrije. Lahko trdimo, da skoraj pretežno večina slovenskih juristov in tehnikov poleg svoje stroke obvladuje še najmanj tri jezike, a prednost ima Nemec, ki govori samo en jezik. Radoveden sem, kaj bi uprava Južne železnice odgovorila na vprašanje, zakaj ne sprejme slovenskih prosilcev?

Omenil sem že, da izdaje uprava Južne železnice v Celju vstopnice za peron z nemškim in italijanskim tiskom. Tako je z vsemi tiskovinami; razun tovornih listov, ni niti ene nemško - slovenske tiskovine, pač pa se dobe nemško - italijanske na — Slovenskem!

To je mala slika o zapostavljanju slovenskega življa, slovenskih interesov od uprave Južne železnice. Kako je to mogoče? Kako si upa Južna železnica tako nastopati? Je li slovenski potnik manj vreden kot drugi? Ali misli, da stori slovenskemu potniku uslugo, če zahteva od njega ceno za osebni vlak, a ga prevažajo z mešanim vlakom? Je li to pospešuje tujski promet in obenem rentabiliteto podjetja samega? Ali se ne pravi to odirati potnika — torej mu gospodarsko škodovati? In vendar so železnice za to tukaj, da pospešujejo procvit in gospodarski napredek ljudstva, da mu pomorejo do gospodarskega blagostanja in s tem sebi v prvi vrsti do rentabilitete! Izgovor, da se osebni vlaki na posavski progi ne rentirajo, je ničev, — kdo se bo pa vozil, če traja vožnja iz Ljubljane do Zagreba celo večnost? O Trstu in drugih bolj oddaljenih krajih niti ne govorim. Imel sem priložnost govoriti o slabih zvezah z Zagrebom z uglednim hrvaškim politikom. Čudil sem se, da se ne morejo najti sredstva zoper to mizerijo. Dotični gospod mi je odgovoril, da je krivda v prvi vrsti pri Madžarih, da pa tudi avstrijska jugoslovanska delegacija ni — nedolžna! Vem, da Madžari stremijo za tem, da podjarmijo Hrvaško na vsej črti in s tem koliko mogoče razširijo svoj vpliv, povzdignejo svojo gospodarsko moč, id est, neodvisnost od naše državne polovice. Imajo pač, kot prepotentni autokrati, jasno začrtano pot in tudi moč, ki razumejo to pot iti, četudi so sredstva vse obsojne vredna. Da jim gre pšenica v klasje, je pod danimi razmerami na Hrvaškem pač evidentno, a nerazumljivo je postopanje naše jugoslovanske parlamentarne delegacije. Naši zastopniki, ki se grejejo na solncu sedanjega nekroanega vojvode kranjske dežele, slovenskega ljudstva, pač mislijo, da je dovolj, ako rešujejo ogroženo vero svojega ljudstva, ako rohnijo pri vseh mogočih prilikah proti naprednim rojakom - antikristom, — saj drugo bo dal bog, ako ne iz lastne volje, pa na priprošnje — Bonaventure in drugih slovenskih »vladik«. Slepa jeza do naprednjakov in osebnih borniranost ste jim potisnili nož v roke proti lastnim rojakom, lastnemu narodu, vzeli jim še tisto trohico zdravega razuma, ki so ga rešili iz časa pred »spreobrnjenjem«. Kaj jim mar, če ono ljudstvo, katerega zastopniki so, gospodarsko pada vedno nižje in nižje, če se ga na najnesramnejši način izkoriščanja in odira, za nje je glavno, da dobro živijo in hodijo v pozni radikalnih zastopnikov - koristolovcev — pobožnega slovenskega ljudstva. Quousque tandem?

Kakor poudarjano, ravna vo vodilni gospodje pri Južni železnici po navodilu in pod pritiskom »Volksrata« in nemške delegacije, in če gre tako naprej, kmalu slovenski potnik ne bo več varen življenja. To ni nobeno pretiravanje, oglejte si, kako postopajo nemški uslužbeni pri Južni železnici z našim kmečkim ljudstvom na Štajerskem, z našim delavstvom, in prepričali se bode, kake gorostasne stvari se gode, ki žalibog ne pridejo v javnost, ker se priprosti slovenski kmet in delavec ne upata pritožiti, si ne znata iskati pravice, — zadoščenja.

Ker remedeure ni pričakovati niti od uprave same, niti od naših, zato izvoljenih poslancev edino zveličavne in merodajne S. L. S., preostajajo samo še napredna javnost, napredna društva in korporacije. Napredna javnost naj se zavzame za te škandalozne razmere! — Tukaj ni potreba nobenega pardona; kar je gnilega, se mora izčistiti, ako ne z lepa, pa z grda. Kdaj že bo začela v naši javnosti ona narodna zavest, ki bo a priori onemogočila vsako zapostavljanje, v zakonih zajamčenih pravic našega naroda? Ali se ne bodo našli napredni rodoljubi v naših občinah, v naših trgovskih krogih, da strnjeni v trdno falango, odpravijo krivice, ki se nam gode, da se enodušno uprejo izkoriščanju in dobro premišljenemu zapostavljanju in odiranju domačega ljudstva? Uverjen sem, da se bo uklonila uprava treznim, preudarnim nasvetom in pritožbam, saj je to njej sami v prvi vrsti v korist. Dandanes, ko vse stremi za tem, da se kolikor mogoče povzdigne tujski promet, ko je ista uprava vpeljala po Koroškem in Tirolskem vse mogoče beneficije in udobnosti, je direktni škandal za nas vse, da vladajo na progi, ki veže srce Slovence, belo Ljubljano, s prestolnico troedine kraljevine, tako gorostasne razmere. Kje je toli hvalisana jugoslovanska vzajemnost in skupnost? Odgovor nam ne morejo dati naši patentirani klerikalni zastopniki in širitelji jugoslovanske solidarnosti. Glavna naloga vseh naprednih krogov bodi, paralizirati popolnoma brezdomovinskemu klerikalizmu, ki je najhujši sovražnik vsakega kulturnega in gospodarskega napredka našega ljudstva, koristimo sami sebi, svojemu narodu. Parlamentarne počitnice so tukaj; dolžnost vsakega naprednega Slovenca je in bodi, razkrinkati lažzastopnike pred ljudstvom, predočiti njih delovanje v pravi barvi! Čim temeljiteje se bodo napredni krogi držali tega načela, tem preje bode spregledal naš narod in dal svojim koristolovskim zastopnikom zaslužno plačilo! In potem bo mogoče tudi enotno in energično nastopiti proti gospodarskim škodljivcem slovenskega naroda.

Jeseniške novice.

Proč od Rima. Izstopila iz katoliške in prestopila v luteransko cerkev sta Andrej Frühwirth in Janez Wallner, oba uslužbenca c. kr. državne železnice na Jesenicah. Drugi slede!

Nova šola. Dne 11. t. m. se je vršila na Jesenicah zopet obravnava za novo skupno ljudsko šolo. Zastopana sta bila krajna šolska sveta Jesenice in Sava, občine Jesenice in Koroška Bela ter kranjska obrtna družba po ravnatelju Trappenu. Projektirano je, da se nova šola zgradi med Jesenicami in Savo, ter bi stala 4 do 500.000 kron. V svrhu tega je že župnik Škubic nakupil od strank potrebna zemljišča, ker upa, da napravi dober »kšett«! Čas bi že res bil, da se to šolsko vprašanje na Jesenicah enkrat definitivno reši in da bo že vendar enkrat mir. Seveda bomo davkoplačevalci župniku Škubicu malo na prste stopili, da ne bo mislil, da bo on za nas po vsaki poljubni ceni zemljišča na Jesenicah nakupoval. Zato smo mi tu in ne fajmošter Škubic, ki ne plačuje nobenih občinskih doklad, temveč samo osebno dohodnino.

Kupne pogodbe za jeseniški krajni šolski svet je napravil s strankami sam župnik Škubic brez notarija, brez kolekov. Opozarjamo stranke, da so vse te kupne pogodbe neveljavne; zakaj, to lahko strankam ustmeno vsak pojasni. Splošno svetujemo vsakemu zainteresentu, naj bo jako previden, da se ne vse na li-manice župnika Škubice; mož je z vsemi žavbami namazan!

Volitev. V sled rekurza je I. razred na Koroški Beli, oziroma na Javorniku še enkrat volil. To pot sta zmagala v prvemu razredu naša somišljenika gg. France Verweger, oskrbnik kranjske obrtne družbe ter Josip Plavc, dosedanji župan in sicer proti volji kranjske obrtne družbe. Družba ni le sama volila, temveč je tudi obenem bratovski skladnici prepovedala voliti. Tukaj smo zopet enkrat čutili nemško-klerikalno zvezo!! — Vprašamo samo župnika

Škubica in Koširja, kdo je z Nemci zvezan?

Samomorilec Robič. V »Slovincu« se je neki zagrizeni klerikalec in veteranec Rozman repenčil, da je poročevalec »Naroda« tat časti. Na tako lumparijo ne odgovarjamo. Sedaj so si pa izmislili rimski denuncijante à la Lampe in Pegan, da je Rabiča tovarniški lovec Golob umoril in v Savo zagnal. Ovadili so Goloba državnemu pravdnistvu in je seveda žandarmerija Goloba prišla. A takoj se je izkazalo, da je Golob popolnoma nedolžen. Golob toži sedaj ajmohtarje radi hudodelstva obrekovanja.

Cebulj Anton bivši od vlade imenovani gerent in sedaj na podlagi klerikalne zmage izvoljeni jeseniški župan, krojač in oskrbnik Cebuljeve hiše, je zopet napadel neko žensko po imenu Višnjec na javni cesti. Ker so take manire pripravne za barabe, se bo Cebulj moral 24. t. m. pred sodnijo v Kranjski gori zopet zagovarjati.

Radi nasilstva po § 98 b kaz. z. k. proti tovarniškemu uradniku Antonu Pongratzu sta bila bivša tovarniška delavca, oziroma delavka Rudolf Hrašovic na 3 mesece in Marija Dolinar na 6 tednov težke ječe 13. t. m. pri c. kr. dež. sodišču v Ljubljani obsojena.

Rimskega katoliškega župnika so nekje v radovljiški dekaniji za teden zasačili vaški fantje v pozni uri ponoči z neko gospodično pod kozolcem. To imenujejo črnuhi versko nravno življenje.

Štajersko.

Iz Celja. V drugače obupno dolgočasno in neumno pisani »Straži« smo med dnevnimi zanimivostmi zasledili to-le senzacionalno novico: »Iz Celja. V liberalnem taboru silno polka. Odpor, ki je nastal proti dosedanjemu vodstvu, se vedno bolj širi in zavzema vedno ostrišo obliko. Celo mariborski liberalci so se začeli puntati. Troperesni detelji Kukovec-Spindler-Lešničar se obetajo zelo, zelo vroči pasji dnevi.« — Ljubljani prijatelj Gimperle! Ali poznate sledeče akte pri mariborskem okr. sodišču in sicer E 108/11, E 1022/11, E 1640/11, E 1765/11, E 1228/11, E 3035/11, E 2652/11, E 2584/11 in tako naprej? Zato se nič ne čudimo, da pisarite po »Straži« vedno o »pokanju«, »polomih«, »oškodovanju trgovcev«, obrtnikov in denarnih zavodov« itd. Zelo, zelo vroči pasji dnevi so za vas že zdavnej nastopili — odtod »Stražine« neumnosti. Prijatelj Gimperle, to je naše drugo, malo bolj ostro svarilo. Če še ne bo zadostovalo, bomo pa nadaljevali.

Iz Celja. (Kaj pa to?) V zadnji seji celjskega mestnega sveta so sprejeli soglasno na predlog župana dr. Jabornega sledeči sklep: »Mestna občina celjska prepusti c. kr. naučni upravi na Otoku stavbišče, ki je potrebno za stavbo višje državne gimnazije z izključno nemškim poučnim jezikom pod pogojem, da preide staro gimnazijsko poslopje s pripadajočim vrtno, in kolikor je državna posest, v last mestne občine.« Stavbišče za to gimnazijo je sklenila mestna občina kupiti od mladih Rakuschev in sicer v obsegu 4190 četrtmetrov po 350 za 14.665 kron. K stvari se še povrnemo.

Iz Celja. Deželna deška meščanska šola v Celju je štela začetkom šolskega leta 1911/12 135 učencev, od katerih jih je tekom šolskega leta izstopilo 16; ostalo jih je torej 119, med njimi 51 Slovencev, 65 Nemcev in 3 drugih narodnosti. Izstopilo je gotovo največ Slovencev, ker niso mogli zaradi neznanega jim poučnega jezika na zavodu ostati. Čuditi se je sploh pridnosti slovenskih učencev na tem nemškem zavodu: izmed 6 odlikašev je 5 Slovencev. Slovensčino je podučeval znani nemškutarski nadučitelj iz Ioke, Iglar, po 2 uri na teden. Sicer so jo obiskovali slovenski učenci kot obvezni predmet — samo vprašanje je, jeli so imeli tudi kaj od tega poduka v narodnostno-vzgojevalnem oziru? Razun tega nemškutarja Iglarja pa ni nobenega slovenskega učitelja na zavodu. Edino pravilno bi bilo, da bi se napravil red na tak način, da bi se ustanovila slovenska deška meščanska šola v Celju, oziroma, sedaj obstoječa razdelila. Obisk slovenskih učencev bi bil potem gotovo trikrat večji!

Zuelostni izpiti v Mariboru in Ptuj. Na mariborski višji gimnaziji je napravilo izmed 43 osmošolcev 41 zrelostni izpit, med njimi 14 z odliko. Slovencev je bilo 25, med njimi 8 odlikašev. Slovenski abiturienti so sledeči: Bratina Franc, Goričar Ant., Habermut Avgust, Mirt Josip, Muster Josip, Robič Maks, Sattler Ivan, Svetina Fran, vsi odlikaši, dalje Bezjak Franjo, Dernovšek Julij, Gaberc Alojzij, Geč Franc, Gross Ivan, Kavčič Al., Kovačec Ivan, Kožuh Josip, Majer Franc, Mravljak

Josip, Muhič Franc, Novak Ivan, Novak Josip, Ortan Ivan, Osojnik Ivan, Predikaka Ivan, Rojko Maks. — Na deželni ženski učiteljski je maturiralo 34 kandidatov; 32 jih je prestalo izpit, med njimi 11 z odlično. (To bo zopet pravic navajati nemškonalnih gospodov na slovenske šole Op. ur.) — Na deželni gimnaziji v Ptuj je maturiralo 13 osemšolcev, samih Nemcev. Z odlično ni napravil nikdo zrelostnega izpita, pa tudi padel ni nikdo. Tega zavoda bi se bilo vredno spominjati pri »slovensko-nemški spravi« v Gradcu, gg. Ozmeč in Meško!

Iz Zalca. Hmeljarsko društvo priredi v nedeljo, dne 21. t. m. dopoldne po prvem sv. opravi v novi šoli v St. Pavlu pri Prebodu poučno zborovanje po že objavljenem dnevnem redom. — Društveno vodstvo.

Iz Celjske okolice slišimo, da hoče dr. J. Benkovič zadnjo sejo občinskega zastopa anulirati, ker boja ni dobil za njo pravočasno vabila. Pa to je samo dober dvotip, kaj ne dr. Benkovič? Kajti po tem bi se utegnili razviti zanimivo preiskovanje po znani narodni pesmi „Kod si hodil, kje si bil“, ki bi ne bilo morda kakemu katoliškemu bojevniku za vero in moralo najprijetnejše, kaj? — Nove dolgeve dela mestna občina. Sklenilo se je v zadnji seji občinskega zastopa najeti 160.000 kron posojila za razne najpotrebnejše investicije. Kaže se, da mesto navzlic visokim občinskim dokladom ne more več z lastnimi dohodki izhajati. Kje je neki sedaj ostalo ogorčenje „Deutsche Wacht“, ki se je tako repenčala pri najetu posojila v okoljski občini?

Iz Gradca. Stajerski deželni odbor je nakazal dež. šolskemu svetu še K 4.000 za podporo revnemu in potrebnemu učitelstvu, ker je navadni letni znesek po K 10.000 že izčrpan.

Drobne novice. Iz Ljuto mera. Ženska C. M. podružnica priredi v nedeljo 28. jul. 1912 ob 3. uri pop. pri Puconji na Cenu ljudsko veselico s petjem, godbo, srečovanjem in plesom. Vabimo k obilni udeležbi. — Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. poročajo, da je bil izvoljen za načelnika krajnega šolskega sveta Fr. Horvat, kmet v Mostah, pristav slogaske stranke. Prejšnji načelnik, stajercijaneec Rebernjak, je propadel. — Deželno kopalnišče Rogaske Slatine je obiskalo do 16. julija 1.224 strank z 2.145 osebami. — Iz Maribora. Umrli je bivši čevljarški mojster Gaspar Maks v 81. letu svoje starosti. L. 1910 je praznoval s svojo soprogo zlato poroko. — Ustrelil se je v Gorici 24 letni pešec 47. pešpolka Franc Jevšenak iz Zgornje Bistrice s svojo službeno puško. — Iz Maribora. V Ameriko je pobegnil restaurater v „Gambinushalle“. Poje in je vzel s seboj ves denar, kar ga je bilo na razpolago. Ženo je pustil v Mariboru. — Zgodba iz katoliško narodnega Frankolovega. 80-letna vinčarica Jožefa Šelih v Bukovju se je sprla s sosedo Katarino Kolar. Ta je tekom prepira starko popolnoma ometala s človeškim blatom. Na to je prišel mož Katarine Kolar in je starko vrget parkrat na tla, tako da je dobila hude notranje poškodbe. Zakonska Kolar sta surovo ravnala tudi s hčerko Jožefo Šelih, katera je prišla materi na pomoč. Konec tega grdnega dogodka bo pred sodnijo. — Novo poštno oddajo ustanovijo z 22. julijem v Kozminčih, pošta Podlehnik v Haložah. — V gnojnicu je padel in utonil dvehletni sinček posestnika Janeza Stiftorja v Rečiški vasi. — Iz Trbovelj. V Savi je utonil rudar Ernest Gričar. Mož ni vedel plavati in je zašel v globočino. Mrliča so prihodnji dan potegnili iz reke.

Koroško.

Iz ljubljanske prisilne delavnice pobeglega prisiljenca Petra Maierja so večeraj aretirali v neki gostilni v Celovcu. Maier je pobegnil svojočasno iz Ljubljane in šel v Solnograd. Tam je ukradel v nekem hlevu hlapcu obleko in okrog 200 kron denarja. S tem denarjem se je odpeljal v Celovec, kjer je že več dni popival in razsajal po raznih zakotnih gostilnah. Maierja bodo pripeljali nazaj v prisilno delavnico v Ljubljano.

Zagoneten zločin. Blizu Sinčave si našli pri nekem posestniku delavci, ki so kopali jamo za gnojnico, komaj pol metra globoko dve strohneli človeški trupli. Gotovo se je izvršil pred več leti zločin, ki ga niso odkrili. Sodišče je uvedlo preiskavo.

Strele je ubila na polju pri Incmanjavasi 13letnega dečka Matijo Trampiča, ki je nosil snope na kup. Deček je bil na mestu mrtev.

V cerkvi zasačen tat. V Beljaku je opazil raz leco v cerkvi sv. Duha mežnarjev sin, kako skuša neznanec z železnim drogom odpreti cerkveni nabiralnik. Opazovalec se je splazil tiho iz cerkve in zaklenil cerkvena vrata. Ko je vdrla v cerkev policija, je našla nabiralnik napol

razdrt, v nekem kotu pa se je skril 22letni tat, pomožni delavec Anton Eisenkolb, katerega so izročili sodišču.

Pozor pred goljufivimi agenti. V St. Vidu ob Glini so aretirali potnika Rubina Wagnerja in Maksa Lichtensteina iz Monakovega, ker sta ogoljufala več strank pri naročilih za perilo za več nego 3000 kron.

Primorsko.

C. kr. okr. šolski svet sežanski in napredno učitelstvo. Ker se dogajajo take reči, kakršne hočemo opisati, tudi v deželi Goriški in to na željo subjektov, ki se sicer držijo za naprednjake, je vsekakor umestno, da spregovorimo par resnih besed a conto njih »nepristranskega« postopanja napram podrejenemu naprednemu učitelstvu. Nihče ne bi bil presenečen, ako bi se to vršilo v kranjski deželi, a značilno je, da so se zanesle iste razmere tudi v našo deželo in to le v svrhu maščevanja, ker se mlajše učitelstvo zaveda svoje vzvišene naloge in se ne da na noben način terorizirati in tlačiti od kakega c. kr. okr. nadzornika. Spominjamo se pri tem tudi kako je ljubljansko učitelstvo obračunalo s svojim »vzor« nadzornikom in ni izključeno, da na enak način posvetimo tudi kakemu goriškemu nadzorniku. Tlačanstva, preganjanja in šikaniranja od nekaterih po milosti nastavljenih nadzornikov smo sili in prenašati nam ni mogoče več, kajti vsaka prenapeta struna počne. To naj si prizadeži zapomniti! S hlinavščino in s sarkastičnimi nasmehi se le do gotove meje lovi učitelstvo v svoje kremplje, namazane z gnušami na učitelstvo od raznih klerikalnih inkvizitorjev učitelstva. Napredno in značajno učitelstvo se bo borilo, ne oziraje se na desno in levo, le za svoje pravice in proti neopravičenim insultom po protekciji in brez nikakih drugih najmanjših študij postavljnim nadzornikom, katerim naj velja: Roke proč! Pred časom sta imela dva učitelja, eden klerikalec, drugi odločen antiklerikalec oster konflikt med seboj. Prvi je vporabljal taka sredstva proti drugemu, da bi se jih vsaka počestna baraba sramovala in to le v prilog pastorjev, klerikalcev in drugih. Prizadetemu ni kazalo drugega, kakor, da javno reši svojo čast in onega breznačajneža, ki je hotel, kakor sploh klerikalci, z ostudnimi sredstvi spraviti ga ob dobro ime, pokazati ljudstvu, s kakim orožjem se bojujejo klerikalne kreature napram zavednemu in značajnemu učitelstvu. Prizadeti je z golimi dejstvi pokazal v raznih dopisih umazane nakane svojega dičnege tovariša in častno rešil čast ne le sebi, ampak sploh vsemu naprednemu učitelstvu in pokazal pot, kako je treba s takimi prodanimi ljudmi obračunati. S tem pa niso bili zadovoljni gotovi faktorji pri c. kr. okr. šolskem svetu, ter po svojem utemeljevali, da se je s tem blati učiteljski stan. Omenjeno bodi, da c. kr. okr. šol. svet ni bil kompetenten voditi disciplinarne preiskave, ampak druga oblast, ker se vsa zadeva ni niti z mezinem dotaknila tega, kar ima isti v svojem področju. Namen te preiskave je bil ves drugi, kakor reševati »zamazani učit. stan«; direktno in odkrito rečeno: antiklerikalca preganjati in svojega benjaminka vsaj deloma oprati. Z gotovostjo se je pričakovalo, da se bo obravnavala ta zadeva pri ožji in pomožni seji c. kr. okr. šol. sveta, toda niti pri prvi, niti pri drugi, temveč odstopilo se je deželnemu šol. svetu. Zakaj? Okrajni šol. svet je v večini napreden, deželni šol. svet pa klerikalen. Na to si lahko vsak sam raztolmači rezultat enega in drugega. Vprašamo le: Ali ni prvi kompetenten c. kr. okr. šol. svet voditi disciplinarne preiskave in šele potem odstopiti deželnemu šol. svetu v rešitev? Do tega slučaja je vedno vodil disciplinarne preiskave okr. šol. svet, zakaj taka izprememba? An niso za vse enake pravice? Zastopnikom pa: Ne pustite si direktno krasti svojih pravic na ljubo in maščevanje nekaterih oseb v zasmeh napredne javnosti. Na svidenje!

Miren pri Gorici. V tej lepi vasi goriške okolice je vladal, kakor že samo ime kaže, krasen mir, dokler ni privadral sem preveč že znani župnik, ki bi hotel svoje neposlušne ovčice s silo privleči v svoj tabor. Malo jih je dobil v svojo mrežo in to ga tako jezi, da gleda vsakemu, ki mu ni po volji na prste stopiti ter mu na razne načine škodovati. V svojem fanatizmu gre tako daleč, da je postal že smešen. Tako se je n. pr. pripetilo pred par tedni, ko je tukaj birma bila, da je neki mož, drugače jako pobožen, bil poklican za botra, no g. župnik ga ni hotel sprejeti, ker dotični ni bil letos pri njem pri spovedi. Radi enakega vzroka ni hotel drugega moža pripustiti kakor botra h krstu. Oče novorojenč-

ka je moral skoraj dva tedna drugega iskati, ki je g. fajmostru po volji. A da je otrok brez krsta umrl, kaj vas ne bi pekla vest, dragi gosp. fajmošter? Kje ste se učili liturgijo, ker jo presneto slabo poznate. Tudi cerkev upotrebljava župnik za svoje napadalne namene; tako je zdaj pri propovedi želel vsem tistim, ki se udeležijo današnjega plesa, naj bi dol popadali in ... Iz teh par vrstic približno lahko vsak spozna, kakega duhovnega pastirja imamo v Mirnu, ki na ta način širi med ljudstvom ljubezen do bližnjega. Za danes dovolj, drugi pa kaj več, ker materiala je še preveč.

Potnik.

Izlet tržaških Slovencev v Gorico. Nameravani izlet tržaških Slovencev, ki je bil določen na nedeljo 14. t. m., je vlada prepovedala. Prepovedati pa je seveda morala tudi izlet Lahov v Gorico. Slovenci so stavili vladi predlog, da naj bi se vršila oba izleta ločeno in sicer izlet Lahov naj bi se bil vršil v nedeljo 14., izlet Slovencev pa prihodnjo nedeljo, 21. t. m. Toda tudi s tem vlada ni bila zadovoljna in je trdila, da je ta nedelja za izlet Slovencev še prezgodaj, kajti ljudstvo je še vedno razburjeno in bi znalo priti do kakih usodnih izgrediv. Seveda je vse to le prazen strah, ki so ga izigrali Italijani, da preprečijo mirno in dostojno manifestacijo Slovencev v Gorici, kar se jim je tudi posrečilo.

Brezobzirni tlačilji ljudstva — farovži in klerikalni župani. Županstvo v Kalu je sklenilo sporazumno z farovžem, da se farož renovira in preskrbi župniku vse, kar zahteva. Pri tem pa se nista niti župnik, niti njegov pristaš prav nič ozirala na to, kako bo s tem popolnoma po nepotrebnem obremenjeno ljudstvo, ki je postalo vsled slabih letin že tako ubožno, da se komaj prehrani. Kaj je klerikalcem mar za ljudstvo, če ga ravno ne potrebuje, strada naj in naj da, kar ima, samo da stoji na Kalu krasno, udobno župnišče, in da imajo klerikalni prvaki vsega dovolj. Ljudstvo je vložilo proti temu načrtu rekurz. Politična oblast je, oziraje se na bode ljudstva, rekurz ugodila in načrt zavrnila. Toda tem ljudem to ni zadostovalo. Napravili so v svoji predrznosti nov stroškovnik, sicer nekoliko znižan, toda za ljudstvo še vedno silno obremenljiv. In najlepše pri tem je še to, da je napravljen stroškovnik v nemškem jeziku in sicer brzokotne za to, da bi ga ljudstvo ne umelo, drugi pa, da bi se župnik s svojimi klerikalnimi veljaki prikupil vladi. Župljani so vložili tudi proti temu stroškovniku rekurz, kateremu bo tudi politična vlada, če bo hotela ohraniti doslednost, morala ugoditi.

Glavni nabori se bodo vršili v Gorici za okolično 3., 4., 5. in 6. septembra, v Kanalu 7. in 9. septembra in v Ajdovščini 10. in 11. septembra. **Za vojašnice.** Deželni odbor je potrdil zadolžnico šentandražske občine, ki je najela 150.000 K posojila za zgradbo nove vojašnice za pijo-nirje.

Modras je pilil v Banjšicah dvehletnega otroka, ki se je igral na senožeti ob njivi. Otroci je v kratkem umrl.

Ukradeno cerkveno blagajno iz Sovodenj so našli razbito v grmovju v bližnjem gozdu. Tatovi so odnesli okroglo 15.000 K. Poizvedovanja so ostala dosedaj še brezuspešna.

Žrtev požara. Kmetica Marija Gorjup je ob priliki požara v Lokavcu, ko je bila že izven nevarnosti, nenadoma skočila nazaj v sobo, da bi rešila možno z denarjem. Toda bilo je že prepozno. Za njo se je udril del stropa in ženo deloma podsl. Rešili so sicer še živo iz goreče sobe, toda kmalu nato je ponesrečenka v silnih bolečinah umrla.

Avstrijska beguna. Kraljevim karabinerjem v Cedadu sta se javila avstrijska beguna Andrej Franc iz St. Jerneja na Stajerskem in Karel Karger. Oba sta služila pri 47. pešpolku pri 1. stotnji v Kojskem. Izpovedala sta, da sta pobegnila zaradi prestroge discipline in zaradi tega, ker so jih mučili.

Kolera v Trstu. Pred kratkim sta oboleli v Trstu, kakor smo že poročali, 2 osebi za kolero sumljivimi znaki. Bakteriološka preiskava je dognala, da sta omenjeni osebi oboleli za navadno želodčno boleznijo.

Vihar v Trstu. Po večdnevni silni vročini in suši je začelo večeraj popoldne deževati. Nastal je nato silen vihar, ki je povzročil več nesreč. V neki hišo v spodnjem delu mesta je udarila strela in popolnoma razdejala streho. V pristanišču se je potrgalo več vrvi in verig in poškodovalo več ladij. Neka ribiška trabakula se je v bližini Jožefovega pomola preukucnila. Trabakula je bila polna rib. Posadko 4 mož so srečno rešili. Neki tovorni parnik je zadel ob rob pomola in dobil veliko luknjo. Pri tem se je odlomilo tudi veliko jadro. Silen nalive je poplavl celotno spodnje mesto in onemogočil naenkrat ves promet. Ob 2. ponoči šele je nevihta ponehala.

Ženitev po inseratih. Graška »Tagespost« je prinesla svoječasno ženitno ponudbo, v kateri išče neki Ivan Wagner, železničar v Trstu, v svrhu ženitve dekle z nekoliko premoženjem. Wagner je dobil nebroj ženitnih ponudb. Med vsemi mu je najbolj ugajala neka Terezija Mayer iz Gradca, ki mu je pisala, da ima okroglo 3000 K prihrankov. Menjala so se med njima v kratkem zelo animirana pisma in rezultat tega dopisovanja je bil, da je prišla Mayerjeva v Trst, kjer jo je neznan ženin slovesno sprejel. Najel ji je stanovanje in nadaljevala so se pogajanja. Oba sta bila zadovoljna, da se poročita. Med drugim je povedala Mayerjeva ženinu v svojem navdušenju, da ima ves denar pri sebi. Wagner je priložil porabil in ji nasvetoval, da naj zaradi varnosti da denar njemu, da ga shrani. Ona je to storila in že drugi dan je bila srečna nevesta sama brez sredstev v Trstu. Wagner je izginil brez sledu in policija je dognala, da ta človek sploh ni bil nikdar pri železnici in da je igral svojo vlogo pod napačnim imenom. Dognali so, da je bil pretkan goljuf neki Binder, uslužben v škedenjskih plavžih, ki je živel skupno z neko Ano Schlegeljevo, ki je tudi z njim vred izginila. Policija je oba prišla v Curihu, pri sebi sta imela še 2000 K denarja. Oba pripeljejo v kratkem v Trst.

Volilci in volilke v Mostah!

Priporočamo vam, da volite v občinski odbor može, čistih in poštenih rok, može, katerih značajnost in osebnost, poštenost in vnetost za občni blagor vam jamčijo, da bodo občino upravljali tako, kakor bo v korist in blagor občine same in njene prebivalstva.

Možje, ki jih vam priporočamo, vam ne bodo obljubovali in obetali modrega z neba, kakor to delajo klerikalci, posvetili pa bodo vse svoje moči dobrobiti občine in vseh občinarjev, brez razlike stanu in prepričanja, ter storili vse, kar bodo mogli, da postane občina Moste v resnici ena najvzornjših in najbolj upravljalnih občin na Slovenskem.

Zato volilci in volilke, volite v občinski odbor te-le može vašega zupanja:

I. razred.

(Bele glasovnice.)

Odborniki:

1. Fran Černe, posestnik in gostilničar, Moste 7.
2. Anton Zajc, posestnik, Obrije 12.
3. Matevž Krušič, posestnik in mesar, Vodmat 147.
4. Avgust Henfjel, posestnik, Vodmat 158.
5. Ivan Kovič, posestnik in krojač, Vodmat 54.
6. Janez Kamnar, posestnik, Hrastje 1.
7. Adolf Gerjol, posestnik in trgovec, Vodmat 16.
8. Franc Hamberger, posestnik in trgovec, Selo 19.

Namestniki:

1. Franc Zajc, posestnik, Šmartno št. 18.
2. Andrej Svetek, posestnik in železničar, Vodmat 57.
3. Jakob Anzelj, posestnik, Vodmat št. 43.
4. Franc Jeras, posestnik, Moste št. 4.

II. razred.

(Modre glasovnice.)

Odborniki.

1. Ivan Slapničar, zasebni uradnik, Selo 12.
2. Jakob Novak, posestnik in gostilničar, Moste 37.
3. Janez Podboršek, posestnik, Šmartno 10.
4. Ivan Dolničar, posestnik in gostilničar, Hrastje 7.
5. Matevž Tomšič, posestnik, Selo št. 13.
6. Matija Dolničar, posestnik in mizar, Vodmat 124.
7. Jože Šušteršič, vulgo Kernc, posestnik, Moste 11.
8. Andrej Trškan, posestnik in železničar, Vodmat 110.

Namestniki:

1. Anton Šuler, posestnik in železniški sprevodnik, Vodmat 143.
2. Franc Suppan, voz. preglednik, Vodmat 30.
3. Franc Marn, posestnik, Šmartno št. 36.
4. Matevž Šeme, posestnik in sprevodnik, Vodmat 104.

III. razred.

(Rdeče glasovnice.)

Odborniki:

1. Anton Škoda, posestnik, Moste št. 16.
2. Franc Pajsar, posestnik in železničar, Šmartno 25.
3. Franc Remžgar, slikarski mojster, Vodmat 11.
4. Matija Peklaj, posestnik in gostilničar, Vodmat 61.
5. Janez Rupar, posestnik in čuvaj, Vodmat 129.

6. Miha Ambrož, posestnik, Šmartno 4.

7. Jakob Majcen, posestnik in žel. poduradnik, Vodmat 131.

8. Miha Bokavšek, vulgo Šinkovc, posestnik, Moste 46.

Namestniki:

1. Jernej Jeras, posestnik in železničar, Vodmat 122.
2. Franc Novak, brivec, Vodmat, 58.
3. Franc Juvan, železničar, Moste št. 76.
4. Fran Dečman, posestnik, Vodmat št. 56.

Podobčina MOSTE.

(Zelene glasovnice.)

Odbornik:

Karol Štrukelj, posestnik in mesar, Vodmat 14.

Namestnik:

Franc Debelak, posestnik, Vodmat št. 78.

Podobčina ŠMARTNO.

(Zelene glasovnice.)

Odbornik:

Matija Marn, posestnik, Obrije 4.

Namestnik:

Franc Mihelič, posestnik, Hrastje 4. Kdor hoče svoji občini dobro, naj voli z nami!

Volilni odbor.

Volilci v Mostah!

Vsa potrebna pojasnila glede občinskih volitev se dobe danes v soboto do 9. ure zvečer in pa jutri v nedeljo za časa volitev v agitacijskem lokalu pri „Miš. kotu“ na Selu.

Dnevne vesti.

+ Nova lopovščina gerenta Oražma v Mostah. Gerent Joža Oražem v Mostah razpošilja volilcem glasovnice, ki nosijo dva pečata — pečat deželnega odbora in pečat županstva v Mostah, dasi prav dobro ve in je bil tudi na to opozorjen, da smejo glasovnice nositi samo pečat deželnega odbora. Deželni odbor je namreč svoječasno izdal na županstva to-le okrožnico:

»Št. 19382.

Okrožnica

vsem županstvom na Kranjskem. Deželni odbor je zvedel, da županstva glasovnice, kakoršne jim pošilja deželni odbor po smislu § 18. obč. v. r. za vojvodino Kranjsko, opremljajo z občinskim pečatom, tako da imajo glasovnice poleg deželnega pečata tudi še občinski pečat.

To postopanje županstev je pa napačno in nepravilno, ker § 18. pravi, da smejo vporabljati pri vseh občinah le take izkaznice in glasovnice, kakršne izroči občinam deželni odbor.

Županstva se se tem opozarjajo, da na glasovnice ne pridrskajo občinskega pečata in ravno tako ne na izkaznice. Sicer ima tiskovina, kakoršno izdaja deželni odbor, označeno mesto, kjer naj se pritise občinski pečat, toda to se je kot pomočta vrnilo na tiskane glasovnice, oziroma izkaznice. Kakor naglo poidejo tiskovine, ki so deželnemu odboru sedaj na razpolago, se bodo dale natiskati nove tiskovine, na katerih ne bo več označen občinski pečat.

Od dež. odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 14. nov. 1911.

Deželni glavar: Šuklje.

Vključ tej okrožnici, navzlic opozoritvi z napredne strani je gerent Oražem opremil glasovnice, vsaj tiste, ki so jih dobili dostavljene naprednjaki, še s pečatom županstva v Mostah. Njegov namen je prozoren: hoče pač svoje gerentstvo na vsak način podaljšati, ker ve, da bo z ozirom na glasovnice na vsak način vložen rekurz in naj volitve izpadejo tako ali drugače. Oražem ve prav dobro, da morajo biti volitve z ozirom na gori citirano okrožnico čisto gotovo razveljavljene, zato pritiska na glasovnice še občinski pečat, ker se mu gre samo za to, da ostane čim najdalje občinski gerent. Vsekakor mora imeti velik interes na tem, da ostane čim najdalje v njegovih rokah občinska uprava. Če uvažujemo to, kar je nam podal proces Oražem-Cerne, potem moramo naravnost trditi, da so to materialni interesi, ki silijo Oražma, da se tako krčevito oklepa gerentstva. Stvar je vsekakor zelo sumljiva in smrdi, zelo smrdi. Opozarjamo okrajno glavarstvo in deželno vlado na to najnovejšo lopovščino Oražmovo v trdnem prepričanju, da ho se vsaj to pot oblast pokazala objektivno ter poskrbela, da bodo volilci vsaj pri volilni komisiji dobili pravilne glasovnice. Ako oblast tega ne bo storila, potem ji moramo naravnost opozoriti, da podpira tudi ona Oražma pri tej njegovi lopovščini, to tembol,

je znano, da imajo klerikalci vseh glasovnice, opremljene samo pečatom deželnega odbora in že imenovanimi klerikalnimi kandidati. V tem slučaju vlada ne poseže, potem vemo, da za napredne ni več pravice na Kranjskem, da lahko individui, kakor Oražem, sjenja vse, karkoli hoče!

— Kaj je za rekurzum proti obč. v. v Smarju? V Smarju pri gosposlji so se vršile dne 3. oktobra lanskega leta občinske volitve. Poti nepostavnostim, ki so se goje pri teh volitvah, so se pritožili predniti, toda te pritožbe deželna vlada še dosedaj ni rešila. Radi volilnih sleparij v Smarju sta bila posojena pred sodiščem že dva klerikalca, cela vrsta na jih je še v sodni preiskavi. Ali čaka morda deželna vlada na to, da bo končana obravnava tudi proti tem? Če je tako, potem prosimo državno pravdnstvo, naj vendar pospeši preiskavo volilnih sleparij v Smarju, da ne bo celo leto ležal rekurz radi smarjskih volitev pri deželni vladi.

— Dr. Peganova slava. Po vsi občini Prečini je mnogo smeha. Bivši župan Francelj Vinter, ki je prejele gorel za dr. Pegana in njegovo imenovanje, hodi sedaj, če že ne od hiše do hiše, pa vsaj od gostilne do gostilne ter zabavlja na dr. Pegana in ga preklinja, da se kar kadi. Vinter je usmiljenja vreden: kar joka okoli tarna, da bi on ne bil nič hudega naredil, če bi ga ne bil izpodbadal dr. Pegan. Vinter zaključuje: »Jaz sem mislil, da zna dr. Pegan več, vsi uradniki skupaj in da je S. L. vseumogljiva, da se mi ni treba bati. Dr. Pegan je moralni poročitelj prečinski afeje. On me je klical, naj se nikar ne vdamo, on me je bodril in mi zabičeval, naj ne grem k nobenemu uradu na noben dan. Jaz, nesrečnež, sem ga ubo, in sem postal njegova žrtve. Ko smo prišli potem, naj nas stranka preiskave, pa je rekel, da je v tem pogledu S. L. brez moči. In sedaj hom jaz moram zaradi tega s... .. jesti nemara ričet, ko je dobro domače hrane ne morem.« — Vinterjevo javkanje izzveneva nekako: »Vsega hudega je v Prečini dr. Pegan.« Vinter tudi zatrjuje, da takega nevedneža, kakor je dr. Pegan, ne mara za zagovornika, pa če bi se Pegan njemu plačal kaj in si bo raje vzel za zagovornika dr. Peka. V koliko je Vinterjeva sodba dr. Peganu pravična in opravičena, ne vemo, značljiva pa je za glas klerikalnih vročevrtnih petelinčkov.

— Imenovanja pri vladi. Pri dež. vladi v Ljubljani službujoči krajinski glavar dr. Robert Praxmarer je dobil naslov in značaj deželnovladnega svetnika.

— V seji magistratnega gremija, ki se je vršila pod predsedstvom gospoda župana je bilo sklenjeno: Prošnja Jana Chalupnika za razširjenje gostilničarske koncesije se odkloni; Mariji Kozinec se podeli koncesija za prodajo brezalkoholnih pijač v baraki na Dunajski cesti. Iz frančiškanske hiše na Dunajsko cesto z vozovi se vozovi radi osebne varnosti prepoved uradno razglasi. Upravi »Narodnega doma« se dovoli izvrševanje gostilničarske in kavarniškega dela pred vhodom »Narodnega doma« na preklaka. Pred mestno deško ljudsko šolo v Prulah se v jeseni napravi nekaj klopi in se omenjeni prostor v bodoče ne odda v najem, marveč ga porabi za igrišče. Uradno se prepoved neopracenim osebam hoja po Ljubljani, kakor tudi vsako pranje perila. V nadomestilo se napravi nekaj provizoričnih perišč. Hoja in pranje v Ljubljani se bode uradno raznovalo. Karolini Mohar se odda prostor v Zvezdi za prodajo brezalkoholnih pijač v najem proti najemščini na leto 20 K. Pri ogledu smodnišnice na ljubljanskem polju je zastopnik deželno zahteval, da vojaški erar napravi močne nasipe proti mestu. Stavbni inženir vojaškega erarja se opravičeni zahtevi ni protivil. Občine ljubljanske policije so pa sklenile prirediti prostne shode za odpravo smodnišnice. Stavbno dovoljenje se podeli za novo hišo Petru Emilu Grassiju na Dunajski cesti 44, Francu Golobu na Rimske cesti 44, Andreju Bouconu, Sredina 18, za napravo steklenega salona, Jisipu Cihlažu na napravo stanovanja na Dunajski cesti 67, Mariji Eger v Metelkovi ulici za napravo novega prizidka, c. 57, smetljiki družbi na Poljanski cesti 57, za povišanje oken. Uporabno dovoljenje se podeli g. Ernestu Petercelu v Gladalski ulici 9, Kreditnemu zavodu za trgovino in obrt v Prešernovi ulici 50, Alojziju Rašici oziroma dr. Peganu za novo vilo v Marmontovi ulici 15, Karolini Treo v Zeljarski ulici 5, C. M. Kavčniku na Karlovske cesti 5 in Maksu Zalokarju za uporabo hleva na Krakovskem nasipu.

— Končno so se jim začele gori na Dunaju odpirati oči, da imamo na vsaj vseh veleizdajalsko afero; tečje kadar kakim sleparjem ali političnim pustolovcem pri nas slaba prede.

»Daners Armezeitung« piše namreč doslovno: »Ni nam treba imeti pred seboj niti listin zagreb. policije, da se spozna, da je vse to uradno poročilo sleparija, ki se da otipati, in mi bi gospodom v Zagrebu dali dober svet, naj bi v bodoče postopali nekoliko bolj prekanjeno in svoje namene nekoliko spretnije prikrivali.« Svet, ki velja tudi za naše klerikalce, ki nas denuncirajo vselej, kadar njih politiki trda prede. Gori omenjeni članek priobčuje v celoti »Slovenski Dom«.

— Vladni detektiv Gerlovič. Z ozirom na našo tozadevno včerajšnjo notico o boleznih vladnega detektiva Gerloviča, ki leži težko bolan v tukajšnji bolnišnici, poročamo, da Gerlovič, kakor se zatrjuje po Ljubljani, ni bil pretepen in ranjen, marveč da so ga prepeljali v bolnišnico iz kolodvora in sicer zaradi neke črevesne in želodčne bolezni. Gerlovič je bil tudi operiran in je operaciji srečno izpadla, ter bo bržkone okreval. Toliko v začasno pojasnilo.

— Soudeležba pri zasebnih slovenskih sprevodih in obhodih. Vojno ministrstvo je opozorilo poveljstva vojaških godb na neko odredbo iz l. 1886, glasom katere smejo vojaške godbe pri zasebnih sprevodih in obhodih sodelovati le na gotovih prostorih izven sporeda in vojno ministrstvo je obenem izjavilo, da pristaja dovoljenje za udeležbo vojaških godb pri zasebnih slavnostnih sprevodih in obhodih edino le vojnemu ministrstvu, ter da sme tako dovoljenje izdati le v posebno izrednih slučajih korno poveljstvo.

— Prememba posesti. Mestni policijski nadzornik gosp. Jurko Javornik je kupil od gospe Josipine Čudrove hišo št. 9 v Gosposki ulici za 38.000 K.

— Najbolje izvolile so tiste gosposdine, ki kupujejo Kolinsko kavno primes. Kajti ta kavna primes je najboljše blago te vrste, kar se kaže v tem, da ima kava, kateri je pridejana Kolinska kavna primes, najboljši okus, najprijetnejši vonj in najlepšo barvo. Tako kavo gotovo vsak najraje pije. O izvrstni kakovosti Kolinske kavnne primese pričja tudi vedno večja priljubljenost njena pri slovenskih gospodinjah. V kratkem ne bo nobene več, ki bi ne rabila tega kavnega dodatka, ki ima poleg nedosežne kakovosti tudi to prednost, da je pristno domače blago.

— Iz Smlednika: Naši klerikalci so zopet dobili dolge nosove. Celo leto so se zaletavali v tukajšno pošto, ki jim samo zato ni bila po godu, ker hoče poštarija g. Cihua ostati popolnoma nepristranska in ne poslušati kaplana Smita, katerega je baje »Domoljub« imenoval »Amerikanskega apostola«. Ta človek je kakor sitna muha; povsod stresa svojo sitnost in menda celo klerikalni pristaši niso varni pred njim. Obnaša se naravnost smešno. Zato so ga naši kmetje obsodili, da ni pri zdravi pameti! Sploh pravijo ljudje, da se našemu kaplanu še vedno vrti! Nad tukajšnjo poštarijo je spravil vse klerikalne priske. Seveda ni smel manjkati tudi neizgovorni Dolinar, dasi je tudi njega že kaplan napadal in mu podkital stvari, ki niso bile resnične. Dolinar, kakor sploh naši kmetje se pač ne morejo otresti strahu pred farško suknjo. Zadnji čas pa se vendar tudi pri nas obrača na bolje. »Apostol« je postal zelo osamljen, kajti kmetje vedno bolj spoznavajo svoje prijatelje v črnih kutah. No, v to je mnogo pomagal ravno Smit. Le poglejte Smleji: da je šel poštni urad iz Smlednika, je največ kriv »apostol« Smit. Ta je v svoji domišljiji sicer videl ter obetal, da pride poštni urad 1. julija nazaj v Smlednik, pa ga ni bilo in ga tudi še ne bo. Klerikalci bodo še naprej lahko nosili svoja pisma v Valburgo ali v Medvode.

Na Bled pride dne 23. julija nadvojvoda Friderik s petimi cesarskimi visokostmi. Visoka družba se pripelje z avtomobili, služabništvo pa z železnico. Stanovali bodo v Parkhotelu (prej Mallerjev hotel) in ostali na Bledu 23. in 24. julija.

— Še ena avtomobilska nesgoda dr. Lampeta. Pred nedavnim časom je švigal naš deželni finančni minister sam v deželnem avtomobilu po Beli Krajini. Ravno je drvil proti vasi Grm pri Podzemlju, ko se mu pripelje nasproti priprosti kmetič z enovprežnim vozom. Konj se je avtomobilu ustrašil, skočil pod cesto in prevrnil voz s kmetičem. Sofer je ustavil, Lampe se je oprl z eno roko v bok in oblastveno vprašal kmetiča, koliko zahteva odškodnine. Kmet, ki se je nekoliko poškodoval, je odklonil vsako odškodnino in je povedal dr. Lampetu par prav gorkih. Tedaj se je dr. Lampe zavrnil, ter se oblastno predstavil: »Jaz sem dr. Lampe, deželni odbornik in namestnik deželnega glavarja.« Tu je šele na pravo naletel. Kmet ga je zavrnil: Kaj misliš, da te ne poznam. In zmerjal je Lampeta kar se je dalo. Lampe je še vedno ponujal kmetiču denar, toda

kmet ga je zavrnil, da naj le ima denar, on pa da ne potrebuje od Lampeta ne deželnega denarja, ne takega, ki mu ga sam hudič »dela«. Dr. Lampe je poklical nekega inženirja, ki je prišel ravno z gosposi mimo, da bi kmetiča pomirila, toda kmetič je zavrnil vsako posredovanje in Lampe jo je moral osramočen odkuriti.

Unelo se je dne 18. julija v spodnjih prostorih Kasteliceve hiše, v katerih ima Kastelic svojo zalogo olja in drugih stvari. Na lice mesta je takoj prihitela novomeška požarna bramba pod poveljstvom gosp. lekararja Bergmana in udušila ogenj, ki bi bil lahko postal zelo nevaren za vso Kandijo. Požar so povzročili trgovski vajenci, ki so pustili v skladišču gorečo svečo, ki je zgorela do kraja in povzročila požar.

— Graščino Zalag (Breitenau) pri Novem mestu kupuje, kakor zatrjujejo Založani, neka Rusinja. Ta graščina bo prešla torej v enem dobrem letu še v četrte roke. Dunajski trgovec Reiner jo je prodal katehetu Smrekarju iz Ljubljane. Ta jo je obelstil ravnatelju deželne banke Olkuzkemu v Krakovu, ki bi jo pa zopet zelo rad prodal preje omenjeni Rusinji.

— S kolesom se je ponesrečil odvetniški kandidat dr. Ignacij Malnerič v Novem mestu. Dne 10. julija je šel s kolesom v Žužembek k neki sodni obravnavi. Na sicer zlozloznan klančku proti Srebrničam je zadel s kolesom menda ob kamen in padel tako nesrečno, da si je zlomil desno ključnico. Ljudje so ga našli čez daj časa še vedno nezavestnega in so ga prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo, kjer se zdaj razmeroma dobro počuti.

— Iz Stranske vasi: Dne 6. t. m. se je ustavil v gostilni g. Judniča dacarski pomočnik Franc Kelbel. Ne vemo, ali ga je pri belem dnevu luna trkala ali kaj mu je bilo, da je začel gospe Judničevi razlagati svoje nazore o g. Mazelletu in o njegovi kandidaturi za deželni zbor. Pač slabo klerikalno seme, ki tako neumno klepetajo, kakor ta Kelbel. Svevujemo dacarskemu pomočniku Kelblu, naj se nikar ne vtiha v politiko, ker je nič ne razume. Kadar bodo imeli telički svojo kurijo, takrat pa naj se Kelbel je oglasi in takrat se lahko kandidira. Med tem naj se malo pouči v pravosti, da ne bo tratil časa s preiskavami, katero dekle ima lepše krilo in naj nikar ne pozabi na svoje službene dolžnosti.

Za zdaj ga opozarjamo samo na eno stvar: Kaj je pa z zadevo Martin Drganec-Streklevec. Gre se za tihotapstvo, ki je bilo Kelblu naznanjeno, a je ta dacarski uslužbenec izjavil: Jaz ne grem k njemu, ker je on naš somišljenik in pošten mož. No če imajo pri klerikalni stranki več takih zanesljivih uslužbencev, potem bo deželni polom še posebno izdaten. Če zadeva Drganec ne bo kmalu rešena, bomo Kelblu in njegovim pokroviteljem še malo drugače na prste stopili.

— Iz Idrije. Pretečena tri leta je imelo pobiranje užitnine v rokah tukajšnje odkupno društvo. Zadnje leto je izkazalo precejšnjo izgubo, a deželni odbor je vse eno za 10% užitnino zvišal, samo da ne bi moglo odkupno društvo več prevzeti pobiranja in da zamore dež. odbor samo svoje ljudi v službo postaviti, in ono odkupno društvo z dacarji vred odstraniti in dacarje ob kruh spraviti, ker so imeli to napako, da je kateri tudi kaj napredni list čital. To so pa vestno božji namestniki dež. odboru poročali, kakor iz Žirov in iz Črne vrha, tako tudi iz Idrije. Za to maščevanje kaže pa dež. odboru pri dachu precejšnja izguba. Pa kaj to mar gospodom pri dež. odboru, saj ne bodo oni plačali iz svojega žepa, ampak ubogi deželani bo trpel. Gospodje deželni poslanci pa poglejte v račune deželnega užitninskega zakupa, pa boste videli, da dežela nima nič koristi pri zakupih, pač pa precejšnjo izgubo. — Opazovalec.

— Vojaški boj kot v Begunjah pri Cerknici. Piše se nam: Že od leta 1895. prihaja vojaštvo v Begunje zaradi strelnih vaj v Bezuljaku. Pred dvema leti je kupil g. Ivan Stergulec hišo v Cerknici, kjer ima sedaj hotel »Javornik« in trgovino z mešanim blagom, obenem pa izvršuje trgovsko in gostilničarsko obrt v Begunjah. Celih 15 let je stregel gg. častnikom in kar je pri razmerah, vladajočih na deželi, sploh mogoče storiti, to je vse storil, tudi če so bile zahteve pretirane. Zaradi tega, ker so bili v njegovi gostilni gg. častniki, seveda niso prihajali tja preprosti vojaki, kar je bilo njegovi gostilni na škodo. Drugi gostilničarji, ki so imeli navadne vojake za goste, so kar je pač naravno, veliko več stali v zaslužili. Toda eden je moral vendar gg. častnike na hrano vzeti in to je storil g. Stergulec, drugi gostilničarji pa tega niso hoteli storiti. Dve leti je tega, kar je pešpolk št. 27 želel, da naj bi g. Stergulec vzel gg. častnike

za cel mesec na hrano. Za nekaj dni bi bil g. Stergulec rad postregel gg. častnikom, a za cel mesec mu to pri najboljši volji zaradi preobilih poslov v Cerknici ni bilo mogoče. Pač pa je gg. častnikom pešpolka št. 17 ob zimskem streljanju l. 1910. obljubil, da vzame iste v l. 1911. za štiri dni na hrano in je to obljubo tudi izpolnil. Toda ti g. častniki so bili pri g. Stergulecu samo poldrugi dan na hrani, potem pa so bili primorani gostilno g. Sterguleca zapustiti in sicer na zahtevanje poveljnika strelišča nadporočnika 27. pešpolka g. Hagliana. Vzrok tej zahtevi je bil, ker g. Stergulec ni hotel vzeti gg. častnikov 27. pešpolka na hrano. Da jih zaradi svojih mnogih poslov v Cerknici ni mogel vzeti, to se ni nič upoštevalo, pač pa se je reklo, da bo g. Stergulec že občutil slabe posledice. To se je tudi res zgodilo. Že lani, 1911., in tudi letos je vsemu vojaštvu strogo prepovedano zahajati v gostilno in v prodajalno g. Sterguleca. Ko je g. stotnik Birnbacher pri prihodu v Begunje jahal mimo Stergulecove gostilne, se je obrnil nazaj, pokazal mostvu gostilno in zaklical »Hier dieses Gasthaus ist euch verboten.« Omenjeno bode, da so bili v Stergulecovi gostilni prva leta v popolno zadovoljnost postreženi cesarske visokosti, korni poveljniki in razni visoki oficirji. V letih 1895. do 1908. je tudi med vojaštvom in domačimi fanti vladalo soglasje, pozneje pa so bili ob nedeljah vedno izgedi in pretepi. Boj kot Stergulecove gostilne je seveda popolnoma neopravičen in zato vprašamo: Ako je civilistom in zlasti nam Slovincem vsako najmanjše bojkotno gibanje strogo zabranjeno, kako je to, da je vojaštvu dovoljeno brez vzroka razglasi bojkot nad poštenimi trgovci in obrtniki. Ali je morda ta bojkot plačilo za 15letni trud, vestno potrditvo in Jobovo potrpežljivost in ali je visoki vojaški upravi ta bojkot sploh znan?

— Zastrupljenje vprico žene. Lekarnar A. Pečič v Zagrebu, zet Helenine Odilonove, se je včeraj vprico svoje mlade žene zastrupil s ciankalijem. Bil je na mestu mrtve. Ženo je pogled na mrtvega moža tako prevzel, da se je hotela tudi ona zastrupiti, kar pa so ji navzoči zabranili. Vzrok družinski prepri.

— Iz Krapinskih toplic nam poročajo: V soboto, 13. t. m. smo doživeli kaj sijajen glasbeni večer, ki je številno došlo občinstvo navdušilo. Znani višji režiser A. Kretschmer iz Gradca ter muzikalični kopališki zdravnik dr. Karel Lobemoein sta vodila arangemena, podpirali so jih pa gđ. Mira Gerstl iz Bukareste, Vera Miller iz Zagreba ter vojaški zdraviliški kvartet. Tudi g. C. Stefan iz Zagreba je želel mnogo priznanja.

— Elektrodinograf »Ideal«. Spored za soboto, dne 20. julija, nedeljo, dne 21. julija in ponedeljek, dne 22. julija 1912: 1. Šege in navade Sartov v Turkestanu. (Naravna slika.) 2. Svarilno znamenje. (Drama.) 3. Doživljaji počestnega dečaka. (Komično.) Samo popoldne. 4. Mojsirovsko delo zlatarja. (Krasna kolorirana drama.) Samo popoldne. 5. Ekipesna ženitev. (Originalna francoska veseligr.) — Samo zvečer. 6. Ožigosan. (Učinkovita drama v 2 dejanjih.) Samo zvečer. 7. Bogati in revni Moric. (Velekomično. Igra Prince.)

— Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 7. do 13. julija. Število novorojencev znaša 9, mrtvo rojen ni bil nobeden, umrlo je 21 oseb, in sicer 15 domačinov in 6 tujcev. Vzrok smrti je bil: za legarjem je umrl 1, za dušljivim kašljem 1, za jetiko 3, med temi 1 tujec, za mrtvovalom 2 in za različnimi boleznimi 14. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli 3, in sicer 2 za škrlatno in 1 za dušljivim kašljem.

— Pozabljeni listine. Ko se je predvčerajšnjem popoldne iz Gradca v Ljubljano z opoldanskim osebnim vlakom pripeljal pravnik gosp. Ivan Leskovsek iz Rateč pri Stari Loki na Gorenjskem, je v kupeju pozabil siv povrtnik, v katerem je imel indeks, maturitetno spričevalo, dvoje imatrikulacijskih spričeval iz graške in dunajske univerze, odhodno spričevalo graške univerze, kolokvijsko spričevalo od 4. julija t. l. (profesor Lammasch), rojstni in krstni list, domovnico, družinski izvleček in poštno-hranilnično knjižico pošte »Graz, L. Stadt VIII.«, z vlogo 30 K, glasečo se na ime Janez Leskovšek. Poleg svojih listin je imel pri sebi tudi imatrikulacijsko spričevalo graške univerze pravnik Antona Kodreta iz tiskarne »Korykta« na Krku, odhodno spričevalo graške univerze, kakor tudi rojstni in krstni list in domovnico. Kaka eventualno zloraba navedenih listin naj se takoj naznani prvega varnostnemu oblastvu. Komur bi bilo pa sicer kaj znanega o tem, naj izvoli sporočiti mestni policiji ljubljanski ali pa lastniku samemu.

— Aretacije. Tekom tega tedna je mestna policija aretirala 22 oseb.

Marija Peterka 20 let stara, rodona iz Krtine je bila aretirana, ker je sumljiva, da je svoji gosposdini, neki gostilničarki v trnovskem predmestju ukradla zlato ovratno verižico in dva zlata prstana skupne vrednosti 78 K. Iz mesta izgnana tatica Helena Kavšek iz litijskega okraja je bila aretirana, ker je svojemu stricu ukradla dva zastavna listka. Zaradi razgrajanja sta bila prijeta dva moška. Na živinskem semnju sta bili prijete dve 20letni ciganki zaradi vlačuganja. Neka Helena Knez iz Spodnje Stajerske je bila aretirana ker ima v mesto prepovedan povratek. Neki pekovski pomočnik je bil ustavljen na kolodvoru zaradi prestopka goljufije. Brezposelni dninar Vincencij Zima je bil aretirani, ker je bil sumljiv, da je ukradel žepno uro, a se ga je, ker se mu ni moglo dokazati, zopet izpustilo. Neki natakari je bil zaradi goljufije oddan v zapor. Poleg teh je bilo aretiranih več brezposelnih služkinj in delomrznih moških.

— Prijeta goljufica. V zadnjem času se je v mestu, v raznih trgovinah pojavila neka mlada deklica, katere je na razna imena izvabila pri trgovcih različno blago. V neki trgovini v Prešernovi ulici je vzela na ime neke delavke v tobačni tovarni par čevljev in bluzo. Na Rimske cesti v neki specerijski trgovini in v neki drugi trgovini na Starem trgu je izvabila za 80 K blaga. Goljufica je izvabila pod pretvezo, da jo je poslal mož od neke ženske 10 K denarja, od neke prodajalke kruha na Tržaški cesti pa tudi na enak način 10 K denarja. Včeraj je bila tatica aretirana v osebni 19letne Frančiške Gaberc, delavke v tobačni tovarni, rodona iz Tržiča. Pri hišni raziskavi na Seiu, kjer je stanovala, se je našlo različno prigrlovanje blaga. Gabercova, katere je bila že zaradi tatvine in goljufije predkaznovana, so izročili deželnemu sodišču.

— Nedopustna zabava. Ko se je predvčerajšnjem peljal proti skladišču južnega kolodvora hlapec Jožef Perme, pridrija za njim nek drug hlapec in ko ga dohiti, ga začne brez vsakega vzroka tako z bičevnikom pretepavati, da ga je nad njim zlomil in ga z njim na hrbtu in desni roki telesno poškodoval. Perme je zadevo prijavil oblasti.

— Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 35 Madoncev, nazaj je prišlo pa 27 Ogrov.

— Izgubila je gospa Lina Turkova bluzo. — Krojaški pomočnik Ignacij Pele je izgubil rjavo denarnico, v kateri je imel čez 4 K denarja.

— Izgubila je neka gosposdična damsko tula - uro s kratko zlato verižico od glavne pošte, skozi »Zvezdo«, po Starem trgu do cerkve sv. Florijana. Pošten najditelj se prosi, da odda najdeno proti nagradi v upravnistvu »Slovenskega Naroda«.

— Slovenska Filharmonija koncertira jutri na vrtu hotela »Južni kolodvor« (A. in L. Stelzer), Kolodvorska ulica št. 43. — Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Fr. Brinar, nadučitelj v Gotovljah, K 2— kateri je plačala gospa B. Kunšič v Zalcu kot prostovoljno globo radi neke zamujene čestitke. Tamburaško društvo v Trbovljah je pritomuralo »Družbi« dne 7. t. m. K 12-41. Rodbina Mursa je darovala K 10— mesto venca pokojnemu g. Iv. Rajhu. Ob učiteljskem zborovanju pri sv. Jurju na Sčavnici je nabrala gđ. Olga Cvahte za C. M. družbo K 5-10. Ga. T. Gorjupova, učiteljeva soproga v Gabrijah, je nabrala pri kosilu na dan volitve župana K 7-48.

Vsem naročnikom družbenih nabiralnikov: družba sv. Cirila in Metoda je naročila nove nabiralnike uže pred več meseci, prejela pa jih še vedno ni navzlic opetovanemu urgiranju. Naročila se izvrše točno, ko bodo nabiralniki tu.

Podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Šiški prirediti jutri, 21. t. m. v gostilni pri Štepcu posebno veselico. Nadejamo se polnošteviline udeležbe narodnozavednih domačinov in rodoljubnih ljubljancem in okoličanov. Pričakujemo tudi, da nam vrnejo vse sosednje C. M. podružnice naše posete, ker smo se tudi mi ob enakih prilikah udeleževali njihovih prireditev. Čim večja udeležba, tem lepši bo naš narodni dan in tem krepkeja moralna moč, s katero hočemo stati odločno na braniku Slovenstva.

Volilni lokal nar.-napredne stranke

za jutrišnje občinske volitve v Mostah je pri »Miketu«. — Vsi narodno napredni volilci naj se zberejo ob sedmih zjutraj v tem volilnem lokalu.

Društvena naznanila.

Nogometna tekma Reka-Ljubljana. Sklicujoč se na naša prejšnja poročila naznanjamo, da se vrši tekma ob 5. uri in to ob vsakem vremenu. Ker si je S. F. K. „Ilirija“ pridobil v svoj krog najboljšo slovenske igralce in v nedeljo prvič s temi igralci (v belo-modrih dresah) nastopi, lahko rečemo, da je to najboljšo moštvo na Kranjskem in avstr. Primorju. Hrvatski športni klub „Victoria“ je pa najboljši klub na hrvatskem Primorju in Reki, bode ta tekma radi tega interesantna, ker se bo šlo za prvenstvo med Hrvati in Slovenci v teh pokrajinah. Vstopnina num. sed. 2 K, nav. sedeži 1 K, stojišča 40 v. P. t. občinstvo opozarjamo, da se drži strogo navodil rediteljev in pusti plahte, katere bodo okoli igrišča napete pri miru. Ob enem pa prosimo, da si ogleda tekmo, toda ne kot neplačujoči gledalci, ker mora vsakdo videti, da ima S. F. K. „Ilirija“ z vsako tekmo obilo stroškov. Blagajna se odpre ob pol 5. uri. Vstopnice je vidno nositi.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 4. avgusta t. l. na lepem senčnatem vrtu g. A. Goršeta na Marije Terezije cesti (restavracija „Novi svet“) veliko vrtno veselico. Natančnejši spored objavimo prihodnji teden.

Prostor, kjer bo dne 4. avg. v proslavo desetletnice Šišenskega Sokola velika vrtna veselica s telovadbo in prosto zabavo, je kaj srečno izbran. Sprejaj, ob Franc Jožefovi cesti nahajajoča Reininghausova gostilna je ta dan izključno le obiskovalcem omenjene veselice na razpolago. Lepi senčnati vrt z dobro urejenimi kegljiščem obsega mnogo prostora, tako da se bo razvila lahko v vsem tem prostornem vrtu živahna zabava pri še tako velikem posetu veselice. Tudi prostor izbran za telovadišče je zelo pripraven, ter bo mogoče vsem posetnikom ogledati si telovadbo ljubljanske župe. Med drevjem in potratih bodo kakor posejani stali razni paviljoni in drugo, tako da bo že veselilni prostor sam nudil pestro sliko. In če še poudarjamo da se — kakor po navadi — tudi pri tej šišenski veselici ne bo odiral in zvišavalo navadnih cen, bo vsekdo radovolje prišel na to zabavo. Vhodi bodo označeni tudi na zunan, ker je ves veselilni prostor popolnoma naravnim potom ograjen. Obeta biti tedaj prav ljubka domača zabava, kot smo je pri šišenskih prireditvah vajeni.

Na proslavo desetletnice šišenskega Sokola prihitel razven ljubljanske župe tudi druga sokolska društva, ker ni skoro enakega društva na Slovenskem, s katerim bi ne bil šišenski Sokol v bratskih stikih in odnosih. Sicer je pa obče znano, da so Šiškarji vedno pri vseh prireditvah drugih društev tekmovalci v udeležbi in narodni navdušenosti.

Šiška ni še videla enake veselice, kot se pripravila za 4. avg. 1912. Bo to, po pripravi in obsegu sodeč, ena onih velikih, velezabavnih in vendar domačih, ne napetih veselice, kot jih je nekolikrat že v Šiški priredilo društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški. Ker pri tej prireditvi tudi to društvo sodeluje, bo vsa prirediteljstva, Mi želimo le obema društvoma najlepši moralen in finančni uspeh.

Postojnska slavnost. V včerajšnji reklamno notico za veselico in prid zgradbe Sokolskega doma v Postojni, se je vrnila glede datuma tiskovna pomota. Veselica sevrši 21. t. m. in ne 31., kakor je pomotno poročano. Ta dan bo otvorena jama za vdeležence veselice po 1 K.

Sokolski dom v Postojni. Velika veselica in prid zgradbe zavetišča Postojnskega Sokola se vrši že jutri v nedeljo dne 21. t. m. na veselilnem prostoru pred hotelom „Jama“ v Postojni. Ker se je veselica morala na ta dan preložiti, preskrbel je veselilni odsek, da se bo ta dan vsak udeleženec še bolj zabaval kot bi se bil zadnjič. Paviljoni se bodo na novo okrasili, zakar bodo skrble narodne dame postojnske. Sodelovala bo postojnska godba, postojnski orkester, tamburaški zbor in pevski zbor. Postojnska jama bo slavnostno razsvetljena in otvorena za vse udeležence veselice proti znižani vstopnini za 1 krono. Postojnici pričakujemo udeležbe od vseh strani, v nadi, da nam Ljubljancje, Tržanecje in okoličani vrnejo naše obiske na njih veselice. Pridite vsi, ki znate ceniti važno sokolsko delo! Brez Sokolskega doma nima Sokol v Postojni nikake bodočnosti! Zato mu pa moramo vsi priskočiti na pomoč. Na zdar in na svidenje v nedeljo v Postojni!

Gledališki odsek „Sokola“ v Trzinu je vzprijel v nedeljo narodni igrokaz „Zaklad“. Igra je bila vzprijeta na splošno zadovoljnost, in so bile nekatere scene naravnost krasne. Diletantske predstave se navadno vedno

hvalijo, naj se igra dobro ali ne — da se ljudem ne vzame poguma. V tem slučaju je pohvala res zaslužena. Z neprimerno vnebo so se prijeli igralci — sami delavci in delavke — igre, in če ni bila ravno na vrhuncu, vendar je bila taka, da je presenetila vsakogar. Vloge so bile kaj srečno razdeljene, in vsak igralec je rešil svojo nalogo z izrednim občutkom. Zlasti dobri so bili stari skupuh Pehač, ki je igral svojo težko vlogo z drastično realnostjo; hlapec Lipe, ki je žel za svoje dovipe cele salve smeha; nežna Najda, junak Štefan, stara Rovanka, čevljar Klepec s svojim patronom sv. Ahacem in drugi. Vsi, vsi so bili na mestu. Igra je tekla gladko, če pa so bile pavze malo daljše, zato pa je bila scenerija lepša. Posebno lepa je bila ona v III. dejanju, kjer nastopijo vsa dekleta v narodnih nošah k vlišanju svinca in gredo potem kres žgat. Vsa čast bratu Uršiču. Le krepko naprej in dajte nam skoraj novega užitka. Na zdar!

Iz Mokronoga. V nedeljo dne 21. t. m. bode pri nas prvič na novem odru vprižorena igra »Rokovnjaci«. Vse vloge so v spretnih rokah in zanimanje za igro je veliko. Pričetek bode ob 5. uri popoldne. Predstava bo v veliki dvorani v tovarni gosp. Frana Pence. V dvorani bode tudi restavracija z izbornim cvičkom. Vabimo vse okoličane, pa tudi ljubljanskih gostov se ne bomo branili, ki so kaj redka prikazen v dolenski dolini. — **Bratno društvo »Mokronog«.**

Telovadno društvo Sokol v Rače pri Zidanem mostu priredi dne 11. avgusta t. l. povodom zleta zagorskega okrožja svojo prvo javno telovadbo, združeno z veliko ljudsko veselico.

Proces proti atentatorju Jukiču in sokrivcem.

V Zagrebu, 20. julija.

Včeraj je sodišče vročilo atentatorja Jukiča in enajstoric z njim obtoženih dijakov obtožnico, ki obsega 61 s strojem pisanih strani.

Državno pravništvo toži:

1. Luko Jukiča, starega 25 let, doma iz Bos. Svilaja, rodem iz okraja Dervent, rim.-kat. vere, pravnik, dosedaj neoporečenega;

2. Gijura Cvijiča iz Zagreba, 15 let starega, rim.-kat. vere, stavbnega praktikanca;

3. Avgusta Cesarca iz Zagreba, 18 let starega, dijaka 8. razreda realne gimnazije;

4. Dragotina Bubiča, 16 let starega iz Gurešnice, rim.-kat. vere, gojenca I. letnika učiteljskega;

5. Kamila Horvatina, 16 let starega iz Varaždina, rim.-kat. vere, dijaka I. razr. trg. akademije;

6. Frana Neidhardta, 18 let starega iz Zagreba, rim.-kat. vere, dijaka 7. razreda real. gimnazije;

7. Romana Horvata, 19 let starega iz Vinkovcev, rim.-kat. vere, gojenca IV. letnika učiteljskega;

8. Vladimira Badaliča, 20 let starega iz Trnovice, rim.-kat. vere, dijaka 4. razreda trg. akademije;

9. Dušana Narančiča, 20 let starega iz Nevesinja, pravoslavne vere, dijaka trg. akademije;

10. Vatroslava Dolenc, 22 let starega, gojenca 4. letnika učiteljskega;

11. Josipa Šarimiča, 21 let starega iz Poreča, rim.-katol. vere, gojenca 4. letnika učiteljskega in

12. Stjepana Galoguja, 19 let starega iz Topuska, pravoslavne vere, dijaka 6. razreda gimnazije in sicer:

Luko Jukiča, da je 8. junija 1912. v namenu, da umori kraljevskega komisarja čakal v zasedi v gostilni Kovačić in na to streljal na mimovozeči avtomobil v oddaljenosti 90 cm iz browning pištole kalibra 635 mm in pri tem zadel v glavo banskega svetnika I. Hervoja, ki je dne 29. junija na tej rani umrl, da je nadalje izpalil tri strele na stražnika Petra Borščaka, od katerih ga je tretji usmrtil. Z drugim strelom je bil zadet v dlan leve roke Anton Sušić, ki je Jukiča zasledoval. Takisto je izpalil strel v polic. uradnika Antona Fučkarja z namenom, da ga usmrti, ter ga težko ranil pod pazduho.

Gijuro Cvijič, Avgust Cesarca, Dragotina Bubič, Fran Neidhardt, Kamilo Horvat in Roman Horvat so obtoženi, da so ta atentat z nasvetom in bodrenjem pripravljali in za izvedenje dajali podporo.

Od meseca aprila so se neprestano družili z atentatorjem, dogovarjajoč se glede atentata. V tem oziru so imeli tudi brez Jukiča sestanke, na katerih so sklenili umor kraljevskega komisarja. Imenovanici so navduševali Jukiča za atentat, češ da bi to ne bil zločin, marveč naravnost dobro delo, ako se tirana usmrti, ker da je anarhizem v tem času na Hrvaškem potreben da je

to že preveč, da ni nikogar, ki bi z atentatom protestiral proti režimu na Hrvaškem.

Da so se dogovarjali, naj kocka odloži, kdo izmed njih bo izvedel atentat in da so zadnje dni očitali Jukiču, da je kukavica, teoretik, ker se ni izvedel atentata na Telovo, kakor je bilo dogovorjeno.

Gijuro Cvijič in Fr. Neidhardt sta baje z Jukičem skrila razstreljivo, dobljeno iz Srbije v duplini neke vrbe meseca maja ter skušala iz tega razstreljiva napraviti bombo. Ta dva sta v družbi s Cesarcem, Bubičem, Horvatinom in Horvatom zasnovala revolverski atentat. Cvijič in Neidhardt sta tudi zastavila uro iz tula srebra, da sta mogla kupiti patrone za browning.

Ostala četvorica dijakov Dolenc, Narančič, Šarinič in Galogaža so obtoženi samo, da so vedeli za načrt glede atentata, a niso atentata preprečili.

Drž. pravništvo torej toži Jukiča, da je zagrešil hudodelstvo deloma izvršenega zavrtnega, deloma poskušnega umora po §§ 134. in 135., točka 1. in 4. k. z., kaznivo po § 136. z ozirom na § 13. k. z. s kaznivo smrti na vešilih, in hudodelstvo javnega nasilstva VI. slučaja, označenega v § 87. k. z., Gij. Cvijiča, A. Cesarca, D. Bubiča, Fr. Neidhardta, K. Horvatina in R. Horvata kot sokrivce zavrtnega umora v smislu § 5. k. z., a Gij. Cvijiča in R. Horvata še razen tega radi zločina javnega nasilstva VI. slučaja, označenega v § 87. k. z.

Badaliča, V. Dolenc, Narančiča, Šarimiča in Galogaža pa zločina dane pripomoči hudodelcem z zlobnim nepreprečenjem hudodelstva v smislu § 212. k. z.

Razprava bo razpisana že 29. t. m., ako obtoženci ne vložijo ugovora proti obtožnici.

Dosedaj so se prijavi za zagovornike ti-le odvetniki: dr. Prebeg, dr. A. Horvat, dr. D. Popović in dr. S. Budisavljevič.

Velikemu senatu bo predsedoval predsednik sodn. stola Wendler.

Vsa javnost pričakuje z napetim interesom razpravo.

Izpred sodišča.

Dijak — nezakonski oče. Najvišji sodni dvor na Dunaju je v eni zadnjih razsodb izrekel važno odločbo glede alimentacijskih dolžnosti nezakonskega očeta-dijaka. Nekega visokosolca je tožilo dekletke za alimentacije. Prvo sodišče je tožbeni zahtevek zavrnilo, češ da pač lahko zahteva nezakonski otrok od svojega očeta primerno oskrbo od očetovega premoženja, vendar pa je v tem slučaju oče-dijak, ki nima premoženja in ga morajo vzdrževati starši. Deželno

vzključno sodišče je to razsodbo razveljavilo in obsodilo dijaka na plačevanje alimentacij. Obsodbo je utemeljilo deželno sodišče sledeče: Nezakonski otrok zahteva lahko od očeta premoženju očetovemu odgovorno preskrbo. Dolžnost obstaja, in je dokazana, okoliščina pa, da oče nima premoženja, igra vlogo edinele pri odmeri alimentacije. Ker oče ni kot visokošolček nezmožen za pridobivanje premoženja, ostane ta njegova dolžnost za oskrbo otroka in bi prešla na mater le, če bi bil oče popolnoma nezmožen za delo. Najvišji sodni dvor je pritožbo očetovo zavrnil in potrdil obsodbo deželnega vzključnega sodišča.

Razne stvari.

*** Železniška nesreča.** Iz Tarascon poročajo: Osební vlak, ki prihaja iz Avignona, je pri Tarasconu trčil ob brzovlak Marseille-Bordeaux. Deset potnikov in pet železniških nastavljenec je bilo ranjenih.

*** Orgije dam.** Iz Vichyja poročajo: Policija je v nekem tukajšnjem hotelu zasledila več dam iz najboljših krogov, ki so imele tam orgije in pariške večere z mladimi dečki. Policija je uvedla strogo preiskavo.

*** Služkinja milijonarka.** Hrvatica Leposlava Putinkova, ki je služila v Curihu, je dobila poročilo, da je v Ameriki umrl neki njen sorodnik, ki je zapustil 25 milijonov mark. V testamentu se je spomnil tudi Putnikove ter ji zapustil 5 milijonov kron.

*** Čoln se potopil.** Iz Trierja poročajo: Predvčeršnjim zvečer se je na reki Mozeli pri Mertertenu na Luksemburškem potopil čoln, v katerem je bilo deset pekovskih mojstrov iz Trierja. 79letni brodar in dva pekovska mojstra so utonili. Ostale so le z največjim trudom rešili.

*** Zdravljenje raka kemičnim potom.** Iz Berlina poročajo, da poskusi lečenja raka kemičnim potom lepo napredujejo. Večinoma so preparati,

ki se pri tem novem lečenju uporabijo, kovinski. Ti preparati, ki vsebujejo razne kovine, kakor svinec, kobalt, platin, živo srebro in druge zabranjujejo nadaljno rast raka. Poskusi so se vršili do sedaj samo na živalih, večinoma miših, tako da je skoraj izključeno, da bi ti preparati tudi delovali pri človeškem raku.

*** Žrtve zrakoplovstva.** Iz Lipskega poročajo: Na lindentskem letališču se je predvčeršnjem jutru vzdignil poročnik Reuter v zrak, da napravi izpit kot pilot. Napravil je par lepih krogov, vendar se je moral pa spustiti na tla. Na tleh so se kolela zamotala v žito. Aeroplan se je prevrnil in Reuter je odel. Reuter se je težko poškodoval in je bil na mestu mrtve.

*** Policijski škandal v Novem Jorku.** Kot udeleženca pri umoru Rosentala so prijeli Jacka Rose, ki se je bavil edinele z igranjem. Jack Rose je priznal, da je najel avtomobil, v katerem so se morilci pripeljali pred hotel, v katerem je bil Rosental. Šoferju so morilci rekli, da so se dogovorili, da bo morilec lahko ušel. Kakor se govori, bodo v kratkem aretirali več visokih policijskih uradnikov.

*** Obtoženi porotniki.** Iz Varšave poročajo: Pred sodiščem v Charkovu se je vršila razprava proti porotnikom iz mesta Lubej, ki so pri zadnjem porotnem zasledanju oprostili dva znana roparska morilca. Preiskava je dognala, da so bili porotniki podkupljeni od uglednih in vplivnih družin obeh morilcev. Vsi porotniki so bili obsojeni na denarne globe po 20 kron, pravorek proti morilcema je bil razveljavljen.

Telefonska in brzojavna poročila.

Slovenska zmaga v Trzinu.

Trzin, 20. julija. Pri volitvah v kralj šolski svet za Trzin, Sv. Katarino in Bistrico so 19. t. m. zmagali Slovenci v kljub hudemu pritisku s strani dosedanjih gospodarjev Nemcev in narodnih izdajic.

Bivši ljubljanski župan Ivan Hribar pri ministru Bilinskem.

Lj., 20. julija. Skupni finančni minister, vitez Bilinski, je danes sprejel bivšega ljubljanskega župana Ivana Hribarja, s katerim je imel nad eno uro trajajočo konferenco zgolj o gospodarskih vprašanjih.

Bivši katoliški poslanec in klerikalni voditelj pristopil k mohamedanski veri.

Budimpešta, 20. julija. Bivši katoliški poslanec in vodja madžarske klerikalne stranke Udvary, ki je nedavno tega poveril velike vsote in nato pobegnil na Turško, je prestopil v mohamedansko vero ter vstopil v turško armado.

Vstaško gibanje v Albaniji.

Skoplje, 20. julija. V Stari Srbiji se vrše neprestano spopadi med vojaki in albanskimi vstaji. Te dni je bila ljuta borba pri Istoku. Najprvo so zmagali Albanci, ko pa so dobili Turki pojačanja iz Mitrovice, so se vstaji morali umakniti v gore.

Skoplje, 20. julija. Vstaji so z dinamitom razstrelili v zrak orožniško vojašnico v Petištu pri Prilepu. Če je ta atentat izvršila arnavtska ali bolgarska vstaška četa, se še ne ve.

Skoplje, 20. julija. Isa beg Boljetinac se nahaja v okraju Gilane, kjer šunta prebivalstvo na vstajo. Pomaga mu Sefer beg. Prvi njegovi voji že korakajo v ločenih kolonah proti Kačaniški soteski. V par dneh bo že čisto gotovo ustavljen železniški promet med Skopljem in Mitrovico.

Solun, 20. julija. Vstaški Arnavti imajo neprestano tajne sestanke v Djakovu, Prizrenu, Gilanah in Pristini. Večinoma se vrše ti sestanki po mošejah. Prisostvujejo tudi ulemi in hodže (mohamedanski duhovniki). V Tirani so vporniki porazili turške voje ter jih pregnali iz mesta.

Skader, 20. julija. Malisori, ki so se dosedaj držali dokaj rezervirano, so prešli v tabor vstajev. Te dni je 50 Malisorov iz zasede napadlo turški voj. oddelek, ki je štel 205 mož. Dasi so bili Malisori po številu slabši, vendar se jim je posrečilo tako temeljito potolči Turke, da jih je ušlo samo 10, vsi drugi so bili pobiti ali pa so prišli v roke albanskih vstajev.

Kolonija, 20. julija. Dopisnik »Kölnische Ztg.« brzojavlja iz Albanije, da vlada v vsi pokrajini popolnoma anarhija.

Vojaštvo v Djakovu se je pridružilo albanskim vstajem ter koraka s temi skupno proti Ferizoviću. Cesta v Prizren je zasedena po albanskih vstajih.

Carigrad, 20. julija. Položaj v Albaniji se od dneva do dneva slabša. V Djakovu so Albanci pregnali tamkajšnjega kajmakana (okr. glavarja). Čaršije (tržnice) v Pustini, v

Peči, v Mitrovici in Djakovu so zprte.

Proti razpustu turškega parlamenta.

Carigrad, 20. julija. Na vest, da misli vlada razpustiti parlament, protestira v listih izvrševalni odbor mladoturškega komiteja proti nakani vlade, češ da bi razpust parlamenta lahko usodepolno vplival na razvoj notranjih dogodkov.

Turški vojni svet.

Carigrad, 20. julija. Najvišji vojni svet ima redno vsak dan seje, katerih razpravlja pod predsedstvom Nasim paše o vojni v Tripolitaniji o revolucionarnem gibanju v Albaniji. Važnejšim sejam prisostvuje tur. sultan Mehmed.

Napad na Dardanele?

Dunaj, 20. julija. Dogodki v Dardanelah so še vedno do cela nepjasnjeni, tako iz Rima kakor iz Carigrada nedostaja točnih vesti, zakeš se je pravzaprav šlo. Na italijanski strani poudarjajo, da italijanska vlada ni odredila nobene akcije proti Dardanelam. Če so torej vojne laži v resnici napadle ono morsko ožino se je to izvršilo brez njene vednosti. Ako pa so napadle Dardanele, samne torpedovke, je to čin kakor nega podrejenega častnika. Iz vsega je razvidno, da bo prava resnica dogodkih v Dardanelah prišla na dan šele v par dneh.

Berolin, 20. julija. Tukajšnji tisti pišejo, da je vendar le res, da italijanske ladje priplule v Dardanele in da so bile od tamkaj pregnane. Vest, da bi se bili potopili dve italijanski torpedovki, še ni potrjena. Očividno so imele italijanske ladje namen uničiti turško brodogradnjo.

Carigrad, 20. julija. Na povelje velikega vezirja ostanejo Dardanele še dalje zaprte.

Carigrad, 20. julija. Kapitan nekega parnika, ki je danes dospel semkaj pripoveduje, da je videl na otoku Tenedu vsidranih veliko italijanskih vojnihih ladij, spremljanih od transportnih parnikov.

Rim, 20. julija. Do danes jutru ni imela vlada še nobenih oficijalnih vesti o dogodkih, ki so se baje dogajali v Dardanelah. Na vladni mnenja, da bodo šele zvečer došli zanesljive vesti, ki bodo podale točno sliko dogodkov v Dardanelah.

Rusija se oborožuje.

Odesa, 20. julija. Vojno ministrstvo je ukazalo, da se prepelje nemalo doma v vojaška skladišča v Trapezele zundno veliko količino orožja in strela liva. Ta ukaz vojnega ministrstva je v zvezi s homatijami, ki se gode na Turškem.

Rusko-japonska pogodba.

London, 20. julija. Iz Petrograda brzojavljajo, da je pogodba med Rusijo in Japonsko tičoča se južno Mandžurije in Mongolije popolnoma perfektna in da bo že te dni podpisana od pooblaščenecv obeh držav.

Monarhistična zarota na Portugalskem.

Lizbona, 20. julija. Vlada je prišla na sled po vsi državi razširjeni monarhistični zaroti. Dala je aretirati 80 oseb. Med temi so 4 najuglednejši aristokrati.

Japonski cesar obolel.

Tokio, 20. julija. Cesar Mutsu Kito je nevarno obolel in že več dni leži v nezavesti.

Strašen vihar v Ameriki.

London, 20. julija. Iz New Yorka brzojavljajo: V Nevadi je razsajal ta dan strašen vihar. Mesti Masuma in Seventoutoux sta popolnoma razdejani. Niti ena hiša ni ostala nepoškodovana. 50 ljudi je mrtvih, sto jih pogrešajo, ranjenih je brezštevilno. Natančnih vesti še ni, ker je vihar porušil tudi vse brzojavne zveze.

Našim cenjenim naročnikom po deželi v pojasnilo!

Ker se je uvedlo pri naših časopisih pošiljatev naročnine po položnicah, smo s tem cenjenim naročnikom gotovo ustregli. Tako pošiljanje ima pa tudi to hibo, da romajo vse vplačane položnice na Dunaj in od tam jih mi šele prejmemo. Kdor vplača torej n. pr. dne 15. julija, dospe položnica k nam dne 17. julija in dotični naročnik dobi list šele 18. julija ali 19. julija po oddaljenosti. Zamude je torej vedno 3-4 dni. — To pojasnilo v prijazno znanje vsem reklamantom lista.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 20. julija 1912.

Termin.

Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	11.40
Pšenica za april 1913.	za 50 kg	11.70
Rž za oktober 1912.	za 50 kg	9.30
Oves za oktober 1912.	za 50 kg	9.10
Oves za april 1913.	za 50 kg	9.30
Koruza za avgust 1912.	za 50 kg	8.80
Koruza za maj 1913.	za 50 kg	7.50

Gospodarstvo.

— **Važno za konjerejce.** Kakor smo znano, potrebujejo vojaške gosti čedalje več konj, oziroma mul prenašanje tovarov. Posebno za te plačujejo se izredno visoke cene. Sedaj se reja mul priporoča, po- go za one konjerejce, kateri imajo konjerejo manj sposobne kobile. take kobile stoji od 2. julija na- je do sredi februarja vedno na raz- ganjanje na Selu pri Ljubljani osel bec, nakupljen v južni Italiji; skoč- je je plačati 4 K.

— **Tečaj za krojače,** ki ga priredi najšnji zavod za pospeševanje obr- ti Kranjskem, se bo vršil v prostor- i mestne deške ljudske šole v Ljubljani, Komenskega ulica. S po- mo se bo pričelo v ponedeljek, 2. t. m. ob 9. uri dopoldne. Ako se ga še kdo udeležiti, naj pride 22. t. naravnost k otvoritvi tečaja, se bo sprejelo po možnosti glede prostor še par udeležencev.

— **Tečaj za čevljarje v Žirih,** ki priredi tukajšnji zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem, se otvo- ri ponedeljek 22. t. m. točno ob pol- uri dopoldne. Vodil ga bo stro- ni učitelj c. kr. obrtno pospeše- nega urada na Dunaju gospod F. smersek.

Poslano.*)

„Iz logaškega okraja“ tako je na- vnotič v „Danu“ štev. 199. V polovici tega dopisa se, če se motim, tudi mene napada. Žal, zelo mi je, da se g. dopisnik ni pod- al — bi vsaj vedel s kom imam polemizirati. Pa čeprav se samo edevno poznava, mu hočem ven- de na kratko odgovoriti.

Okrajna učiteljska konferenca za šolski okraj se je vršila letos v Pla- doletela me je prijetna dolžnost čast, ne vem kako bi rekel, da pre- him skupen banket. Ni to posebno ležna naloga, kar mi bo marsikdo tovarišev rad priznal. Stori se v mi meri svojo dolžnost ter oskrbel, kar se sploh da kraju primerno urbeti. Povem pa odkrito, da nisem čakoval za to prav nikake hvaležno- in čisto nič nisem razočaran, da sedaj na me vsestranska „jeza, praštvo in vse hude volje“.

Pa vse to bi me še ne vznemir- la. Nikakor pa ne morem prenesti omičenja, da sem morda jaz dopi- sa „Poslanega“ v „Slov. Narodu“. Vem če je dopisnik članka v „Da- nu“ pazno prečital dotično „Poslano“. Tudi mi lahko pripisuje toliko e namenske zavednosti in ponosa, da stilstva — toraj svojih lastnih to- risev — ne bom napadal po časo- ju. Gospodje tovariši iz postojn- ga okraja, ki me dobro poznajo, kaj takega ne prisujejo ali ne?

Dopisnik pravi: „Pisec take per- nosti zasluži, da bi jih dobil par v zobeh“. Ni moja dolžnost o tem diskutovati, kaj pisec zasluži ali ne, si ga dobro poznam. Dolžnost do- smika prvega članka v „Danu“ o si konferenci pa je, da opere v ja- nosti ugledno učiteljsko logaške- raju, ker je on dotično „Poslano“ „Narodu“ izzval.

Dalje pravi dopisnik: Ker ga vsaj edevno poznamo, bomo z njim načunali pri bodoči konferenci“. Vno ta stavek me je uveril, da se mi podtika dotično „Poslano“. Vno uredništvo „Slov. Naroda“ bo toliko prijazno, da bo izjavilo, mi jaz dopisnik dotičnega „Po- mo“ ali sploh kak učitelj. (Op. ured.: vi, ne sploh kak učitelj.) Če sem tavnica ali sploh kak drugica, o tem si sodijo tovariši, ki me poznajo lje kot dopisnik.

G. dopisniku, ki ga tudi dozdnevno znam na kličem: Z imenom na dan, se pobližje spoznava! Ako ga te je vrstice ne morejo uveriti, da me krivo sodil, mu pa povem, da sem pri prihodnji okrajni konferenci vade volje na razpolago.

V Planini, dne 19. julija 1912.

Mirko Fegic, nadučitelj.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo vno toliko, kolikor določa zakon.

Našnji list obsega 16 strani.

Uredatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Glavna in tisk „Narodne tiskarne“.

Darila.

Upravništvu naših listov so poslali: za „Ciril in Metodovo družbo“ na- rodne Slovence iz Aleksandrije v Egiptu 10 K, nabrale ob priliki doše vesti o oprostitvi g. Ribnikarja. — Iskrene čestitke! in neimenovani plačal 20 K, ki ni zaslužil. Skupaj 30 kron.

Za „Narodni sklad“ Politično in izobr. društvo za dvorski okraj v Ljub- ljani 10 K, mesto venca na krsto umrlega člana g. prof. Antona Petriina. Živeli nabiralci in darovalci!

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkočam prebavljanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravn. neobhodno potrebno domače zdravilo pristi „Moll-ov ščitilni prašek“, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in toploten učinek. Skajlica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V le- karnah na deželi je izrecno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 22

Svoji ženi izkažete veliko do- broto, ako ji razložite, naj pere sa- mo s samodelujočim pralnim sred- stvom »Persil« in tako varujete perilo in nje zdravje. »Persil« nima v sebi prav nič klorar.

Poživljajoč spanec je krepčilo in velika potreba za vsakogar. Čim boljša postelja, tem boljše spanje. Kadar si nabavljate posteljno perje in gotove postelje, se obrnite samo na kako priznano in solidno firmo. Razpošiljalnica S. Benisch v Deša- nica št. 767 na Češkem je za tako firmo že zdavnaj znana in si je s svojo vedno pošteno in ceno po- strežbo pridobila velik krog zvestih odjemalcev ter največje zaupanje. Ne zamudite torej si naročiti veliki ilustrovani cenovnik te firme, ki se vam pošlje zastoj.

Svarilo!

Koder se prodajajo ponaredbe, naročite pristni

naravnost od izdelovalnice

pod naslovom:

Rastlinska destilacija

„FLORIAN“

v Ljubljani.

Postavno varovano.

Št. 23942

Razglas.

V tekočem tednu se je pričelo delo v Ljubljanični strugi; voda v strugi je močno upadla in kanali se stekajo prosto; hoja po strugi, kakor tudi umi- vanje in pranje v plitvi, umazani vodi je nevarno, kajti pripet se lahko kake poškodbe, po kanalski tekočini pa je prav mogoča kaka okužba.

Vsled tega podpisani mestni magistrat v smislu § 44 obč. reda za deželno stolno mesto Ljubljano,

strogo prepoveduje nepoklicanim hojo po strugi Ljubljaniče,

umivanje in pranje v umazani vodi,

ter sploh vsako neupravičeno uporabo struge in vode.

Vsak prestopok te prepovedi se bo strogo kaznoval po določilih § 70 obč. reda ljubljanskega oziroma po ministrski naredbi z dne 30. septembra 1857 drž. zak. 198.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 19. julija 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Zahtevajte

pri Vašem trgovcu ne samo »kocke za govejo juho«, nego izrecno

MAGGI-jeve kocke

po 5 v

kajti te so

najboljše!

Samo prave z imenom MAGGI in varstveno : zvezdo : znamko : s križcem.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 30-76 mm

Julija	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura v C	Vetrovi	Nebo
19.	2. pop.	728.3	19.3	sl. jug	dež
20.	9. zv.	726.6	15.8	sr. szah.	del. jasno
20.	7. zj.	729.9	14.9	slab jug	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 17.8°, norm. 19.8° Padavina v 24 urah 6.7 mm.

Odda se v najem 2576

prodajalna

za špecerijsko blago, z opravo vred v

.. Štepanji vasi štev. 50 pri Ljubljani. ..

Večja tvornica išče

spretnega

kontoarista.

Zahteva se: kristjan, samski, starost 22—28 let, razločno pisavo, točno delo ter popolno znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.

Reflektira se samo na zanesljivo

.. in zmožno delavno moč. ..

Ponudbe s sliko na upravništvo »Slo- venskega Naroda« pod „R. M. 1912“.

2575

Meblirana soba

se takoj odda. 2577

Igriška ulica 6, II. vrata desno.

: Mlad : kurjač in strojnik

izprašan želi premeniti službo. 2541

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Abiturijent

išče primerne službe.

Cenj. ponudbe na upr. »Slov. Naroda«.

Uradnik

v osemtridesetem letu 2571

želi znanja s samostojno in

.. simpatično gospodično. ..

Cenjeni dopisi se prosijo pod „Domštvo“ Ljubljana, glavna pošta restante, proti inzeratnemu listu.

Sprejmeta se takoj v stalno delo

2 sedlarska pomočnika

za izdelovanje konjskih oprav in

2 učenca.

Mihael Osolin, sedlar in jerme- nar, Domžale. 2578

Iščem

kovaškega pomočnika,

prednost imajo oni, ki so dovršili pod- kovsko šolo. — Plača po dogovoru, nastop takoj. Istetam se sprejme

učenec.

Ponudbe na: Rajko Tomšiča, podkovskega mojstra v Ilirski Bistrici. 2559

Na obroke!

Iz velikanke tvoriske zaloge do- bavljam po vsem Avstro-Ogr- skem takoj za K 14— prve vrste

pristno srebrno remontoarno uro

s tremi srebrnimi pokrovi, naj- fineje graviranimi in

14 karatno zlato oklopno veržico

najmodernejše oblike, 60 gramov težko za K 140— po mojih najugodnejših pogojih samo K 4— mesečno. Dobavlja se takoj na vse strani po povzetju prvega znes- ka K 14— Trgovina z zlatino

R. LECHNER, Breclava (Lundenburg) št. 299.

Išče se gostilna

majhna pa dobro idoča v mestu ali pa v večjem kraju 2563

v najem ali na liter.

Ima nekaj premoženja. — Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo »Slo- venskega Naroda« pod šifro

„gostilna I. K. št. 18“.

2564

Krojni vzorci za mero in konfekcijo so vedno na razpolago.

M. KUNC

Prešernova ul. 5, I. nad. (poleg Mestne hranilnice.)

Male rabljen 2565

pisalni stroj

se ceno proda. Vprašanja naj se naslovijo na uprav. »Slov. Naroda«.

Kiša z gostilno v Ljubljani

pripravna za vsako podjetje, se vsled gospodarjeve bolezn pod jako ugod-nimi pogoji proda ali pa da v najem.

Vprašanja pismeno na „poštali prodal 123“.

Iščem

vrtnarskega pomočnika

in učenca. 2572

Nastop takoj. I. Wider, vrtnar, Ljubljana.

Prodajalka

izučena v manufakturni in galanterijski strok- iše službe. Gre tudi za blagajničarko

v enake trgovine, bodisi na deželi ali v mestu. Vstopi lahko s 1. avgustom. — Ponuobe: „Prodajalka“ Vode, Trbovlje I.

Absolvent slov. trg. šole

v Ljubljani iše službo. Zmožen je slo- vensčine, srbo-hrvaščine ter deloma nem- ščine, popolnoma slov. in srbo-hrvaškega

dopisja, knjigovodstva, slov. in nemške ste- nografije ter strojepisja, deloma tudi nem- škega dopisja. — Cenjene ponudbe, katerih vrednega si bo prosilec vedno skušal izka- zati, naj se blagovoljno pošlata na naslov: A. Masi, absolvent slov. trg. šole, p. Kraljevčani pri Petrinji, Hrvaško. 2574

Fotografski atelje

v zvezi s stanovanjem,

(predsoba, sobo, kuhinjo) in z vsemi pritliklinami odda takoj za 32 kron mesečnine v najem v svoji drugi hiši štev. 39.

Okrajna posojilnica v Krškem.

2 motorni kolesi

s priklonim vozom, 2567

Puch 5 HP, dobro ohranjen K 280—, Neckarsulm 8 1/2 HP, nov model 1912, cena K 2400—, se proda za 1800 K.

Ant. Ivanc, Celje.

Naznanilo.

Dne 1. avgusta pričnem s

poukom za prikrojevanje

v moški in ženski stroki.

Sprejemajo se učenci, odnosno učenke 1. in 15. vsakega meseca; v nujnem slučaju tudi vsaki dan. — Ravno tako se vršijo tudi tečaji za one, ki se želijo izučiti v prikro- jevanju za dom. 2540

Krojni vzorci za mero in konfekcijo so vedno na razpolago.

M. KUNC

Prešernova ul. 5, I. nad. (poleg Mestne hranilnice.)

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puha 5-10 K; kg velečnega snežobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinjši prsi puha 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, mo- drega, belega ali rumenega

nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, s dvema glavnica, 80 cm dlj, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, 18 K, 20 K, 22 K, 24 K, 26 K, 28 K, 30 K, 32 K, 34 K, 36 K, 38 K, 40 K, 42 K, 44 K, 46 K, 48 K, 50 K, 52 K, 54 K, 56 K, 58 K, 60 K, 62 K, 64 K, 66 K, 68 K, 70 K, 72 K, 74 K, 76 K, 78 K, 80 K, 82 K, 84 K, 86 K, 88 K, 90 K, 92 K, 94 K, 96 K, 98 K, 100 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko samenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

3099

Stopnice,

balkone, spo- meniki, stavbni okrasni itd.

3099

3099

Cementne cevi v vseh dimenzi- jah, barvaste plošče itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp. Ljubljana.

Stopnice, balkone, spo- meniki, stavbni okrasni itd.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnine pristo.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

Ženitna ponudba

Trgovec in posestnik (vrednost imetja K 100.000), 33 let star, v zelo lepem kraju na deželi, želi znanja z gospodsko ali vdovo z nekoliko premoženjem. — Prijazne ponudbe pod „Prijetna bodočnost“ na upravištvo „Slovenskega Naroda“. 2524

Zobozdravnik Dr. W. Schwab

plombira zobe in nareja nove zobe, ordinira

na Jesenicah

vsak dan od 2. do 5. popoldne, izven vsake srede.

Na Bledu

vsako sredo od 2. do 5. ure popoldne in ob nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne v vili „Adria“ Parz.

Zastopstvo le prvovrstnih tovaren in priznanih najboljših koles „KINTA“ modeli 1912

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli.

Mehanična delavnica prvega razreda za vsa v to stroko spadajoča dela in popravila.

Garaža za avtomobile. Zaloge pnevmatikov za avtomobile, motorje in kolesa.

Popravila pnevmatikov, vulkaniziranja. Bencin in olje za vse uporabe. Izposojevalnica koles. Sola za vožnje z vsemi vozili. Interesentom smo s strokovnimi pojasnili brezplačno na razpolago.

Edino slovensko narodno podjetje

HOTEL TRABESINGER

v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Podpisani voditelji hotela Trabesinger se vladno priporočata vsem velečlenim slovenskim in slovanskim gostom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu.

V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih gor. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčatega vrta. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa v sredah, prijetno slovensko družbo. — V poletnem času pričakuje na kolodvoru gostov domači omnibus.

Slovenski romarji in romarice, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni „Hotel Trabesinger“ v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se priporočata voditelji hotela

Lojzika in Pepca Leon.

2403

Stalni krajevni agenti

zmožni nemškega jezika se sprejmo ali nastavijo s stalno plačo za prodajo v Avstro-Ogrski dovoljenih srečk. Ponudbe pod „Merkur“, Brno, Nova ul. 20.

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Cerne

graver in izdelovatelj kavičkovih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Ceniki franco. 235

Superfosfati

mineralni in živalski, najbolj preizkušeni, najzanesljivejši in najcenejši gnojilo s fosforjevo kislino za vse

vrste zemlje

Vsečina strogo zajamčena.

Najzanesljivejši in najhitrejši oživljenje krmnih nasadov, doseženje velikih donosov fosforovih soli polne krme.

Superfosfat

povzroča pri žitu in sočivju najpopolnejšo tvoritev zrn in požlahtnenje sadu, tako tudi pri krompirju, repi itd.

dalje amonijakove, kalijeve in solitrove

superfosfate

dobavljajo 4323

vse tvornice umetnih gnojil, trgovci, poljedelske zadruge in društva.

Centralna pisarna: Praga, Příkopy 17/III

Kdor je siv, izgleda star!

Izborno, zajamčeno, zdravju neškodljivo barvilo za lase in brado je

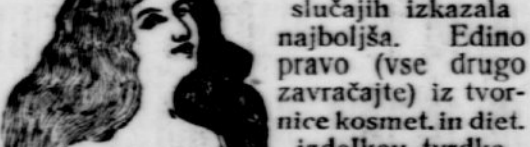
1. Vitekov „Odoline“, ki barva takoj in trajno, plavo (blond), rjavo in črno. 1. karton z navodilom K 4—.

2. Vitekov „Nucina“, dvojnata, cenejša vrsta. 1. karton K 2—.

3. Vitekov „Nucina“, enostavno barvilo. 1. steklenica K 1—.

Ta barvila so se v tisočih in tisočih slučajih izkazala najboljše. Edino pravo (vse drugo zavračajte) iz tvornice kosmet. in diet. izdelkov tvrdke

Fran Vitek & drug. Praga.

Glavna zaloga: Drogerija Adrija

Ljubljana, Solenburg. ul. 5, nasproti glav. pošti.

Anton Klanč, drogerija, Zidovska ulica št. 1.

Lasne kite

najtineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste

lasne podlage in mrežice —

lasulje, brade in druge potrebnosti za maskiranje vse

po zmernih cenah priporoča

Stefan Strmoli,

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Brančo št. 1,

(zraven čevljarkega mostu).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Cena za delo kite 3 K.

Kupuje zmehčane in rezane ženske lase po najvišjih cenah. 1788

CERESIT

dela mokre kleti, vlažne stanovanjske zjamčeno suha

REFERENCE, AVSTR. PATENT PROSPEKT, ZASTON.

Avstr. ceresitna družba z. z. Dunaj, XIV/4, Martins-Strasse 71. T. Tel. 22288

V najem se odda takoj na Vranskem Šentakova

gostilna, združena z mesarijo.

Gostilniško poslopje je sredi trga, v najboljšem stanju, z mnogimi sobami za tuje, dvorano za veselice, lepim senčnatim vrtom, ledenico, hlevi itd. 2549

Ponudbe do 5. avgusta.

Šentakovi dediči.**F. L. Popper čevlji**

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tenis-čevlji.

Za žetev! Za žetev!

Vratila in mlatilnice

lahko tekoče ročne in druge

na vrtilo, ter tudi vse vrste

poljedelskih strojev,

kakor tudi vse v železninsko

stroko spadajoče stvari

priporoča 2317

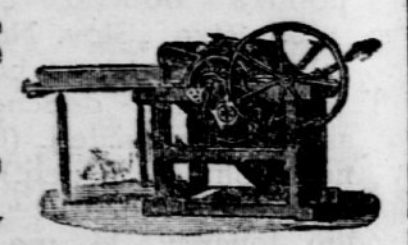
po znano solidni postrežbi in po znižanih cenah trdka

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

v Ljubljani, Dunajska cesta 16.

Tam dobite tudi zastonj obširni slovenski cenovnik strojev.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica K 3.000.000.

Stritarjeva ulica šteč. 2.

Rezervni fond 300.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in agencija v Gradežu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

tor jih obrestuje od dve vloge po čistih :

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

vseh vrst po dnevnem kurzu.

Naš planetni sistem.

(Iz predavanja v »Organizaciji svobodomiselnega nar. napr. dijaštva«.)
(Dolje.)

To navidezno izjemo smo omenili že v prvem delu te razprave. Iz navedenega je jasno, kako točne in kako znanstveno verjetne so različne teorije in posamezne hipoteze; kako jim odgovarjajo dejstva in kako jih potrjujejo nova odkritja. Reči smemo zato brez skrbi: **Brez teorij nobene znanosti in nobenega napredka.** Poudarjanje eksaktnosti in negiranje upravičenosti vsake spekulacije je zato smrt vsake naravne vede in kdor trdi drugače, je grobokop znanosti in suženj nelepil namerov.

Pa idimo dalje k našim planetom. 7 krog se je razvil v velikana Jupitra; ki je 11krat večji od naše zemlje. Jupitrova masa pa je 316,26-krat večja od zemeljske, ali 1/1047,6 solne mase.

Jupitrova gostota je štirikrat manjša od zemeljske, kajti njegova specifična teža znaša le 1,33. Najbrže pri Jupitru nimamo niti še trdne kroglice, ampak plastično maso kapljevitoke materije in plinov. To potrjuje dejstvo, da se razlikuje rotacijska hitrost Jupitra okrog svoje osi od ekvatorja, kjer znaša 9 ur 50 minut od one ob tečaju, ki je za 6 minut daljša. Ta planet obdaja gosta atmosfera, ki izhaja iz hlapov žarečega jedra. Jasno je, da je Jupiter šele v štadiju kapljevitoke materije, torej po razvoju zelo mlad, kar je pripisovati ogromnosti njegove mase. O velikauskem volumnu Jupitra smo že govorili o priliki, ko smo izrekli domnevo, da je morda Jupiter povečal svojo maso s pritiranjem planetov, ki segajo še čez Jupitrovo pot. Da to ni le fantastična trditve, nam dokazuje slučaj iz poletja 1878., ko se je pokazala na Jupitru znamenita »rdeča pega«.

Kakor je dokazal prof. A. Berberich je planetoid 1906 TG (Ahil) v tako srečni in teoretično tako zanimivi konstelaciji (približno eno šestino svoje poti pred Jupitrom), da Jupiter, Ahil in sonce tvorijo pravokotni trikot in so torej aberacije planeta skoraj enake ničli. Morda je še več planetoidov v tako srečni poziciji nasproti Jupitru in prof. Berberich misli, da je to tudi slučaj pri planetoidu, ki ga je M. Wolf odkril 15. in 23. marca 1895. Tudi ta je, kakor TG za približno 1/6 (71°-72°) pred Jupitrom.

Drugi planetoidi pa, ki nimajo tako srečnih pozicij, plačajo svojo preveliko približanje Jupitru s svojim utoplenjem v njem. Tako se je tudi leta 1878. zaletel planetoid v Jupitra, razbil tanko skorjo, da je žareča magma zopet prišla na površje in tako z žarečim sijajem osvetlila oblačno atmosfero.

Jupitra čaka še ves dolgi ohlajevalni proces, kakor ga je preživljala naša zemlja in še dalje Mart ali naša luna. Tekom te dobe se bode lahko tudi na Jupitru razvilo življenje, ki pa bo pod različnimi živlenskimi pogoji tudi drugačno kakor naše. Jupiter dobiva 27 krat manj solne luči in toplote, kakor mi, in teža na Jupitru še enkrat večja od naše. Jupiter obkroži sonce v 11. letih, 314 dneh, 20 urah, 6 minutah in 58 sekundah. Vsled svoje hitre rotacije ima Jupiter najbolj poploščeno, kroglasto obliko.

Zanimivo je, da poznamo pri Jupitru do sedaj že sedem lun. Drugo do peto luno je odkril že Galilei leta 1610., prvo pa, ki kroži v največji bližini planeta (183.400 km), pa je odkril leta 1892. Bernard, in ob enem dognal, da mora v kratkem kozmičnem času ta satelit, ki obkroži velikaškega Jupitra v 11 urah 57 minut in 22,7 sekunde, pasti vanj.

Četrta luna, od Jupitra računano, je le za 1000 km manjša v premeru od Marta, in je večja ko Merkur. Pri prvih peterih lunah se spektroskopično da dognati atmosferski trak in so sploh pogaj za življenje na njih še deloma ugodni. Iz dr. Guthnickovih opazovanj smemo sklepati na velike fizične spremembe na površinah Jupitrovih lun. Luna VI. in VII. sta zelo oddaljeni od planeta. Prva, ki ga obkroži v 253,4 dneh, je oddaljena 11.500.000 km, druga pa približno 12 milijonov kilometrov.

Ker kroži prvih pet Jupitrovih lun z ekliptiko v isti ravnini in torej pri svojem vrtenju okoli planeta ena drugo zakrivajo, je to križanje porabil astronom Olaf Römer, da je izračunal hitrost svetlobe, ki po njegovih računih znaša 311.000 km na sekundo.

Preostaja nam govoriti še o zadnjih treh planetih, Saturnu, Uranu in Neptumu. Modrikasto-zeleno se blesteči Saturn je zanimiv zaradi svojega kolobarja, ki sestaja iz majhnih, trdnih kozmičnih drobec, razvalin ene izmed desetih Saturnovih lun. Ti drobci padajo v spiralnih linijah na

planet, v čigar gosti atmosferi se vsled velikega trenja razžare in razprše, enako, kakor pri nas meteorji. Saturn je poleg Jupitra največji naš planet, devetkrat večji od naše zemlje in je 95krat težji od nje. Da je razvojnja stopnja Saturna zelo nizka, govori veliko poploščeno na tečajih (1/2) in hitra rotacija okoli svoje osi (v 10. urah 14 min. in 24 sek.). Saturnov perihel znaša 1338,3 — in aphel 1497,3 milijonov km. Okrog sonca se zavrti v 29. letih 166 dneh, 23 urah 40 min. in 21 sek. Ker znaša Saturnovo leto 29 1/2 naših let, bodo tam, ko bo enkrat eksistiralo življenje, lahko govorili o dvoletnih starčkih. Saturnovih lun poznamo sedaj 10, in sicer Mimas, Enceladus, Thetis, Dione, Rhea, Titan, Hyperion, Japetus, Phoebe in Themis. Največja luna Titan dosega velikost naše lune, Phoebe in Themis pa merita v premeru morda po 60 km. Svetlobna velikost prve znaša 17,2, druga pa 17,5 in sta torej še s 40colskim Yerkes - refraktorjem komaj vidni, kar ni čudno, če premislimo, da že sam ob sebi tako majhen svetski objekt solnčni žarki skoro stokrat slabše osvetlujejo, kakor v oddaljenosti naše zemlje.

Uran obkrožuje sonce v srednji razdalji 2851,3 milijona km in rabi za to pot 84 let, 7 dni, 9 ur, 22 min. in 7 sek. Solnčna luč rabi torej 2 uri do Urana, dasi znaša svetlobna hitrost 300.000 km na sek. Uranov premer znaša 59.171 km, in je tedaj 4,234 krat večji kakor zemeljski in 2575 krat manjši kakor solnčni. Pri Uranu poznamo 4 lune: Ariel, Umbriel, Titania in Oberon. Uranove lune se vrste v obratni zahodno - ozhodni smeri, ker so nagnjene proti ekliptiki za več ko 90°. Enako je tudi pri Saturnu, novi lune Phoebe, katere kot z ekliptiko znaša 174,5°. Ti veliki odkloni od ekliptike so morda v zvezi z vplivom drugih solnčnih sistemov, ki posegajo v te skrajne meje našega solnčja. Sicer se pa tudi ves naš solnčni sistem kot celota v vseviru bliža Herkulovemu ozvezdju, kar gotovo vpliva na planetne poti in na komete, ki pridreže še iz večjih daljav v naš sistem. Če povemo, da je končno Neptun 3,798 krat večji od zemlje, 4467,55 milijonov km oddaljen od sonca, okrog katerega se zavrti v 165. letih in da ima eno samo luno, končamo s tem opis našega planetnega sistema.

Slovenci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metoda!

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za preganje peg ter za pridobitev in ohranitev ne ne, mehke polti ni boljše mila nego svetovnoznano **liljsko mlečno milo s konjčkom**, znamka konjček trdke Bergmann & Co., Dečim n. L. — Komad po 80 vinarjev se dobiva po lekarnah, drogerijah, parfumerijah in vseh enakih trgovinah. — I-totako se Bergmanova liljska krema „Manoia“ čudovito obnaša za pridobitev nežnih, mehkih damskih rok. V puščah po 70 vin. se dobiva povsod.

Za vinopivce

za mešanje s trnim sokom!

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

alkalična kislina

neutralizira

vinso kislino

prijetno rezočega

okus. No

barva vina.

Čevlji s pristnimi

podpetniki

Berson

izboren plen.

Perje

za postelje in puh

priloga po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Niti

Pred Skofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Kot prvi edini slovenski oblastveno konce sion. optik in strokovnjak priporoča svo

optični zavod

kakor vsakovrstna očala in ščipalnike, topolome zrakomere, hygrometre, daljnogled vseh vrst kakor „Zeiss, Busch, Goerz“ itd., ter vse v to stroko spadajoče predmete. Vsa popravila izvršujem točno in solidno v svoji z električnim obratom urejeni delavnici.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

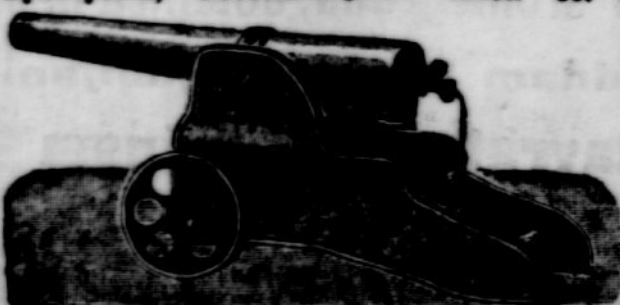
Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov lovskih potrebin, vseh del koles (biklov)

kakor tudi

umetelni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biclov točno in solidno.

Cenovnik zastonj in poštne preste.

Trgovina

15 let obstoječa, z vso opravo za specerijsko blago in perilo, kleti, blizo pošte in kolodvora,

se takoj odda.

2496

Natančneje pri lastniku **Bolinar, Celje.**

Cena mesečno 30 K.

Sprejemem takoj

vestnega

2550

mlekarja

Specijalna mlekarna Starc, Sv. Križ-Cesta, Primorsko.

Razglas.

Uprava „Nar. doma“ v Pazinu, Istra

išče

2553

gostilničarja

za svoj restavrant in hotel.

Nastop 1. septembra 1912. Informacije daje uprava, kateri se naj pošljejo :: ponudbe do 10. avgusta t. l. ::

V Ameriko in Kanado

pripravna, cena in zanesljiva vožnja

CUNARD LINE.

Ivernia iz Trsta, dne 26. julija 1912.
Carpathia iz Trsta, dne 6. avgusta 1912.
Saxonia iz Trsta, dne 20. avgusta 1912.

Iz Liverpoola:

Najhitrejši in najlepši parnik sveta,
Lusitania, dne 27. julija, 17. avgusta, 7. septembra, 28. septembra, 26. oktobra 1912.
Mauretania, dne 10. avgusta, 31. avgusta, 21. septembra, 12. oktobra 1912.

Pojasnila in vozne liste pri

Andr. Odlasek v Ljubljani, Slomškova ulica št. 23

poleg cerkve Srca Jezusovega.

Prikrojevalec

za angleško moško kakor tudi za žensko obleko **išče mesta.** Ponudbe pod „Verlässlich 2941“ na Rudolfa Mosse, Praga, Pílkopy 6

Kot blagajničarka ali prodajalka

išče službe izvežbana gospodična.

Reflektira se le za Ljubljano. 2542

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Svinčniki

sloviti budejeviški izdelek tucat 40 h. Cena na drobno okoli 80—96 h. — Trgovci zaslužijo 50 %. Vzorci: 30 tucatov sortiranih, cedrov les, šestorogelnat, tudi anilinovi svinčniki 12 K po povzetju. 2326

Adolf Weber, Budejevice šte. 144, Češko.

3000 hl

naravnega vina

belega svetlordečega po K 52 do K 56, dalje pristno

slivovko in tropinovec

po K 116 hl prodaja

J. Kravagna v Ptuj, Stajersko.

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Poljanska cesta št. 6, pritličje 2 minuti od tržnega prostora

(od 1. avgusta Gosposka ul. 4, l. levo, l. vrata) priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobje izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena. 2555

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znamka za odgovor.

Edina zaloga

3142

izvirnih ameriških čevljev.

Avstr.-Ameriška zaloga čevljev

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50.

koeke za govejo juho

družbe **Liebig**

so koeke za izboljšanje kakovosti.

Njih fini, ne vsiljivi okus, ki izvira od uporabe najboljšega MESNEGA IZVLEČKA, jih odlikuje pred vsemi drugimi izdelki.

Cena 5 v komad.

Išče se stanovanje s hrano

k boljši rednini za gospodinjstvo, od 1. avgusta dalje. — Ponudbe pod „K. Ž.“ upravnistvu »Slov. Nar. 2560

Proda se nova hiša

pri Mariboru, 20 minut od glavnega trga; 2 sobi, 1 kuhinja, klet, vrt. — Več pove Marija Žager, Koroška cesta šteč. 18, Maribor. 2497

Žagarski mojster

z večletnimi izpričevali išče službe; vaju tudi v splošni lesni trgovini. Morebitne ponudbe pod „poštenost“ na upravnistvu »Slov. Naroda«. 2533

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom Anton Sadnek, Senožeče.

Sepo stanovanje

s 3 sobami in vso pritliklino se odda s 1. avgustom ev. s 1. septembrom. Poizve se: Elizabetna cesta šteč. 7, II. nadstropje, vrata 6. 2537

Hiša

v Ljubljani Hrenova ulica šteč. 16. je naprodaj — Pismene ponudbe do konca julija t. l. na naslov: Karolina Pauschin Ljubljana, Wolfova ulica šteč. 6.

Odda se v zakup lov na divje kozle

v lovišču Brdo d. o. Gornje Gorje nad Bledom. — Naslov zakupodajalca pove upravnistvu »Slov. Naroda«. 2559

Pristen dober brinjevec

se dobi pri L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Penzionist

s popolno srednješolsko naobrazbo in istinito omiko; praktično izvežban v vseh strokah kontoirja; večje prometa z lesom in te stroke tvorniškega obratovanja, tudi ekonom; izborni računar in kalkulator; zmožen slovensčine in nemščine; popolnoma več ob-čevanja z raznimi uradi, točen, zanesljiv, trezen, vztrajen in energičen. 2562

želi službe takoj ali pozneje.

Najraje kot podpora šefa ali na vodilnem mestu. — Prijazne ponudbe pod šifro „Napreji!“ na upravnistvu »Slov. Naroda«.

Hotel pri pošti

v Kranjski gori 2494

se priporoča cenj. izletnikom, turistom in potnikom. — Novo opremljen! — Lepa poletna stanovanja. Dobra kuhinja

Lastnik Jakob Pečar.

Ni več beganja kadilcev cigaret „Ottoman“

ker so s sodbo upravnega sodišča na Dunaju od 9. marca 1912 vse imitacije izbrisane.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemne zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 53,750.285-24. — Izplačane oddhodnine in kapitalizirane K 115,300.603-61.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vas pojasniti daje: cigar pisarne so v lastnej bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šteč. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.

Orožje vseh vrst

razpošiljam na deset dni na poskušnjo in ogled. Enocevne lancastre od 20 K naprej, dvocevne od 30 K naprej, Hammerloss od 70 K naprej, Floberti od 8 K naprej, samokresli od 5 K naprej, Flobertrevolver od 2 K naprej. — Ilustr. cenovnik gratis in franko. Fran Dušek, tvornica orožja, Opatovc, 2145 na stat. dr. Češka. 2492

Krasno posestvo

arondirano, obstoječe iz lepe enonadstropne hiše, vile, gospodarskih poslopij in 70 oralov sveta, med temi 20 oralov gozda, 2556

je naprodaj

z mrtvim in živim inventarjem. Pri hiši je vinska trgovina, gostilna, mlekarina, ledenica, 40 glav živine itd. Posstvo leži tik postaje Laverca ob dolenski železnici pri Ljubljani. — Popudbe sprejema upravnistvu »Slov. Naroda«.

Oddaja lova!

V zakup se odda za dve leti del poljskega lova občine Mavčiče. Lov je oddaljen četr ure od Medvoda. — Pojasnila daje trgovec g. Josip Perdan v Ljubljani. 2536

Vodne elevatorje

(črpalnice na vrtilu) za vodnjake kakor tudi črpalnice za vodo, ročni in strojni obrat, motorje na veter, topli zrak, plin, petrolej in bencin izdeluje najceneje L. K. Rudolf z. kr. dvor. zal. v Plzni

Tvornica plutovinastih zamaškov

Zuckerman & Löbl 1986
Praga, Pořit 26 nova. — Cenovniki gratis in franko

Ljudevit Borovnik puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro vibršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani oeniki zastoj.

Kralj. češka 2558

gospodarska akademija v Taboru.

(Zavod z vsučiliško uredbo). Študij traja 4 semestre, fakult. 6 semestrov.

Solsko leto se začne oktobra.

Kot redni slušatelji se sprejemajo maturanti gimnazij, realk in srednjih gospodarskih šol;

Kot izredni tisti, ki imajo najmanj 16 let in ki imajo potrebno predizobrazbo, da bi se mogli z uspehom posvetiti študiju vse učne tvarine ali le nekaterim predmetom.

Redni slušatelji delajo izpite iz posameznih predmetov (semestralno) in fakultativne diplomske izpite; izredni morajo delati samo kolokvije.

Redni slušatelji imajo pravico, da odlože prezenčno vojaško službo.

Prošnje za vsprejem izrednih slušateljev se sprejemajo do 1. septembra, priglasne rednih pa do prvih dni oktobra.

Priglasne sprejema, informacije daje in prospekte zastoj pošilja sekretariat akademije v Taboru.

Pozor! Dobra vina! Pozor!

Zaradi oddaje restavracije

prodam vso zalogo vina

več 100 hektolitrov sromeljčana, dolenjca in drugo vino po nakupnih cenah.

Vino oddam bodisi v Ljubljani in transito. 2450

Jos. Schrey, restavrater na južnem kolodvoru v Ljubljani.

Landauer

v prav dobrem stanju se ceno proda ali za eno dvosedežno kočijo zamenja. Naslov: A. Schrey Jesenice Gorenjsko.

Dobra trgovina na deželi

se proda ali odda v najem. Ponudbe na upravnistvu »Slovenskega Naroda«. 2480

Na Jesenicah se proda

hiša z vsemi gospodarskimi pritliklinami, ležeca ob državni cesti na zelo prometnem prostoru blizu kolodvora, pripravna posebno za rokodelce. — Pojasnila daje Mihael Cerne, pekovski mojster, Jesenice, Gorenjsko. 2500

Tvornica motorjev,

zelo solidna posebno glede kakovosti, pošiljanja, cene in plačilnih pogojev 5215 išče samo dobro vpeljane, marljive

zastopnike

za razpečevanje tvorniških izdelkov proti visoki proviziji. — Cenjene dopise pod „Motoren Nro 62270“ na anončno ekspedicijsko Heinrich Schalek, Dunaj I. Wollzeile 11.

Naznanilo prodaje.

Iz zapuščine zamrlega pesnika g. A. Aškerca 2548 vršila se bo

prostovoljna javna dražba premočnin

kakor pohištva, dragocenosti, knjigarne, rokopisov, podob, pristnih perzijancev itd. v torek 23. julija 1912 ob 9. dopoldne

v zapustnikovem stanovanju Bleiweisova cesta 9 v parterju na levo. Cenilni zapisnik in dražbeni pogoji so v uradnih urah na vpogled v pisarni c. kr. notarja dr. Karla Schmidinger v Ljubljani, Sodna ulica šteč. 9.

Krasno stanovanje

obstoječe iz treh sob in vseh pritliklin, se odda takoj ali z avgustom. Natančneje pove 2543

A. Skaza, Nova ulica šteč. 3.

Trgovski lokal

prostoren, z večjimi izložbenimi okni išče ali takoj prevzame

dunajska tvorniška firma za ustanovitve trgovine na drobno. — Najboljša lega za nadrobno prodajo: Glavni trg ali Stritarjeva ulica. — Pismene ponudbe z navedbo cene in event. skico pod „Vorwärts 5000“ na Dunaj, Postamt 88.

J. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna, platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Livško jezero.

Epska pesem. Spisal Anton Klodič - Sabladoski. Na svetlo dal v komisijski založbi Narodne tiskarne v Gorici Maks Klodič-Sabladoski. Cena 2 K.

Redki so že slučaj, da si ohranijo ljudje do visoke starosti smisel in veselje za poezijo, še dosti redkejši pa so slučaj, da so možje v visoki starosti še sami poetično produktivni. Anton Klodič vitez Sabladoski, zaslužni bivši železniški nadzornik na Primorskem je tak mož. V svoji visoki starosti, po življenju, polnem dela, je zložil in obelodanil poetično delo, epsko pesem »Livško jezero«.

Snov svoji epski pesmi je zajel iz naroda. »Kar sem slišal mlad od dedov — kar sem zvedel od sosedov — Starih bajnih zgodb — Zložil vse sem star v enoto: — Enim morda na zabavo — Drugim morda v premišljavo.« — Iz narodnih bajk in pripovedk je torej zajel Klodič ideje in dejanja svojemu delu. V teh bajkah in pripovedkah so ohranjeni spomini, ki jih je slovenski narod v drugih krajih že pozabil ali jih pa premenil ter prestavil v poznejše čase. Dejanje Klodičevega eposa se vrši v dobi križarskih vojsk, torišče pa mu je slovenska Benečija in sicer livška okolica. Vsečina »Livškega jezera« je sledeča: V dolini med Matajurjem in Kolkom je bil nekaj sredi jezera otok, na katerem je gospodaril vitez Srečko. Ta ima hčerko Vido, ki jo pošlje na izobrazbo v čedadski samostan. Na tem potu reši vitez Cvetek očeta in hčer iz preteče nevarnosti. Pozneje se Cvetek in Vida spoznata in vzljubita, toda Srečko odloči, da morata čakati še tri leta, ker sta za poroko še premlada. Ob Soči stanuje roparski vitez Botenštajn, strahovalec cele doline, ki izve o lepoti mlade Vide in sklene, da jo ugrabi. Srečko, ki nekaj sluti o teh namenih se dogovori za vse slučaje s Cvetkom. Botenštajn napade Srečkov grad; da bi prišel do gradu da prekopati nizki jezik, da bi jezero oteklo. To se mu posreči, a ko pride do gradu, vrže Vida nanj z okna skalo in ga ubije. Obveščeni in na pomoč prihiteli Cvetek razdene na to Botenštajnov grad. Srečen sezida v dolini novo hišo in postavi tam tudi cerkev. Prvi par, ki je bil v tej cerkvi pokopan, sta Cvetek in Vida.

To je na kratko povedana vsebina Klodičevega eposa. Dejanje je zajeto iz romantične dobe in tudi epos ima romantičen značaj. Razume se pač ob sebi, da je kakor vsak človek, tako tudi Klodič sin svoje dobe in da se modernemu mislečemu in čutečemu človeku zdi njegov epos nekako zastarel po vsebini in po načinu pripovedovanja. To pripovedovanje se časih izgublja v dolgočasno popisovanje detajlov in je mnogokrat samo gostobesedno. In kar je poglavitno in česar gospod visoke starosti seveda ne vzmore: v pesmi ni ognja. Vse je prav prijazno in prikupno poročano, a nič tako, da bi vnelo kri, razburilo sre in vzbudilo tople misli in čute. »Livško jezero« je delo moža, ki ima uglajen okus in široko obzorje, ki pa mu dela jezik časih že težave in ki so mu pesniška krila že oslabela, da se ne more več dvigniti v jasne višave.

Za kratek čas.

— V Belo Krajino pojdeš? Da-le je! Ali se pelješ čez Kočevje, ali čez Novo mesto?

— Čez praznike!

Konjski mešetar: Gospod, naj kupijo tega konja! Izvrsten konj je to! Če ga ob štirih vprežajo, bodo ob šestih že v Ljubljani.

Fajmošter Jaka: Ta konj mi zame.

Konjski mešetar: Zakaj pa ne?

Fajmošter Jaka: Zato, ker nimam ob šestih nič v Ljubljani iskati.

Žena: Nič ne delam, praviš? Ti nevaležneš! Ali ni dosti, da sem ves ljubi dan na nogah?

Mož: Prava reč — to zna tudi naša stara omara.

Včeraj mi je zdravnik vnovič prepovedal piti pivo in pušiti. Kaj neki to pomeni?

Morda misli, da ga boš vsled tega prej plačal?

Letoviščar: Tri tedne sem že tu, pa še nisem doživel lepega dne. Pri vas pač ne prestanjo dežati.

Gostilničar: O, prosim — po zimi sneži.

—S svojo ženo sem se seznanil o priliki velike železniške nesreče. — Oh, veš kaj, toži železnico za odškodnino.

Gost: Ta-le kapljica je pa dobra. Prav dobra. Ej, naj ima moja žena tudi enkrat veselje. Pripravite mi literček tega vina, da ga nesem ženi domov.

Krčmar: Milostiva pač tudi ljubi dobro kapljico?

Gost: To ne — moja žena sploh ne pije — ampak vesela bo moje pozornosti — no, vino bom pa jaz popil.

Oče: Zakaj pa jokaš, Pepček? Pepček: Zato, ker pravi sosedov Jurček, da ste brata, ki ga je danes škorklja prinesla, na obroke kupili kakor gramofon.

Tujec: Hotelski uslužbenci ste pravi tiči. Vi pa še poseben. Tako slabo osnaženih čevljev še nisem videl. Ste pač komodni gospodje, snajlci čevljev po hotelih. Malo na čevljev pljune — sek, sek s krtačo in delo je opravljeno. Glavna stvar je tako napitina.

Snažilec čevljev: Ne zamerite, gospod — vi ste gotovo bili enkrat hotelski snažilec, ker se tako dobro spoznate.

Fajmošter: To vam pa rečem — verjemite meni, ki sem izkušen mož: čuvajte se zdravnikov! Kaplan: Zakaj?

Fajmošter: Meni verjemite: že marsikdo je zdravniku le enkrat jezik pokazal, pa je moral iti pod zemljo.

Fajmošter Matevž: Če pijem črno kavo, pa ne morem spati.

Fajmošter Jaka: Vidiš — pri meni je narobe. Če spim, pa ne morem črne kave piti.

Gost: Slišite — krčmar — v tem pivu plava muha.

Krčmar: Verjamem — jaz bi tudi rad plaval v tem pivu, tako je dobro.

Naprednjaki, prispevajte za Narodni sklad!

SALVATOR
gumijevi podpetniki

Nedosegljive trdnosti.
Glavna zaloga: Anton Krisper, Ljubljana.
Dobiva se povsod.

Proti 18
zobobolu in gnijlobi zob
izborna deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom i kromo.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Realjeva cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bojniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar!
Prosim vlijudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborna delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katere je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust je bom
vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovni vzorce poslati. 40

G. F. JURÁSEK

prvi in edini slovenski uglaševalec in
trgovca glasovirjev

Ljubljana, Poljanska c. 13. I.

Glasovirje, pla-
nino in harmo-
nije iz prvost-
nih dvornih in
komornih trdk
imam v lastni
zalogi bogato
izbiro po solid-
nih cenah. Jam-
čim pismeno 10
let! Tudi stare
glasovirje imam vedno v zalogi. Vglaševanje
vseh sistemov glasovirjev in harmonijev ter
vsa popravila izvršujem precizno in ceno.
Stare glasovirje ugodno zamenjam! — Glas-
beni Matici in drugim slovenskim zavodom
uglašuje glasovirje izključno le

koncesijonirana trdka G. F. Jurásek.

Svoji k svojim!
Zastonj

dobi vsak 1 ploš
čo in 200 igel,
ako naenkrat na-
roči 6 plošč. ::

: Zastonj :

dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako
naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej
Avtomati že od 80 K naprej
tudi na prav primerne mesečne obroke.
Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje.
Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji
lastni delavnici točno in solidno. — Glavni
zastopnik največjih trgovin, kakor znamke
Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Josip Stupica
jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
krasno opremljene
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno opravo

katere imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ne čelne, že obrabljene vozove in ::
konjske oprave.

Specialna trgovina
finih
ročnih del
TONI JAGER
v Ljubljani,
Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove
vzorke 3 za 1 K, 6 za
1 K 80 h, 12 za K 3 40.
Ilustrovan cenovnik z
zdravniškimi nasveti
gratis in franco (zaprt
30 h). — L. Singer,
higienična manu-
faktura, Dunaj 1,
Wiesingerstr. 8 F.

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomaj-
kanja prostora znižane cene. Dosta-
vijo se na zahtevanje tudi na dom.
Parna žaga SCAGNETTI, za skla-
:: diščem državnega kolodvora. ::

Zajamčen uspeh
ali denar nazaj.

Zdravniški izkaz
o izvršnem učinku.
Bujne, lepe
prsi
dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi

oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za
vso starost, **zanestljiv uspeh**. Rabi
se zunanje. Poizkusna pušica K 3, ve-
lika pušica, zadostna za uspeh K 8 —
Razpošiljanje strogo diskretno. 2399
Kos dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E

STOCK
COGNAC
MEDIZINAL
parne destilerije
CAMIS & STOCK
Barkovlje
v uradno plombarjenih steklenicah.
Dobiva se povsod!

Dobiva se pristen:

Hit več izpadanja las!
Hit več prihajaja!
Lasni - Petrolin
učinkuje sanasiljivo proti
izpadanju las in prihajaja,
pospekuje rast las in
brade in je uspešen za
splošno negovanje las.
Oblastveno preiskano in
od zdravnikov priporo-
čeno. Na tisoče spriceval
od zdravnikov in lajkov.
Steklenica
K 5 — in K
1-80. Pristen
samo s firmo
P. Schmidbauerja
nasl. Salzburg. La-
sno olje Pe-
trolin za brike
lase K 1 —
Dobiva se po
vseh lekarnah
in drogerijah
vseh dežel.

P. Schmidbauerja nasl.
kem. laboratorij, Salzburg, Bahnhofstrasse št. 29.

Najfinejši
špirit

: iz žita, najboljša :
kakovost za žganje

se dobi edino v množinah
od 60 litrov naprej po nizki
:: tovarniški ceni pri trdki ::

M. Rosner & Ko.
Ljubljana, poleg pivovarne „Union“.

Po ceni se prodaja 2490

posestvo

v bližini Dobrne na Stajerskem s stalno
dobro vodno močjo; v bližini se bo iz-
delala železnica; pripravno za povečanje mlina
in nove žage; močno zidana in dobro ohran-
jena hiša, z lepo kletjo, sadnim vrtom,
travnikom in njivami. — Vpraša se:
Celje, Gosposka ulica št. 17, II. nadstr.

Stavbne parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred
delavskimi hišami in na Glincah takoj
ob mestni meji na Tržaški cesti,
vse z najlepšo lego so po izbiri za
primerne cene

na prodaj.

Več se poizve pri lastniku Jos.
Tribuč, na Glincah 37. 2416

Vinko Majdič
valični mlin v Kranju
(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj
boljših pšeničnih mok in krminih izdelkov,
ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih
vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode
v se in dajo kvantitativno nedosegljiv
pridelek, kar je zlasti za gospode pe-
kovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 34
v Ljubljani, Cerknici, Trnovem,
Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Za-
dru, Spletu, Ercegnovem, Kotoru,
Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu,
Inomestu, Bolcanu in Tridentu.
Brzjav: Valični mlin, Kranj.

Uničevalec stenic
Zing - Zing, 2056

oblastveno varovan, pomori takoj vse
stenice z zalego vred.
Nestrupeno, blagodišeče, razkužujoče
Dobiva se v steklenicah po 60 vin.,
zraven spadajoča brizgalna 20 vin.
v 1/4 in 1/2 litrskih steklenicah raz-
meroma ceneje

v glavni zalogi v Ljubljani pri
Antonu Kanc, drogerija.

Druga sredstva odločno odvrčate!
Poglavita zaloga: Dunaj, XVIII. Gontzgasse 27.

FRANC KOS

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Specijalna mehanična
pletilna industrija
in trgovina
za površne in spodne
jopice, modercike, te-
lovnike, nogavice, ro-
kavice, posebne oble-
ke zoper tiganje ple-
tilni material i. t. d.
na drobno in debelo

Sivalni stroji od 70 K naprej;
pletilni stroj

patent »Wederman« je edina in naj-
uglednejša prilika za dober zaslužek,
poduk brezplačen, trajno delo zago-
tovljeno; ker se ne poslužujem agentur
so cene veliko nižje. — Stare nogavice
se ceno podpletujejo. 232

:: Podpirajte domačo industrijo. ::

Josip Gregorin

krojačnica prve vrste za
gospode in dame

» se nahaja na »

Dunajski c. 20
nasproti kavarni »Evropa« — Tramvajska
postaja.

Zaloga inozemskega in
pristno angleš. blaga.

Cene solidne. :: Postrežba točna.
Z odličnim spoštovanjem

Jos. Gregorin, krojač.

ŽGANJARNA ROBERT DIEHL

Priloga svoje doma žgane
štajerske slivovke, bo-
rovničevce, brinjevece,
" trepinovce, "
vinsko žganje in konjak.

CELJE

Optični zavod
Jos. Ph. Goldstein
Ljubljana, Pod tranco 1
priporoča svojo bogato
zalogo naočnikov, štē-
palnikov, daljnogledov
in vse v to stroko spa-
-- dajoče predmete. --

2 hiši na prodaj.

Ena v Spodnji Siški,
enonadstropna, s stavbnim zemljiščem ter
obsega 2 orala. Hiša nese 2.200 K na leto,
-- prodaja se jako po ceni. --
Ena v Mostah z 2 stanovanjema
in zemljiščem ter obsega 400 sežnjev.
se prodaja po prav nizki ceni.
Več pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«.
2481

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah
odstrani v 5 minutah
Dr. A. Rixa od-
stranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov
uspeh. Pušica za 4 K zadostuje. Raz-
2395 pošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.

Daruvar

Kopališče. Postaja juž. železnice
Rudninsko in blatno kopališče
34-45°. Zdravljenje s fan-
gom, z mrzlo vodo in z
ležanjem na prostem zra-
ku. Kopeli z ogljikovo
kislino, zračne in
solne kopeli.
Zmerne cene.
Prospekte
pošilja:
ravnateljstvo kopališča Daruvar, Slavonija.

Gramofoni — avtomati

iz prve roke se dobe le v
:: ateljeju za gramofone ::

A. Rasherger, Ljubljana

Sodna ulica št. 5.

Velika tvorniška zaloga.

Gramofon za gostini-
čarje z magnetnim
vmetom, popolnoma
sam delujoč, začne in
jenja sam — K 80—
Enoletno pismono jam-
stvo. Pišite po cenik.
Igle K 1-50 za 1000
Velika zaloga gramo-
fonov, fonov, plošč. --
Poslajte natančno
na naslov. --

Carl Kronsteinerja

proti vremenom odporne apnene

ačadne barve

obastveno varovane
V 50 različnih od 24 h kilogram naprej.
Ze desetletja najbolje preizkušene,
prekašajo vse ponaredbe. Edini
primerni pleskalni material za že
pobarvana protelja.

Emajlne fasadne barve, ki se ne od-
dajo se umivati, krijejo z eno potezo, brez
grundiranja, emajlne trde, porabne
samo pomešane z mrzlo vodo. Raz-
kuževalne, nestrupene, porodne. Idealno
barvanje za notranje prostore, se ne
podbarvane fasade, lesene stavbe, ka-
kor kolnice, paviljone, plotove itd.
Dobivajo se v vseh niansah, stroškov
za štirjaški meter 5 vinarjev. Knjige
z vzorci in prospekti zastoj in po-
stnine prosto.

Carl Kronsteiner, Dunaj III., Hauptstr. 120.

Glavna zaloga za Ljubljano: Brata Eberl.

Bruselj in Buenos Aires 3 grand prix.

R. WOLF Devin-Buckau.
Podružnica:
Dunaj III, Am Neumarkt 21.
Patentne
vročeparne lokomobile
s preslikanim
" krmilom " brez ventila.
2053
Originalni Wolfov gradbeni način 10-8000 PS.
Obratni stroji največje popolnosti in hranljivosti
za industrijo in poljedelstvo.

V celom izdelanih nad 750.000 PS.

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

BLAIMSCHINA

UNIKUM

MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše go-
veje obistne tolišče z visoko
pasterizirano smetano, ima torej največjo re-
dno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčisti
naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenejši od na-
zadnega presnega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHINOV

„UNIKUM“ je resnično edino in
pravo nadomestilo za
presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje

BLAIMSCHINA „UNIKUM“
je varovano s stalno državno kontrolo in je to
razvidno na vsakem zavrtku.

Cenjena gospodinja!

:: Ne dajte se torej bogati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za ::

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

samo

BLAIMSCHINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Marxov email in glazure

za pode,

izvrstne specialitete, ki se hitro
suše in jih lahko vsak vporablja.
Zaloga tovarne lakov Ljudvika Marxa.

Depot: 1041

Brata Eberl v Ljubljani.

Pozor!!

!!Za sladokusce!!

Najfinejša namizna olja brez duha za
družine, gostilne, jedilnice.
Naročbe se izvršujejo točno in skrbno
zavite ter z obratno pošto po povzetju v
posodah po 5 kg in naprej, vstevši omot,
franko poštarina:

fino olje prima po K 1-80 — 2-— liter
izredno fino „ „ 2-40 — 2-80 „
izredno subline „ „ 3-— — 3-50 „
Cisto oljčno fino „ „ 2-20

Naročbe s točnim naslovom prosim po-
slati na skladišče olja

Roka, ulica Giuseppe Parini št. 9.
S spoštovanjem E. P. Marče.

Od leta 1868 se

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

G. Hella & Comp.

ki ga priporočajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih
državah z odličnim uspehom uporablja proti

vsake vrste izpuščajem

zlasti proti kroničnim izpuščajem in paraz. izpuščajem, tuskim
na glavi in v bradi, ima v sebi
40 odstotkov lesnega kotrana in se razlikuje
bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini

Pri polnih boleznih rabite jako uspešno

Bergerjevo kotranovo žvepleno milo.

Kot blažje kotranovo milo:

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo.

Dalje:

Bergerjevo boraksovo milo

in sicer proti ogrocam, ogorenju, pegam, mo-
zolja in drugim neprijetnim koži.

Gena komadu vsake vrste z navodilom
o uporabi 70 vinarjev.

Novo: Bergerjevo tekoče kotranovo milo

je izvrstnega učinka pri kožnih boleznih, in-
skim na glavi in v bradi kakor tudi kot
sredstvo za rast las. Steklence 1 K 50 vin.

Zahtevajte po lekarnah in zadernih trgovinah
izključno Bergerjevo kotranovo milo in
pazite na poleg stoječo varstveno znamko

in na polegstoječi firmni podpis

G. Hella & Co. na vsaki eti-
keti. Odlikovan s častno diplomom
na Dunaju 1885 in z zlatoto

svetinjjo na svetovni razstavi v Parizu 1900

Tvornica:

G. Hella & Comp., Dunaj, I., Riberstrasse 8.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:

Milana Leuska dedič, Ph. Mr. Josip

Ujmar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl.

Trnkoczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem

Jeste li radi pepel? ali opekin prah? ali žažanje?

Vi menite, da se kaj takega ne je? In vendar se nahajajo vse te
ljubke reči v semletem začimbinem prašku, ki ga kupujete odprto.

Ako hočete obvarovati svoj želodec takih zdravju škodljivih
snovi, tedaj ne kupujte

nikdar semletih začimb odprto

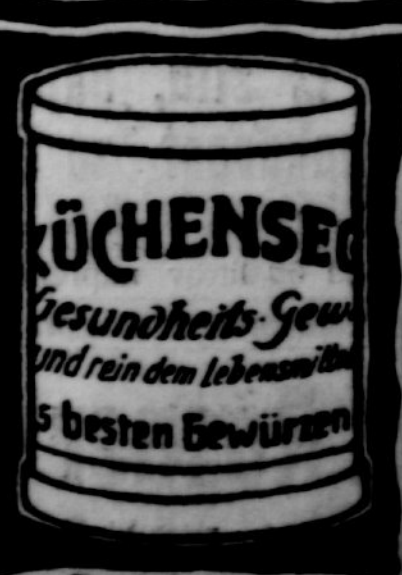
temveč izključno le

zajamčeno čiste začimbine praške

Varnostna znamka: **Küchensegen** v pušicah in zavrtkih

firme Alex. Ertl sinovi v Gradcu

v poleg stoječi, postavno varovani opremiti

Dobiva se
povsod!

Pozor na
varnostno znamko!

Izdelovatelj vozov
Franc Visjan
 Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
 priporoča svojo bogato zalogo
 novih in že rahljenih
VOZOV.

V CELJU! Slovenska tverka. V CELJU!
 260
 Izdeluje velike mostne tehtnice za tehtanje živine in vozove vseh sistemov in velikosti.
 Prevzame jih tudi v prenovljenje.
 Stavbni in umetni ključavničar **IVAN REBEK** Celje, Poljanska ulica št. 14.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža
 Ustanovljena L. 1842. Tehnična številka 154.

Brata EBERL
 tkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

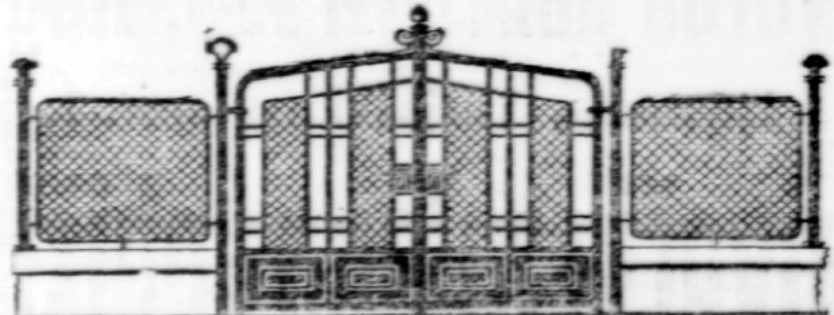
Mihael Kastner

Najcenejši nakup za:

špecerijsko blago, kuhinjsko in živinsko sol. Petrolej, tudi v originalnih pločevinastih kangljah, obdavčeni in neobdavčeni bencin (za motorje in avtomobile). Gasolin, ligroin (za razsvetljavo). Kurilno olje za Dieselove motorje. Vseh vrst strojna olja. Parafin. Vse mineralne vode in vsi proizvodi izvirkov vedno sveži v zalogi.

Ljubljana, Kongresni trg 10.

Praktične in cené ograje za predvrtovce, parke itd. itd.

iz čisto čistih mrež in kovanega železa preprosto ali tudi najkrajše opremljene, vrste ograje iz kovanega železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za grobove, grobnice, balkone in pročelja, večkrat znane šestostopne, v ogulju pocinkane ter štiriostrane strojne žicaste pletenine za ograjitve gozdov, travnikov in vrtov, za varstvo proti zajcem, pasjake, fazanerije, voliere, igrališča za lawn-tenisa, rablizeve stene in monirske gradbe, dalje mreže za pesek in gramoz, jeklena bodeča žica za plotove, vse ograjevalni material in vse zadevne izdelke dobavljajo po najnižjih cenah

Hutter & Schrantz d. d., Dunaj, VI., Windmühlg. 23
 tvornica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Vzorčne knjige, preračuni in pojasnila vsake vrste gratis in fr.
 Dobiva se v vseh večjih železninskih trgovinah.

Ljubljana Fr. Ševčik Zidovska ul. 7.
 puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripočam lahke trocevke in puške Boek s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
 po najnižjih cenah.

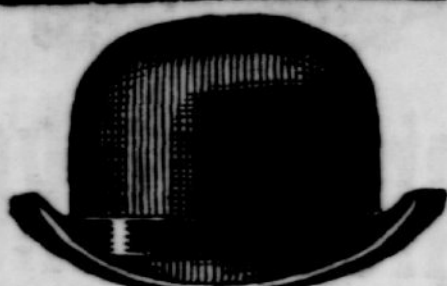
Popravi in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
 Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine prosto.

August Repič

soder v Ljubljani v Trnovem,
 izdeluje in popravlja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.
 Kupuje in prodaja stare vinske sode.

Blaž Jesenko
 Ljubljana, Stari trg 11
 priporoča

klobuke, slamnike
 cilindre, čepice itd.
 najnovejše fasone
 po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto.

Najcenejše

dežnike in solnčnike
 domačega izdelka priporoča

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar
 Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Najboljši in najcenejši nakup!

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Predno se obrnete drugam, oglejte si mojo bogato zalogo pravih, najfinjših švicarskih ur iz zlata in srebra, ure za dame z diamanti in briljanti, zapestnice, uhane, vratne verižice, poročne in druge prstane, krasne nastavke iz kina srebra, namizna orodja itd. Zahtevajte cenik, pošljem ga zastoj!

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet strelododov, ter instalater vodododov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z

asbest-cementnim škrljom (Eternit) patent Hetschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Niha in kuhinjska oprema. Posteljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Zdravilišče Gleichenberg.

Seznan od 15. maja do 30. septembra.

Neprekosljive vrednosti pri vseh boleznih sopil.

Svetovnoznani zdravilni vreli.

Pojasnila in prospekte daje zdraviliško ravateljstvo Gleichenberg (stajersko).

Triumph
 Štedilnike, peči,
 trajnagoreče vlože
 (za uzidat v lončene peči)
 varstvena znamka
 ceniki zastoj!
 Do bavnih nastolov se vsakemu naznani jo.
Triumph tovarna
 Štedilnikov in peči z.z.o.z. Wels
 Gorenje Avstrijsko.

HENRIK LANZ MANNHEIM

Največja in najpomembnejša lokomobilna tvornica na Nemškem priporoča

VENTILNE LOKOMOBILE
 z delovanjem do 1000 HP.

Zavročoparo najbolj pripraven obratni stroj

Avstrijska prodajalna pisarna: EMIL HONIGMANN, Dunaj IX.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York je proga

Red Star Line
 Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak terek popoldne

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc Anversa
 v Ljubljani, New York

Kolodvorska ulica odslej **stev. 26,**
 od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“

Najnovejša iznajdba!

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

s 40% delavsko silo pomanjšanim ravnotežem nove sestave, ki od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno.

Na Kranjskem so dosedaj naročila te vrste brizgalnic sledeča gasilna društva: Krško, Kostanjevica, Bohinjska Bistrica, Metlika, Senčur, Koroška Bela, Bratca, Zgoranja šiška, Dravice, Spodnja Idrija, Predoslje, Sora, Stob, Trzin, Šabnica, Ravne, Velika Loka, Kamna gorica, Stozice, Valja vas, št. Peter na Dolenjskem.

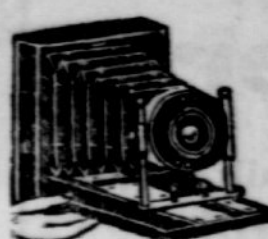
R. A. SMEKAL

v Zagrebu

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, ocvl, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev ter motornih mlinov.

Odplačevanje na obroke.

129 odlikovanj!

Samo R 1'80 najnovejši amer. fotografski aparat „Piccolo“.
Elegantna in precizna izvršitev, pripravna tudi za po-
tovanje. 4x6 cm. veliko, kompl. z opremo, poliskano stiko
in solo, po kateri vsak začetnik takoj brez kakšnega znanja
lahko fotografira in slike izvrši. Po povzetju za samo K 1.80
pošilja Leop. Schaechter, Dunaj XVI/2, Lerchenfelder-
gürtel 5-723.

Za nabavo vsakovrstne železnine se priporoča
veletrgov. z železnino Merkur

Peter Majdič :: Celje

Alfonz Breznik

sodni izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposojalnica klavirjev in har-
monijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja strun in muzikalij.

C. kr. avstrijski pošto-
branični kotlo št. 114.603.

Ljubljana, Kongresni trg št. 15

Naslov brojavkam
KLAVIR - BREZNIK, Ljubljana.

(nasproti župniške cerkve).

Klavirje dvorne trdnice Bösen-
dorfer, Czapska, Böhl & Heitz-
mann, Stelzhammer in Hor-
gel (amer. harm.) imam le jaz
izključno edini zastopnik za
Kranjsko v velikanski zalogi
in izbiri. Ne dajte se varati
po navidezno cenem, vsiljivem
blagu, osobito, ker nudim
vsakomur, da si po kolikor mo-
goče najnižji ceni ali na ču-
dovito majhne obroke brez
vsakega zadatja nabavi prvo-
vrstni instrument z resnično

pismeno 10 letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojalnica naj-
nižja. Popravila in ugaševanje vseh glasbil najceneje. Preigrani klavirji vedno v
zalogi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov. rogovi in strune po to-
varniških cenah. — Ves dan odprto!

Štajerske fužine litega jekla

Fužine: Judenburg (Štajersko)

Centrala: Dunaj VI., Wallgasse 39

Danner & Co.

Izdeluje najboljša elektr. jekla za
:: orodje, konstrukcijska jekla, ::
jekla za vrtanje kamenja,
jeklo za sekire, nože in
različno domače orodje,
:: pile, kladva i. t. d. ::
:: najboljše kakovosti. ::

Dopisuje: slovensko, hrvaško, srbsko, rusko,
:: francosko, angleško, italijansko itd. ::

Avtomobilске vzmeti.

Avtomobilске vzmeti.

Išče se pri detajlnih odjemalcih uveden
zastopnik za Kranjsko in Primorsko.

**ELEKTROTEHNIŠKA
DELNIŠKA DRUŽBA
PREJE
KOLBEN IN DR.
PRAGA-VYSOCANY**

Dinamo stroji in električni motorji. ::
Naprave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. :: Električni
obrat vseh vrst. :: Ventilatorji. :: Tur-
bogeneratorji, električne železnice in
lokomotive, žerjavi in dvigala. :: Obloč-
nice in žarnice vseh vrst. :: Vedno
turbin vseh sestavov (Francis, Pelton).
:: Točna, cena in hitra popravila vseh
električnih strojev drugih trdn. :: Vse
potrebe za instaliranje. :: :: :: ::

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopice
in plaščev za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan svež

sladoled

in

ledena kava

se dobi

J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

G. Čadež
v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine

priporoča

**klobuke
slamnike**

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izbor
dežnikov in sončnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Gradišče 7

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos
sile, dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelvodne naprave!
Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, pro-
računi na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najno-
vejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

Zaradi predugačenih
: rodbinskih razmer :

se prodaja vila s 6 sobami

v Stranjah, pol ure od Kamnika,

blizu Kamniških planin, z lepim nasadom in vrtom za zelenjavo ter izvrstni
vodnjakom. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in
podorne trdnosti daleč nadkrijujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

raznih uradov in najslovitejših trdn. so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Združeni čevljarji

v Ljubljani, Wolfova ulica št. 14

priporočajo svojo bogato zalogo obuvaj za poletno sezijo.

Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev
lastnega in tujega izdelka.

Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd.
vedno v največji izbiri.

Specialisti za prave gorske in lovske čevlje.

Izdelujejo se po meri v lastni delav-
nici, sprejemajo se tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja
naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenike.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg šte. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet
žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

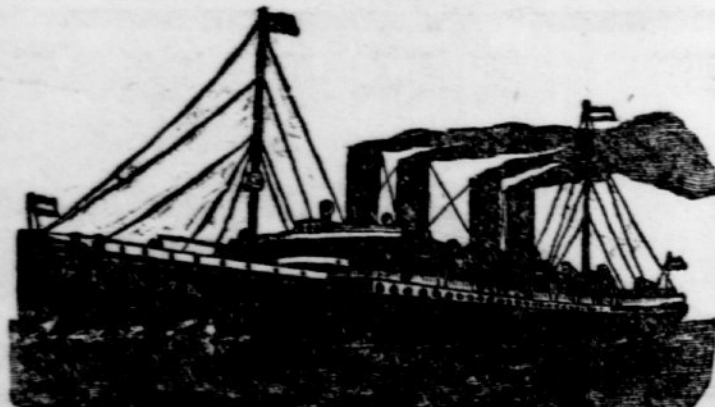
Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite
v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica šte. 35

nasproti obvezni gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa
pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. —
Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Meksiko, Kalifornijo,
Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno
ugodno in izredno ceno čez Balveston. Odhod na tej progi iz Bremna
enkrat mesečno.

u se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor
Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!! Berito!!

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

== tovarna zarezanih strešnikov ==
ponudi vsako poljubno množino patent. dvojno zarezan

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem MARZOLA“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. Spretni zastopniki se iščejo.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO, COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

JE ŠAMPANJEC ==
== NAJVIŠJEGA
DVORA == IN
== ARISTOKRACIJE.
USTANOVLJENO
1743.

GLAVNO ZASTOPSTVO:
J. WEIDMAN
DUNAJ. III.

!! 500 kron !!

Vam plačamako moj izkoreninevalec „mazilo RIA“ (Riasalbe) Vaših kurjih oces, bradavic, trde kože v treh dneh ne odstrani brez bolečin. Lonček z garancijskim listom 1 K. Kemény, Kašava I., Postfach 12 64 Ogrsko

Otroška igrača

je opravljanje domačega perila, ako rabimo 1208

Persil

samodelujoče pralno sredstvo.

Zajamčeno neškodljivo! Ni klor!
Po polurnem kuhanju

bleščeče belo perilo.

„Persil“ varuje tkanine in perilo se v kotlu obeli kakor od sonca na trati.
Tvernica: Bogomil Voith, Dunaj III. (1).
Dobiva se povsod.

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juveli, zlatina,
srebrnina ter razne ure.

Popravila in
nova dela po
najnižji ceni.

Edina zaloga ur
z znamko

„TUP“

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-

seženi sodni cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

M. GELHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

Vse vrste:
== firnežev, ==
== čopičev, ==
== lakov, ==

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana.
Telefon štev. 41.

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 28. jun. 1912
== K 74,399.681.—. ==

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Zacherlin

pomaga čudevito kot nede-
sežni „uničevalec mrčesa“.
Pristen samo v steklenicah.
Naprodaj, kjer so obešeni plakati.

